

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ กลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๕๓๗๑ ๙๙๑๖

ที่ ศธ ๐๒๕๓.๒/ ๗๓

วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๙

เรื่อง แผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙)

เรียน ศึกษาธิการภาค ๑๖

ตามที่สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ โดยคณะกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ ระดับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (เชียงราย น่าน พะเยา และแพร่) และเป็นแนวทางในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุด นั้น

กลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา พิจารณาเห็นว่า เพื่อให้การนำแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙) ไปใช้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

๑. อนุมัติแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙)

๒. อนุญาตให้แจ้งเวียนแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙)

๓. อนุญาตให้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙) หากเห็นชอบโปรดลงนามในหนังสือแจ้งประชาสัมพันธ์ แผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙) ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามที่แนบมาพร้อมนี้

๔. ลงนามในหนังสือแจ้งไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามที่แนบมาพร้อมนี้

นางประสพสุข บุญเรืองศรี
(นักวิชาการศึกษา ชำนาญการ)

(นายวัลลภ ไม่จำปา)

รองศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕

ปฏิบัติหน้าที่รองศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖

ปฏิบัติหน้าที่ศึกษาธิการภาค ๑๖

(นายสุทัศน์ หน่อเรือง)

ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา

สำนักงานศึกษาธิการภาค 16

แผนพัฒนาการศึกษา

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 พ.ศ.2566 -2570

(ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ 2569)

สำนักงานศึกษาธิการภาค 16

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

www.reo16.go.th

คำนำ

แผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙) ฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยการศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัจจุบัน การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ด้านการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ และนโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือกำหนด ทิศทางการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ประกอบด้วยจังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา และแพร่ และเป็นแนวทางในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนบน ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙) จะเป็นกรอบ แนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ต่อไป

สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

บทสรุปผู้บริหาร

แผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ จัดทำขึ้นสืบเนื่องคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวน ๑๘ ภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามบัญชีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดเพื่อปฏิบัติการกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่น หรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ โดยมีอำนาจหน้าที่

๑. กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด นโยบาย และยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาอื่น ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ ตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่

๒. สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา

๓. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

๔. สนับสนุนการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย และยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

๕. ประสานการบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด โดยยึดการมีส่วนร่วมและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก

๖. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ ซึ่งรับผิดชอบในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่ ในการกำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่างๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาอื่น ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙) ขึ้น โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

วิสัยทัศน์

น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การพัฒนาโดยการบูรณาการ และบริหารจัดการ การศึกษาภายใต้บริบทพหุวัฒนธรรม

คำนิยามวิสัยทัศน์

๑. **น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา** หมายถึง การนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ มาเป็นหลักชี้้นำในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ทั้ง ๔ จังหวัด เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้อง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีงานทำ มีอาชีพ และเป็นพลเมืองดีของประเทศ

๒. **การพัฒนา** หมายถึง การยกระดับคุณภาพการศึกษาทุกมิติ ทั้งด้านผู้เรียน ครูและบุคลากร หลักสูตร สื่อการเรียนรู้ และระบบบริหารจัดการ ในพื้นที่ ๔ จังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ อย่างต่อเนื่อง

๓. **การบูรณาการ** หมายถึง การบูรณาการระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ เชื่อมโยงนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน และงบประมาณ ระดับจังหวัดสู่ระดับกลุ่มจังหวัด

๔. **การบริหารจัดการการศึกษา** หมายถึง การบริหารจัดการศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัดที่เชื่อมโยง สพฐ., สพม., สพป., อาชีวศึกษา, สกร., และสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ เพื่อยกระดับคุณภาพอย่างเป็นเอกภาพ

๕. **บริบทพหุวัฒนธรรม** หมายถึง การจัดการศึกษาที่ตอบสนองความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มจังหวัด ทั้งวัฒนธรรมล้านนา กลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง (อาข่า ม้ง ลาหู่ เมี่ยน ฯลฯ) ชุมชนชายแดน (ลาว พม่า จีน) โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมการบริหารและการจัดการศึกษาแบบบูรณาการในระดับภาคอย่างมีประสิทธิภาพ โดยน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาเป็นหลักในการขับเคลื่อน

๒. ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้ในบริบทพหุวัฒนธรรม และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ตามแนวพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

๓. เพิ่มโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ตามศักยภาพของผู้เรียนทุกกลุ่ม ในพื้นที่ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาภายใต้บริบทพหุวัฒนธรรม โดยบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน

๔. ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ การอนุรักษ์ สืบสาน และบูรณาการศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความหลากหลายทางวัฒนธรรมล้านนา สู่การจัดการศึกษาอย่างยั่งยืน

๕. ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการจัดการศึกษา รวมทั้งการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนทุกระดับ ประชาชน ทุกช่วงวัย ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่สอดคล้องกับบริบทพหุวัฒนธรรม

เป้าประสงค์รวม

๑. หน่วยงานทางการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ สามารถบริหารจัดการการศึกษาแบบบูรณาการในระดับภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักพระบรมราโชบายด้านการศึกษาเป็นกรอบทิศทาง

๒. ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ตามแนวพระบรมราโชบาย มีทักษะการจัดการศึกษาในบริบทพหุวัฒนธรรม และมีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

๓. ผู้เรียนทุกกลุ่ม ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ได้รับโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ผ่านการบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

๔. ผู้เรียนมีความตระหนัก รักษ์ ภูมิใจ และสามารถสืบสาน ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ล้วนมาได้อย่างสร้างสรรค์ เคารพและเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรมในพื้นที่ พร้อมทั้งอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๕. ผู้เรียนทุกระดับ ประชากรทุกช่วงวัย มีคุณภาพชีวิตที่ดีบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับบริบท พหุวัฒนธรรมของพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์รายประเด็นยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ น้อมนำและบูรณาการศาสตร์พระราชากับพหุวัฒนธรรมสู่สังคม

เป้าประสงค์ที่ ๑ : น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษามาเป็นกรอบในการจัดการศึกษาได้อย่าง ครบถ้วน ถูกต้อง และมีประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม

เป้าประสงค์ที่ ๒ : มีความตระหนัก เข้าใจ สามารถอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมล้านนา พหุวัฒนธรรม ท้องถิ่น และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์ :

๑. พัฒนาแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการที่บูรณาการพระบรมราโชบาย ด้านการศึกษาอย่างชัดเจน

๒. จัดทำคู่มือและเครื่องมือการนำพระบรมราโชบายสู่การปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา

๓. กำกับ ติดตาม และประเมินผลการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายอย่างเป็นระบบ

๔. ส่งเสริมการจัดกิจกรรม/โครงการที่น้อมนำพระบรมราโชบายสู่ผู้เรียน อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง

๕. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติและเป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม

๖. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายร่วมกัน

๗. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียนการนำพระบรมราโชบายสู่การปฏิบัติที่ดี

๘. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการวัฒนธรรมล้านนา ชาติพันธุ์ และชุมชน ชายแดนอย่างเป็นระบบ

๙. สนับสนุนการจัดทำสื่อการเรียนรู้ท้องถิ่นภาษาและวัฒนธรรมพื้นเมืองในรูปแบบดิจิทัล

๑๐. พัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมและถ่ายทอด ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ บูรณาการความร่วมมือด้านการศึกษาจากเครือข่ายการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

เป้าประสงค์ที่ ๑ : เครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคประชาสังคม มีความเข้มแข็ง ยั่งยืน และสามารถบูรณาการดำเนินงาน ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์ที่ ๒ : หน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ มีกลไกการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ที่ชัดเจน เป็นระบบ และสามารถระดมทรัพยากรจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน เพื่อยกระดับคุณภาพและขยายโอกาส ทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียนทุกกลุ่ม ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

กลยุทธ์ :

๑. สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัด แบบบูรณาการ
- ๒ พัฒนาระบบบริหารจัดการโครงการบูรณาการข้ามหน่วยงาน
- ๓ สร้างวัฒนธรรมและกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคประชาสังคม
๔. พัฒนากลไกระดมทรัพยากรและจัดการศึกษาในพื้นที่ชายแดนพหุวัฒนธรรม และพื้นที่ห่างไกล
๕. พัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลการศึกษาเชิงบูรณาการสำหรับการตัดสินใจเชิงนโยบายในพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัย กับสังคมแห่งการเรียนรู้และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

เป้าประสงค์ที่ ๑ : ผู้เรียนทุกระดับมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ (ทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยี) เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในบริบทพหุวัฒนธรรมและตลาดแรงงานยุคดิจิทัล

เป้าประสงค์ที่ ๒ : ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เชิงคุณภาพในบริบทพหุวัฒนธรรม ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ และการใช้นวัตกรรม/เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน ส่งผลให้คุณภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่ยกระดับขึ้นอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ :

๑. ยกระดับสมรรถนะการอ่านและการเขียนภาษาไทย (Literacy) ระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา สร้างกลไกติดตามสำหรับนักเรียนที่มีความเสี่ยงด้านการอ่านตั้งแต่ต้นปีการศึกษา
๒. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และทักษะ STEM/STEAM โดยบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การคำนวณในงานหัตถกรรม การออกแบบสถาปัตยกรรมท้องถิ่น จัดการแข่งขันทักษะวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ระดับภาคเพื่อสร้างแรงจูงใจและเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดี
๓. เสริมสร้างทักษะดิจิทัล ทักษะอาชีพ และสมรรถนะในศตวรรษที่ ๒๑ แก่ผู้เรียนทุกระดับ จัดโปรแกรม Career Pathway เชื่อมโยงสายสามัญ สายอาชีวศึกษา มุ่งเพิ่มผู้เรียนสายอาชีวศึกษาที่สอดคล้องความต้องการตลาดแรงงานชายแดนภาคเหนือ บูรณาการการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Intercultural Competency) ในหลักสูตรสถานศึกษา
๔. พัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้บริบทพหุวัฒนธรรม เน้นการออกแบบการสอนที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของนักเรียนแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ สร้าง Teacher Professional Learning Community (PLC) ระดับภาค เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีสอนในบริบทพหุวัฒนธรรม
๕. ยกระดับสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ จัดทำ คลังสื่อดิจิทัลพหุวัฒนธรรมล้านนา' ที่ครูสามารถนำไปใช้ได้โดยตรง ส่งเสริมครูสร้างนวัตกรรมการสอนระดับภาค
๖. พัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลการศึกษาเชิงบูรณาการสำหรับการตัดสินใจเชิงนโยบายในพื้นที่
๗. พัฒนาระบบนิเทศ ติดตาม และประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา

เป้าประสงค์ที่ ๑ : ผู้เรียนทุกกลุ่ม ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ได้รับโอกาสและมีสิทธิเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม โดยไม่มีอุปสรรคด้านพื้นที่ ฐานะ หรือเชื้อชาติ

เป้าประสงค์ที่ ๒ : สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา บูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนกลุ่มเปราะบางสามารถพัฒนาสมรรถนะและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

กลยุทธ์ :

๑. จัดให้มีระบบช่วยเหลือติดตามเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ตกหล่นและออกกลางคัน ให้มีโอกาสดำเนินการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย โดยใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายชุมชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ อย่างเป็นระบบ
๒. ส่งเสริมและสนับสนุนทุนการศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวก และสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มโอกาสได้รับการศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบ และตามอัธยาศัย
๓. พัฒนากลไกและระบบบูรณาการภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน (ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรระหว่างประเทศ) เพื่อขับเคลื่อนการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

เป้าประสงค์ที่ ๑ : หน่วยงานทางการศึกษา มีระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้หลักธรรมาภิบาลการศึกษา

เป้าประสงค์ที่ ๒ : หน่วยงานทางการศึกษาพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้บูรณาการการบริหารจัดการศึกษาสอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่

กลยุทธ์ :

๑. พัฒนาระบบแผนและการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการเชิงธรรมาภิบาล
๒. เสริมสร้างสมรรถนะผู้บริหารและบุคลากรด้านการบริหารจัดการยุคใหม่
๓. พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเชิงรุกในระดับภาค
๔. เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือการบริหารจัดการศึกษาระดับภาคแบบมีส่วนร่วม
๕. พัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้บูรณาการการบริหารจัดการศึกษาสอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ฅ
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
- หลักการและเหตุผล	๑
- บทบาทและหน้าที่	๒
- วัตถุประสงค์	๒
- ขั้นตอนการดำเนินการจัดทำแผน	๒
- ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๓
- สภาพทั่วไปของสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ (กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒)	๔
- การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความต้องการของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒	๒๓
- ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒	๓๑
ส่วนที่ ๒ กรอบแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒	๓๔
พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙)	
- ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐	๓๔
- แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)	๓๕
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	๓๙
- นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๔๐
- แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙	๔๑
- เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)	๔๔
- นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา (นายอนุทิน ชาญวีรกูล นายกรัฐมนตรี)	๔๕
- นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐	๔๖
- แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกระทรวงศึกษาธิการ	๔๘
- เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	๔๙
ส่วนที่ ๓ สารสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒	๕๒
พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙)	
- วิสัยทัศน์	๕๒
- พันธกิจ	๕๒
- เป้าประสงค์รวม	๕๓
- ตัวชี้วัดเป้าประสงค์รวม	๕๓
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา	๕๖

สารบัญ (ต่อ)	หน้า
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา	๕๘
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา	๕๙
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา	๖๒
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา	๖๓
ส่วนที่ ๔ สรุปภาพรวมโครงการกิจกรรมสำคัญตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคและกลุ่มจังหวัด	๖๔
ส่วนที่ ๕ การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาสู่การปฏิบัติ	๘๒

ภาคผนวก

- คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๖/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษา
ในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ
- คำสั่งคณะกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาสู่การปฏิบัติ
ระดับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

คณะผู้จัดทำ

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครองของจังหวัดเชียงราย จำแนกรายอำเภอ	๖
ตารางที่ ๒ แสดงเขตการปกครองของจังหวัดน่าน จำแนกรายอำเภอ	๖
ตารางที่ ๓ แสดงเขตการปกครองของจังหวัดพะเยา จำแนกรายอำเภอ	๗
ตารางที่ ๔ แสดงเขตการปกครองของจังหวัดแพร่ จำแนกรายอำเภอ	๗
ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัด	๑๘
ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัด	๑๙
ตารางที่ ๗ แสดงจำนวนสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัดและประเภทการจัดการศึกษา	๑๙
ตารางที่ ๘ แสดงจำนวนนักเรียน/นักศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัดและประเภทความต้องการพิเศษ	๒๐
ตารางที่ ๙ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัด	๒๐
ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๙ จำแนกตามรายจังหวัด	๒๐
ตารางที่ ๑๑ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากร ทางการศึกษา สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนก ตามรายจังหวัด	๒๑
ตารางที่ ๑๒ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัด	๒๑
ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากร ทางการศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนก ตามรายจังหวัด	๒๑
ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนก ตามรายจังหวัด	๒๒
ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัด	๒๒

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัด	๒๒
ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา การศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัด	๒๒

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๙ ได้กำหนดไว้ว่า การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐให้ส่วนราชการปฏิบัติ คือ (๑) ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใด ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า (๒) การกำหนดแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการตาม (๑) ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอนระยะเวลาและงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔ กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้น โดยจัดทำเป็นแผนห้าปี ซึ่งต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภาและแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐปรับปรุงแผนระดับ ๓ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ เห็นชอบให้สิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการแผนการปฏิรูปประเทศ ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ตามมติการประชุมของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เนื่องจากทุกด้านของแผนการปฏิรูปประเทศมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนระดับ ๒ อื่น ๆ พร้อมทั้งเห็นชอบให้ปรับปรุงแก้ไขมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ให้ตัดแผนการปฏิรูปประเทศ ออกจากกลไกของแผนระดับ ๒ ที่ได้กำหนดไว้เดิม และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนสิบแปดภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามบัญชีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดเพื่อปฏิบัติการของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการ อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติราชการ

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และฉบับเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๒ และบทบาทหน้าที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ รวมถึง สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล (นางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี) กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงบริบทของพื้นที่ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (เชียงราย น่าน พะเยา แพร่) และหน่วยงานใช้ยึดเป็นแนวทางในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นไปตามทิศทางที่วางไว้

๒. บทบาทและหน้าที่

ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ โดยในข้อ ๕ ให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวน ๑๘ ภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามบัญชีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกำหนด เพื่อปฏิบัติการกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการศึกษาร่วมมือและบูรณาการ กับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้อง กับทิศทางการพัฒนาประเทศ ทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนา ด้านอื่น ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ ตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่

(๒) สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การวิจัย และพัฒนา

(๓) กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในพื้นที่รับผิดชอบ

(๔) สนับสนุนการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย และยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

(๕) ประสานการบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคให้เกิดการพัฒนา อย่างบูรณาการในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด โดยยึดการมีส่วนร่วมและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับ มอบหมาย

๓. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติระดับภาคและกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ รวมถึงการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาค

๒) เพื่อพัฒนาคนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับทศวรรษที่ ๒๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ

๓) เพื่อส่งเสริมให้ทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุน โอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๔) เพื่อให้หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในพื้นที่นำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนา การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนและประชาชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนบน ๒ ก้าวข้ามความยากจนและการว่างงาน ให้มีอาชีพ มีงานทำ

๔. ขั้นตอนการดำเนินการจัดทำแผน

๑) แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาสู่การปฏิบัติ ระดับภาค ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

๒) ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไข เพิ่มเติม) นโยบาย และแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๗๓) เป้าหมายที่ ๔ เป้าหมายด้านการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) และบริบทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓) จัดทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนการขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงการพัฒนาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน แนวโน้ม การศึกษาในอนาคต การวิเคราะห์บริบทการศึกษา ความเชื่อมโยงการศึกษา กับแผน ๓ ระดับ การวิเคราะห์ ยุทธศาสตร์การศึกษา กับเป้าหมายการพัฒนาพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ และแนวทางการขับเคลื่อน การศึกษาเชื่อมโยงสู่การพัฒนาพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ อาทิ ดัชนีความก้าวหน้าของคน ดัชนี ทางการศึกษา ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (Access) ด้านความเท่าเทียมทางการศึกษา (Equity) ด้านคุณภาพการศึกษา (Quality) ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) และด้านการตอบโจทย์บริบทที่ เปลี่ยนแปลง (Relevancy)

๔) ประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคและกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ตอนบน ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๙ เพื่อทบทวนและจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ระดับภาคและกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๙ ให้สอดคล้อง กับบริบทสำคัญใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

๕) จัดทำร่างแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคและกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๙ และนำเสนอต่อผู้บังคับบัญชา/ผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาให้ความ เห็นชอบ

๖) ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่แผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคและกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๙ และสร้างการรับรู้เกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค และกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๙ รวมถึงบริบทสำคัญใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานำสู่การปฏิบัติ

๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ มีแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคและกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ตอนบน ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ นโยบายรัฐบาล นโยบาย กระทรวง ศึกษาธิการ และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ตอบสนองต่อเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาภาค/กลุ่ม จังหวัด/จังหวัด และความต้องการของพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงเพื่อเป็นกรอบและ แนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ให้เป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน

๖. ข้อมูลสภาพทั่วไปกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

๖.๑ ความเป็นมา

ตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เรื่อง การตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (ฉบับที่ ๓) ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ประกอบกับมติคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๐ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ซึ่งในปัจจุบันบังคับใช้ตาม บทเฉพาะกาลตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕ จัดตั้งกลุ่มจังหวัด จำนวน ๑๘ กลุ่มจังหวัด ๖ ภาค โดยกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา จังหวัดน่านและจังหวัดแพร่ ซึ่งมีจังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่ม จังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ และผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

แผนภาพที่ ๑ แผนที่แสดงพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ (กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒)

๖.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาน้อยใหญ่สลับซับซ้อนมีความสูง ประมาณ ๔๑๐ - ๕๘๐ เมตร จากระดับน้ำทะเล โดยแต่ละจังหวัดในพื้นที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ มีลักษณะภูมิประเทศดังนี้

จังหวัดเชียงราย มีลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสูงในทวีปตอนเหนือ (North Continental Highland) มีพื้นที่ราบสูงเป็นหย่อม ๆ ในเขตอำเภอแม่สรวย อำเภอเวียงป่าเป้า และอำเภอเชียงของบริเวณ เทือกเขาจะมีความสูงประมาณ ๑,๕๐๐ - ๒,๐๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล โดยมีดอยลังกาหลวง เป็นยอดเขาที่ สูงที่สุดในจังหวัด มีความสูง ๒,๐๓๑ เมตรบริเวณส่วนที่ราบตามลุ่มแม่น้ำสำคัญในตอนกลางของพื้นที่ ได้แก่ อำเภอพาน อำเภอเมืองเชียงราย อำเภอแม่จัน อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ มีความสูง ประมาณ ๔๑๐ - ๕๘๐ เมตร จากระดับน้ำทะเล ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง มีป่าไม้ปกคลุมบริเวณ เทือกเขามีชั้นความสูง ๑,๕๐๐ - ๒,๐๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเล มีที่ราบเป็นหย่อม ๆ ในระหว่างหุบเขาและตามลุ่ม น้ำสำคัญ จังหวัดเชียงรายมีภูเขาล้อมรอบโดยเฉพาะทางทิศตะวันตกเป็นแนวเทือกเขาผีปันน้ำ ติดต่อกันตลอด เขตจังหวัด

จังหวัดน่าน มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาซึ่งวางตัวในแนวเหนือ-ใต้ โดยเฉพาะบริเวณชายแดนด้านเหนือและตะวันออกซึ่งเป็นรอยต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีภูเขาในเขตอำเภอบ่อเกลือ เป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในจังหวัด คือมีความสูงถึง ๒,๐๗๙ เมตร และมีดอยภูคาในเขตอำเภอบัว เป็นยอดเขาที่สำคัญของจังหวัด มีความสูง ๑,๙๘๐ เมตร ส่วนพื้นที่ราบจะอยู่บริเวณตอนกลางของจังหวัด และตามลุ่มน้ำต่าง ๆ แหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัดคือแม่น้ำน่าน ซึ่งมีต้นกำเนิดทางตอนเหนือของจังหวัดแล้วไหลลงไปยังเขื่อนสิริกิติ์ในจังหวัดอุตรดิตถ์ และบรรจบกับแม่น้ำปิงที่จังหวัดนครสวรรค์เป็นแม่น้ำเจ้าพระยา นอกจากนี้ยังมีลำน้ำสาขาต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ลำน้ำสา ลำน้ำว้า ลำน้ำสมุน ลำน้ำบัว ลำน้ำยาว ลำน้ำยาง ลำน้ำแหง เป็นต้น มีพื้นที่กว้างใหญ่พื้นที่เต็มไปด้วยภูเขาสูงสลับซับซ้อน ทั้งยังมีประชากรหลายชาติพันธุ์ นับว่าเป็นดินแดนของความหลากหลายอีกแห่งหนึ่งของประเทศ

จังหวัดพะเยา มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงและภูเขา มีระดับความสูงตั้งแต่ ๓๐๐ - ๑,๕๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล มีเทือกเขาอยู่ทางทิศตะวันตก ตะวันออกเฉียงเหนือ ตะวันออกเฉียงใต้และตอนกลางของพื้นที่จังหวัด มีเนื้อที่ประมาณ ๖,๓๓๕.๐๖ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓,๙๕๙,๔๑๒ ไร่ มีพื้นที่ขนาดใหญ่ เป็นลำดับที่ ๑๕ ของภาคเหนือ และมีพื้นที่ป่าไม้ ประมาณ ๑,๕๐๓,๑๗๔ ไร่ หรือร้อยละ ๓๗.๙๖ ของพื้นที่จังหวัด สภาพเป็นป่าดงดิบและป่าเบญจพรรณ ไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ไม้สัก ไม้ประดู่ ไม้มะค่า ไม้ชิงชัน ไม้ยาง ไม้เต็ง ไม้รัง ฯลฯ จังหวัดพะเยา มีพื้นที่อยู่ในลุ่มแม่น้ำโขงและลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ส่วนที่อยู่ในลุ่มน้ำโขง คือพื้นที่อำเภอเมืองพะเยา อำเภอดอกคำใต้ อำเภอจุน อำเภอปง อำเภอเชียงคำ และอำเภอแม่ใจ ส่วนที่อยู่ในลุ่มน้ำเจ้าพระยา คือ อำเภอปง และอำเภอเชียงม่วน ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำยม

จังหวัดแพร่ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นจังหวัดที่มีภูเขาล้อมรอบทั้งสี่ทิศ มีภูเขาที่สูงที่สุดอยู่ที่ดอยขุนสถาน (บางชื่อเรียกว่าดอยธง) สูง ๑,๖๓๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง โดยทั่วไปพื้นที่ราบจะมีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๑๒๐ - ๒๐๐ เมตร สำหรับตัวเมืองแพร่มีความสูง ๑๖๑ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง แม่น้ำยมเป็นลำน้ำที่สำคัญที่สุดของจังหวัดแพร่ต้นกำเนิดจากเทือกเขาผีปันน้ำ อำเภอปง จังหวัดพะเยา

๖.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา แพร่ มีลักษณะภูมิอากาศ ดังนี้

๑. ฤดูกาล แบ่งได้เป็น ๓ ฤดู ประกอบด้วย ฤดูร้อน เริ่มจากกลางเดือนกุมภาพันธ์-กลางเดือนพฤษภาคม ฤดูฝน เริ่มจากกลางเดือนพฤษภาคม - กลางเดือนตุลาคม ฤดูหนาว เริ่มจากเดือนพฤศจิกายน - เดือนกุมภาพันธ์

๒. พื้นที่ ๔ จังหวัดมีอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ ๒๔.๔ องศาเซลเซียส โดยในเดือนเมษายนมีอากาศร้อนที่สุด อุณหภูมิสูงที่สุดที่เคยตรวจวัดได้ ๔๒.๐ องศา โดยมีอากาศหนาวที่สุดอยู่ในเดือนมกราคม อุณหภูมิต่ำที่สุดวัดได้ ๑.๐ องศาเซลเซียส

๖.๔ การแบ่งเขตการปกครอง

สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น จำนวน ๕๐ อำเภอ ๓๖๙ ตำบล ๔,๑๘๙ หมู่บ้าน มีเทศบาลนครจำนวน ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๔ แห่ง เทศบาลตำบล ๑๔๘ แห่ง องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๔ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๒๔๓ แห่ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครองของจังหวัดเชียงราย จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบจ	อบต
เมืองเชียงราย	๑๖	๒๕๗	๑	-	๑๐	๑	๕
เวียงชัย	๕	๗๕	-	-	๕	-	๑
เชียงของ	๗	๑๐๒	-	-	๗	-	๑
เทิง	๑๐	๑๕๖	-	-	๖	-	๖
พาน	๑๕	๒๓๑	-	-	๒	-	๑๔
ป่าแดด	๕	๕๘	-	-	๕	-	-
แม่จัน	๑๑	๑๓๙	-	-	๘	-	๕
เชียงแสน	๖	๗๐	-	-	๕	-	๒
แม่สาย	๘	๘๗	-	-	๔	-	๖
แม่สรวย	๗	๑๒๖	-	-	๓	-	๖
เวียงป่าเป้า	๗	๙๒	-	-	๔	-	๕
พญาเม็งราย	๕	๗๐	-	-	๓	-	๓
เวียงแก่น	๔	๔๑	-	-	๓	-	๑
ขุนตาล	๓	๕๕	-	-	๓	-	๑
แม่ฟ้าหลวง	๔	๗๗	-	-	-	-	๔
แม่ลาว	๕	๖๓	-	-	๓	-	๔
เวียงเชียงรุ้ง	๓	๔๓	-	-	๑	-	๓
ดอยหลวง	๓	๓๓	-	-	-	-	๓
รวม	๑๒๔	๑,๗๗๕	๑	-	๗๒	๑	๗๐

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดเชียงราย ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๒ แสดงเขตการปกครองของจังหวัดน่าน จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบจ	อบต
เมืองน่าน	๑๑	๑๐๙	-	๑	๒	๑	๘
แม่จริม	๕	๓๘	-	-	๑	-	๔
บ้านหลวง	๔	๒๖	-	-	-	-	๔
น่าน้อย	๗	๖๙	-	-	๒	-	๖
ปัว	๑๒	๑๐๗	-	-	๒	-	๑๐
ท่าวังผา	๑๐	๙๑	-	-	๑	-	๙
เวียงสา	๑๗	๑๒๘	-	-	๓	-	๑๓
ทุ่งช้าง	๔	๔๐	-	-	๒	-	๓
เชียงกลาง	๖	๖๐	-	-	๒	-	๓
นาหมื่น	๔	๔๘	-	-	๑	-	๓
สันติสุข	๓	๓๑	-	-	-	-	๓
บ่อเกลือ	๔	๓๙	-	-	๑	-	๓
สองแคว	๓	๒๕	-	-	๑	-	๒

ภูเพียง	๗	๖๑	-	-	-	-	๗
เฉลิมพระเกียรติ	๒	๒๒	-	-	-	-	๒
รวม	๙๙	๘๙๕	-	๑	๑๘	๑	๘๐

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดเชียงราย ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๓ แสดงเขตการปกครองของจังหวัดพะเยา จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบจ	อบต
เมืองพะเยา	๑๕	๑๗๒	-	๑	๙	๑	๔
เชียงคำ	๑๐	๑๓๘	-	-	๔	-	๗
ดอกคำใต้	๑๒	๑๒๕	-	๑	๓	-	๗
ปง	๗	๘๙	-	-	๓	-	๖
จุน	๗	๘๖	-	-	๕	-	๒
แม่ใจ	๖	๖๖	-	-	๖	-	๑
ภูซาง	๕	๕๙	-	-	๑	-	๔
ภูกามยาว	๓	๔๑	-	-	๑	-	๓
เชียงม่วน	๓	๓๕	-	-	๑	-	๒
รวม	๖๘	๘๑๑	-	๒	๓๓	๑	๓๖

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดเชียงราย ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๔ แสดงเขตการปกครองของจังหวัดแพร่ จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบจ	อบต
เมืองแพร่	๒๐	๑๖๖	-	๑	๙	๑	๙
สูงเม่น	๑๒	๑๑๐	-	-	๑	-	๑๒
เด่นชัย	๕	๕๒	-	-	๓	-	๔
สอง	๘	๘๕	-	-	๒	-	๗
ลอง	๙	๙๐	-	-	๖	-	๕
หนองม่วงไข่	๖	๓๕	-	-	๑	-	๕
ร้องกวาง	๑๑	๙๓	-	-	๒	-	๘
วังชิ้น	๗	๗๗	-	-	๑	-	๗
รวม	๗๘	๗๐๘	-	๑	๒๕	๑	๕๗

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดเชียงราย ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

๖.๕ ประชากร

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ มีประชากรรวม ๒,๖๔๔,๖๗๓ คน แบ่งเป็นชาย ๑,๒๘๖,๒๑๔ คน หญิง ๑,๓๕๘,๔๕๙ คน โดยจังหวัดเชียงรายมีประชากรมากที่สุด ๑,๒๙๗,๖๕๗ คน รองลงมาจังหวัดน่าน มีประชากร ๔๗๐,๕๐๗ คน จังหวัดพะเยา มีประชากร ๔๕๔,๗๖๔ คน และจังหวัดแพร่ มีประชากร ๔๒๑,๗๔๕ คน ตามลำดับ

จังหวัด	จำนวนประชากร		
	ชาย	หญิง	รวม
เชียงราย	๖๒๘,๘๑๑	๖๖๘,๘๔๖	๑,๒๙๗,๖๕๗
น่าน	๒๓๔,๖๔๗	๒๓๕,๘๖๐	๔๗๐,๕๐๗
พะเยา	๒๒๐,๓๗๘	๒๓๔,๓๘๖	๔๕๔,๗๖๔
แพร่	๒๐๒,๓๗๘	๒๑๙,๓๖๗	๔๒๑,๗๔๕
รวมทั้งหมด	๑,๒๘๖,๒๑๔	๑,๓๕๘,๔๕๙	๒,๖๔๔,๖๗๓

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

๖.๖ สถานการณ์และแนวโน้มด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลเศรษฐกิจ

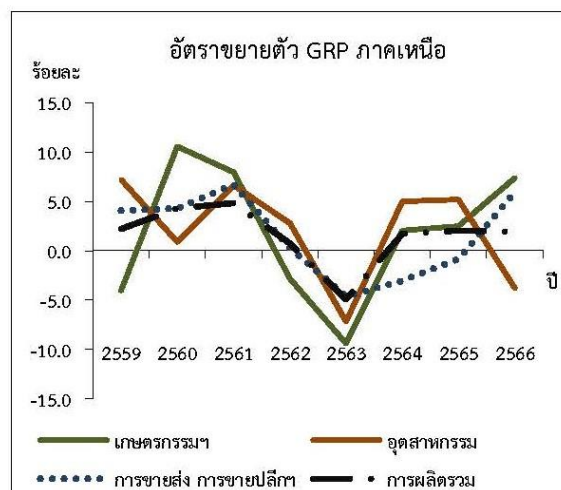
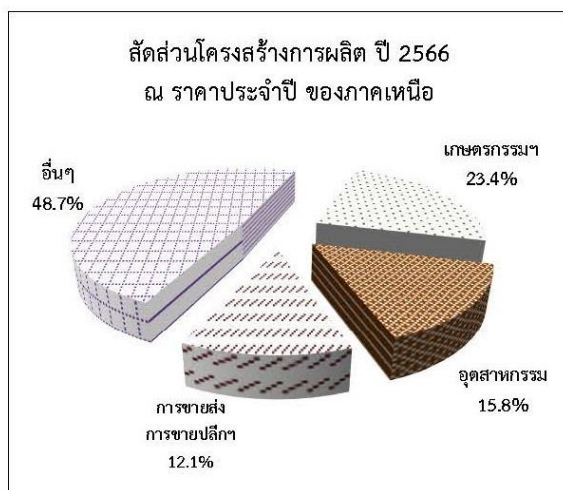
พื้นที่ของภาคเหนือตอนบนกว่าครึ่งเป็นป่าเขา มีพื้นที่ราบเหมาะกับการเพาะปลูกไม่ถึงร้อยละ ๑๕ แต่มีทรัพยากรธรรมชาติ ลักษณะภูมิประเทศและอากาศเหมาะแก่การท่องเที่ยวสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาพักผ่อนและพำนักรักษาเป็นครั้งคราวและถาวร ทำให้ธุรกิจบริการ เช่น ธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท และของที่ระลึก เป็นสาขาเศรษฐกิจของภาคเหนือตอนบน ขนาดเศรษฐกิจภาคเหนือมีสัดส่วนร้อยละ ๘.๒ ของประเทศ โดยมีโครงสร้างการผลิตค่อนข้างกระจายตัว ลักษณะภูมิประเทศของภาคเหนือเป็นภูเขาที่ราบแคบๆ ลักษณะภูมิอากาศและทรัพยากรธรรมชาติของภาคเหนือทำให้มีลักษณะเศรษฐกิจหลายอย่างที่สำคัญและสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ อาชีพที่สำคัญของภาคเหนือ ได้แก่

๑. อาชีพด้านเกษตรกรรม คือ การทำนา ทำไร่ ทำสวน พืชเศรษฐกิจ ได้แก่ ลำไย ลิ้นจี่ ยาสูบ ฯลฯ มีการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ในเขตพื้นที่ราบระหว่างภูเขา เพราะมีดินอุดมสมบูรณ์
๒. อาชีพการทำป่าไม้ ปัจจุบันนี้อาชีพนี้ลดบทบาทลงมากอันเนื่องมาจากจำนวนพื้นที่ป่าลดน้อยลง
๓. อาชีพการอุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวหรือแม้แต่แต่อุตสาหกรรมพื้นเมือง

ผลิตภัณฑ์ภาค (GRP) ของภาคเหนือ

ผลิตภัณฑ์ภาคเหนือ (GRP) ขยายตัวร้อยละ ๑.๙ ชะลอลงจากการขยายตัวร้อยละ ๒.๐ ในปี ๒๕๖๕ โดยเป็นการขยายตัวในการผลิตภาคเกษตร ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๒๔.๙ ของภาค ขยายตัวร้อยละ ๗.๔ ต่อเนื่องจากการขยายตัวร้อยละ ๒.๕ ในปีก่อนหน้า ประกอบกับภาคนอกเกษตร ซึ่งมีสัดส่วนเป็นร้อยละ ๗๕.๑ ของภาคเหนือ ขยายตัวร้อยละ ๐.๒ ชะลอลงจากการขยายตัวร้อยละ ๑.๙ ในปีก่อนหน้า

การผลิตภาคเกษตร ขยายตัวร้อยละ ๗.๔ เร่งตัวขึ้นจากการขยายตัวร้อยละ ๒.๕ ในปี ๒๕๖๕ โดยผลผลิตสำคัญที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ การปลูกพืชผัก แตงและพืชหัว การปลูกพืชล้มลุก และการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ บริการทางการเกษตรชะลอลง การเลี้ยงสัตว์ขยายตัว ตามการเลี้ยงสุกร ผลผลิตประมงลดลง

การผลิตภาคนอกเกษตร ขยายตัวร้อยละ ๐.๒ ชะลอลงจากการขยายตัวร้อยละ ๑.๙ ในปี ๒๕๖๕ เป็นผลจากสาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร ขยายตัวร้อยละ ๖.๕ ชะลอลงจากการขยายตัวร้อยละ ๒๗.๑ ปีก่อนหน้า สาขากิจการเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ขยายตัวร้อยละ ๑.๑ ชะลอลงจากที่ขยายตัวร้อยละ ๒.๔ สาขากิจการรวมวิชาชีพ ขยายตัวร้อยละ ๕.๐ สาขากิจการรวมการบริหารและบริการสนับสนุนอื่นๆ ขยายตัวร้อยละ ๒.๕ สาขากิจการรวมการศึกษา ขยายตัวร้อยละ ๑.๗ สาขากิจการรวมด้านสุขภาพ ขยายตัวร้อยละ ๒.๑ สำหรับสาขาการผลิตลดลง ได้แก่ การทำเหมืองแร่และเหมืองหินอื่นๆ ลดลงร้อยละ ๒.๗ สาขาการประปาและการจัดการของเสีย ลดลงร้อยละ ๓.๓ สาขาการก่อสร้าง ลดลงร้อยละ ๑๑.๑ สาขาการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม ลดลงร้อยละ ๓.๘ เป็นผลมาจากการลดลงของอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ อาหาร เครื่องดื่ม เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ ขณะที่การแปรรูปและการถนอมเนื้อสัตว์ การผลิตน้ำแข็งเพื่อการบริโภค เกษตรภัณฑ์พื้นฐานและการผลิตสูตรตำรับทางเภสัชกรรม ผลิตภัณฑ์ไม้ และผลิตภัณฑ์จากไม้ ขยายตัว สาขาที่ขยายตัว ได้แก่ สาขาไฟฟ้า ก๊าซ ขยายตัวร้อยละ ๗.๔ สาขาการขนส่ง การขายปลีก ขยายตัวร้อยละ ๕.๙ สาขาการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า ขยายตัวร้อยละ ๒.๙ สาขากิจการทางการเงินและการประกันภัย ขยายตัวร้อยละ ๐.๙ และสาขาศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ ขยายตัวร้อยละ ๔.๑

อัตราการขยายตัวของ GPP และโครงสร้างการกระจายรายได้จากการผลิต

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

(ร้อยละ)

จังหวัด	อัตราขยายตัวที่แท้จริง		โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี	
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๕	๒๕๖๖
เชียงราย	๒.๐	๔.๙	๘.๑	๘.๔
น่าน	๒.๒	๒.๒	๒.๘	๒.๘
พะเยา	๑.๖	๔.๐	๒.๘	๒.๘
แพร่	-๐.๘	๒.๓	๒.๔	๒.๔
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒	๑.๒๕	๓.๓๕	๔.๐๒	๔.๑๐

ที่มา : ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ฉบับ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว ปี ๒๕๖๖ ในภาคเหนือตอนบน ๒ (จากมากไปหาน้อย)

จังหวัด	บาทต่อปี
พะเยา	๑๐๙,๒๗๕
เชียงราย	๑๐๒,๙๘๘
แพร่	๙๑,๓๒๔
น่าน	๘๙,๕๑๕

ที่มา : ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ฉบับ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากตาราง พบว่า ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี ๒๕๖๖ มูลค่าสูงสุด ได้แก่ จังหวัดพะเยา มูลค่าต่ำสุด ได้แก่ จังหวัดน่าน

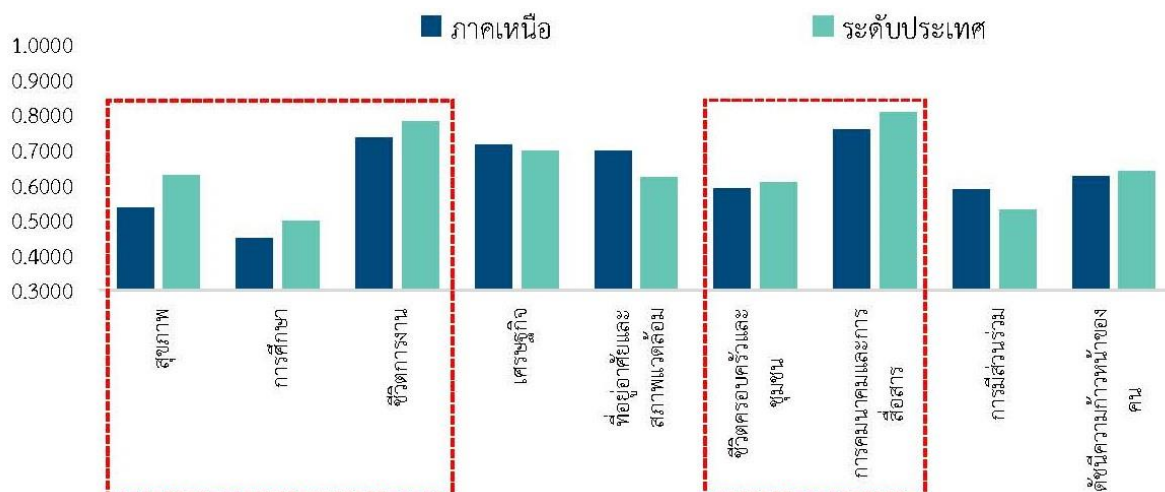
ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ในด้านสังคม ภาคเหนือ : การพัฒนาคุณภาพรวมของภาคเหนือต่ำกว่าระดับประเทศ การพัฒนาคนของภาคเหนือมีระดับการพัฒนาต่ำที่สุดในปี ๒๕๖๖ และมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง โดยลดลงจาก ๐.๖๒๘๘ ในปี ๒๕๖๕ มาอยู่ที่ ๐.๖๒๔๒ ในปี ๒๕๖๖ โดยด้านสุขภาพ การศึกษา ชีวิตการงาน ชีวิตครอบครัวและชุมชน และการคมนาคมและการสื่อสารเป็นด้านที่มีค่าดัชนีอยู่ต่ำกว่าระดับประเทศ แต่ด้านเศรษฐกิจกลับอยู่สูงกว่าระดับประเทศ ทั้งนี้ แนวโน้มการพัฒนาคนในภาคเหนือช่วงที่ผ่านมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐ มีการขยายตัวค่อนข้างน้อยระหว่าง ๐.๖๑๗๑ – ๐.๖๑๘๑ ขณะที่ปี ๒๕๖๑ เติบโตขึ้นอย่างก้าวกระโดดมาอยู่ที่ ๐.๖๓๑๑ และเพิ่มสูงสุดในปี ๒๕๖๔ อยู่ที่ ๐.๖๓๘๘ ก่อนจะเริ่มปรับตัวลดลงมาอยู่ที่ ๐.๖๒๘๘ ในปี ๒๕๖๕ และ ๐.๖๒๔๖ ในปี ๒๕๖๖

การพัฒนาคมนด้านเศรษฐกิจ

ของภาคเหนืออยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวอยู่ที่ ๑๑๗,๒๗๖ บาท ในปี ๒๕๖๕ เทียบกับ ๒๔๘,๗๘๙ บาทของประเทศ ทั้งนี้ เป็นผลมาจากกระบวนการผลิตด้านการเกษตรเริ่มปรับเปลี่ยนสู่การเกษตรสร้างมูลค่า ทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมรายภาคมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นถึง ๓๐๗,๓๒๕ ล้านบาท เช่นเดียวกับมูลค่าเพิ่มของภาคบริการที่เพิ่มขึ้นเป็น ๗๑๘,๐๐๒ ล้านบาท ขณะเดียวกันสัดส่วนประชากรยากจนลดลงเหลือเพียงร้อยละ ๓.๖๔ และครัวเรือนที่มีหนี้สินเพื่อการอุปโภคบริโภคลดลงเหลือร้อยละ ๒๘.๔๓ เป็นภาคที่มีหนี้สินเพื่อการอุปโภคบริโภคน้อยที่สุด ส่วนด้านสุขภาพเป็นปัญหาต่อการพัฒนามากกว่าทุกภาค เนื่องจากประชากรที่พิการมีสัดส่วนสูงที่สุดในปี ๒๕๖๖ โดยอยู่ที่ร้อยละ ๔.๒๖ ของประชากรภาค ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นผลจากโครงสร้างประชากรภาคเหนือที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุถึงร้อยละ ๑๐.๖๑ ของประชากรภาคสูงสุดเมื่อเทียบกับภาคอื่น นอกจากนี้ การฆ่าตัวตายสำเร็จมีสูงถึง ๑๕.๘๙ รายต่อประชากรแสนคน เทียบกับ ๑๐.๓๐ รายต่อประชากรแสนคนของระดับประเทศ ซึ่งกลุ่มที่จะต้องเฝ้าระวังมากที่สุดคือ ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง จำนวน ๙,๔๔๓ ราย ที่เป็นโรคซึมเศร้าและมีโอกาสที่จะนำไปสู่การฆ่าตัวตาย ๒,๘๖๐ ราย

ดัชนีความก้าวหน้าของคนของภาคเหนือ ปี ๒๕๖๖

ที่มา: รายงานดัชนีความก้าวหน้าของคนปี ๒๕๖๖, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

จากข้อมูลดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index : HAI) ประจำปี ๒๕๖๖ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ มีลำดับดัชนีความก้าวหน้าของคน ซึ่งประกอบด้วย ๘ ตัวชี้วัด ได้แก่ ด้านสุขภาพ การศึกษา ชีวิตการทำงาน เศรษฐกิจ ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ชีวิตครอบครัวและชุมชน การคมนาคมและการสื่อสาร การมีส่วนร่วม ดังนี้

การจัดลำดับดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) จำแนกตามดัชนีย่อยและจังหวัด

จังหวัด	สุขภาพ	การศึกษา	ชีวิตการทำงาน	เศรษฐกิจ	ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	ชีวิตครอบครัวและชุมชน	การคมนาคมและการสื่อสาร	การมีส่วนร่วม	คะแนน HAI
เชียงราย	๐.๕๕๒๒	๐.๓๔๓๒	๐.๗๔๐๕	๐.๗๕๖๑	๐.๖๕๓๘	๐.๖๖๕๐	๐.๗๘๓๙	๐.๕๙๑๑	๐.๖๑๘๔
น่าน	๐.๔๐๓๓	๐.๔๗๗๖	๐.๗๕๒๒	๐.๗๓๔๘	๐.๗๐๑๔	๐.๖๓๒๑	๐.๘๗๘๓	๐.๗๔๑๘	๐.๖๔๗๑
พะเยา	๐.๓๗๘๖	๐.๔๑๕๗	๐.๗๘๙๓	๐.๗๘๖๔	๐.๗๑๕๙	๐.๖๐๑๗	๐.๗๖๕๙	๐.๖๙๐๑	๐.๖๒๑๔
จังหวัด	สุขภาพ	การศึกษา	ชีวิตการทำงาน	เศรษฐกิจ	ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	ชีวิตครอบครัวและชุมชน	การคมนาคมและการสื่อสาร	การมีส่วนร่วม	คะแนน HAI
แพร่	๐.๔๑๒๓	๐.๔๘๘๕	๐.๗๐๙๔	๐.๖๘๖๙	๐.๗๐๙๙	๐.๕๘๙๘	๐.๘๔๘๘	๐.๖๕๙๗	๐.๖๒๔๑

ที่มา : รายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ประจำปี ๒๕๖๖, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

จากตารางข้างต้น กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ มีค่าดัชนีแตกต่างกันในแต่ละด้าน โดยจังหวัดน่านเป็นจังหวัดที่มีดัชนีความก้าวหน้าของคนสูงสุดในกลุ่ม รองลงมา ได้แก่ จังหวัดแพร่ จังหวัดพะเยา และจังหวัดเชียงราย ตามลำดับ

กลุ่มชาติพันธุ์ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ มีกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลายในพื้นที่ โดยในจังหวัดเชียงรายน่าน พะเยาและแพร่ มีชาติพันธุ์ที่สำคัญ จำนวน ๒๑ ชาติพันธุ์ ประกอบด้วย จีนยูนนาน ไทยเขิน อาข่าหรืออิก้อ ล่าหู่หรือมุเซอ ลีซุหรือลีซอ ม้งหรือแม้ว ไทหย่า ดาราอั้ง(ปะหล่อง) ไทลื้อ ปะโอ ภูไท ลัวะ ลาวเวียงจันทร์ อัวเมียน กะเหรี่ยง ไทใหญ่ ไทพวน มลาบรี อัมปี้ ไทยวน และขมุ ซึ่งรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

จังหวัดเชียงราย

จังหวัดเชียงรายมีกลุ่มชนหลายชาติพันธุ์อาศัยอยู่ทั้งตามที่ราบและบนดอยสูงซึ่งชาติพันธุ์แต่ละกลุ่มจะมีศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมแตกต่างกันไปตามแต่วิถีดั้งเดิมที่บรรพบุรุษได้ปฏิบัติสืบทอดกันมา โดยประชากรในเชียงรายสามารถจำแนกออกเป็นชนชาติต่างๆ ได้ดังนี้

๑. ชาติพันธุ์จีนยูนนาน หรือชาวจีนฮ่อเป็นชาวจีนที่อาศัยอยู่ในมณฑลยูนนานทางตอนใต้ของประเทศจีน มีอาณาเขตติดกับรัฐฉานประเทศพม่า แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มผาสี ชาวจีนนับถือศาสนาอิสลาม และกลุ่มผาห้า ชาวจีนยูนนานที่นับถือวิญญาณบรรพบุรุษ หลังสงครามกลางเมืองระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์กับพรรคก๊กมินตั๋ง พรรคก๊กมินตั๋งเป็นฝ่ายแพ้ ส่วนหนึ่งจึงได้อพยพมาตั้งหลักที่มณฑลยูนนานแล้วอพยพเข้าประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๔๙๕ เข้ามาตั้งถิ่นฐานที่อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มพ่อค้าคาราวาน กลุ่มจีนฮ่อลี้ภัย และกลุ่มจีนทหารกู้ชาติ

๒. ไทยจีน เป็นชนชาติหนึ่งในกลุ่มไต ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในประเทศพม่า ประเทศไทย ประเทศจีน และประเทศลาว ภาษาพูดและเขียนของไทยจีนมีความคล้ายคลึงกับไทยอง และไทลื้อมาก ในประเทศไทยพบชายไทยจีนบริเวณสันป่าตอง สันกำแพง แม่แตง ดอยสะเก็ด และในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ คนไทยส่วนใหญ่เรียกว่าไทยจีน เพราะการทำเครื่องเงินเก่ง มีเมืองหลวงอยู่ที่เมืองเชียงตุง รัฐฉานประเทศพม่า

๓. อาข่าหรืออีก้อ มีรูปร่างเล็กแต่แข็งแรงล่ำสัน ผิวสีน้ำตาลอ่อน หยาบกร้าน มีภาษาพูดคล้ายภาษามูเซอและลีซอ ไม่มีตัวอักษรใช้ ผู้หญิงนิยมไว้ผมยาวแต่รวบผมไว้แล้วใส่หมวกทับคอสวมเครื่องประดับใส่เสื้อผ้าสีดำ ผู้ชายโกนหัวไว้ผมเปีย ชาวอาข่านิยมตั้งบ้านเรือนอยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล ๑,๒๐๐ เมตร ขึ้นไปยังชีพด้วยการทำไร่เลื่อนลอย นับถือผีมีเสาชิงช้าและลานสาวกอดอยู่หน้าหมู่บ้าน

๔. ลาหู่หรือมูเซอ มีรูปร่างสันทัด ผิวสีน้ำตาลอ่อน ชอบกินหมาก มีภาษาพูดเฉพาะแต่ไม่มีตัวอักษรใช้ แบ่งออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ หลายกลุ่มตามลักษณะการแต่งกายของผู้หญิง ส่วนผู้ชายมูเซอไม่มีเครื่องแต่งกายประจำเผ่าแบบผู้หญิง ชาวมูเซออาศัยอยู่บนภูเขาสูง อยู่ในบ้านยกพื้นสูง ยังชีพด้วยการทำไร่เลื่อนลอย และเป็นชนเผ่าที่ชำนาญการล่าสัตว์เป็นอย่างมาก

๕. ลีซอหรือลีซอ ยังชีพด้วยการปลูกพืชไร่ และชำนาญในการล่าสัตว์ แต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีสันดูฉูดฉาดกว่าเผ่าอื่น นับถือผีและบรรพชน ประเพณีสำคัญ คือ งานฉลองปีใหม่

๖. ม้งหรือแม้ว รัับอิทธิพลการปฏิบัติตามแบบชาวจีนเช่นเดียวกับเผ่าเย้า ผู้ชายมีสถานภาพสูงกว่าผู้หญิงเสมอ

๗. ไทหย่า ไทหย่า เดิมอาศัยอยู่ที่เมืองหย่าติดกับฝั่งแม่น้ำเต้าทางด้านเหนือของเมืองซีเท่าเมืองทะเลสาบ และได้เมืองขุนหมิง ในมณฑลยูนนาน ประเทศจีน ภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบล้อมรอบไปด้วยไร่นาป่าไม้และทิวเขาอันเรียงรายสลับซับซ้อน ชายไทหย่าตั้งบ้านเรือนอยู่รวมกันเป็นหมู่ ในอาณาเขตของจีนไม่มีพื้นที่นาเป็นของตนเองต้องอาศัยรับจ้างทำนาหรือเช่านาจากพวกชาวจีนฮ่อ เมื่อถูกรบกวนจากเจ้าหน้าที่พนักงานฝ่ายปกครองเก็บภาษีอากรสูง จึงอพยพลงมาทางใต้ บริเวณใกล้เคียงกับเมืองเชียงรุ้ง และได้อพยพเข้ามาในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยใน พ.ศ. ๒๔๙๐ พบว่ามีชาวไทหย่าในจังหวัดเชียงรายประมาณ ๑,๐๐๐ คน

๘. ดาราอั้ง (ปะหล่อง) เป็นชนเผ่าที่อพยพมาจากพม่า เข้าสู่ไทยเมื่อประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งมีฐานเดิมอยู่ในโกสัมพี หรือนครรัฐแสนหวี โดยอาศัยอยู่บริเวณเทือกเขาในรัฐฉาน แถบเมืองตองแปง น้ำซัน สีป้อ เมืองมิต และเมืองเชียงตุง ปัจจุบันหมู่บ้านชาวปะหล่องอยู่ในพื้นที่อำเภอฝาง อำเภอเชียงดาว อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน

จังหวัดน่าน

จังหวัดน่านมีชาติพันธุ์คล้ายคลึงกันกับ ๓ จังหวัด โดยมีชาติพันธุ์ที่สำคัญ ได้แก่ ชาวไทยวนหรือคนเมือง ไทลื้อ ไทพวน ไทเขิน ไทยใหญ่ ขมุ ลัวะ เมี่ยนและมลาบรี ซึ่งรายละเอียดของแต่ละชาติพันธุ์มีดังต่อไปนี้

๑. ไทยวน หรือ คนเมือง ส่วนใหญ่อพยพมาจากเชียงแสนและบริเวณต่างๆ ของล้านนา ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดน่าน

๒. ไทลื้อ (ไทลื้อ,ไทยอง) ส่วนใหญ่อพยพมาจากสิบสองปันนาและหัวเมืองต่างๆ บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งมีทั้งอพยพมาด้วยความสมัครใจและอพยพมาเนื่องจากเกิดศึกสงครามทั้งภายใน หัวเมืองลื้อเอง และอพยพมามากที่สุดยุคเก็บผักใส่ซ้าเก็บข้าใส่เมืองของเจ้ากาวิละแห่งเชียงใหม่ และเจ้าอัครวรปัญญาฯ แห่งนครน่าน และยุคของเจ้าสุมนเทวราช อีกทั้งมีการอพยพเข้ามาเรื่อยๆ ครั้งเกิดการปฏิวัติการปกครองของประเทศจีน ชาวไทลื้ออาศัยตั้งบ้านเรือนอยู่กระจัดกระจายตามลุ่มน้ำต่างๆ ในจังหวัดน่าน มีมากที่สุดคือ อำเภอปัว แทบทุกตำบล อำเภอท่าวังผา อำเภอสองแคว อำเภอเชียงกลาง และอำเภอทุ่งช้าง เลยไปถึงอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

๓. ไทพวน หรือ ลาวพวน อยู่ที่บ้านฝายมูล อำเภอท่าวังผา และบ้านหล่มบึงพวน อำเภอเวียงสา

๔. ไทเขิน หรือ ชาวขิ่น อพยพมาจากเชียงตุง ปัจจุบันส่วนใหญ่จะถูกกลืนทางวัฒนธรรมจากคนเมือง ทั้งภาษาพูดและเครื่องแต่งกาย แต่บางหมู่บ้านยังมีการนับถือผีเจ้าเมืองของไทเขินอยู่จึงรู้ว่าเป็นไทเขิน เช่นบ้านหนองม่วง อำเภอท่าวังผา ส่วนบ้านเชียงยืน ตำบลยม อำเภอท่าวังผาถูกชาวไทยลื้อกลืนวัฒนธรรมจนไม่เหลือเค้าของชาวไทเขิน

๕. ไทยใหญ่ หรือ เจี้ยว หรือ ไตโหลง มีถิ่นฐานในรัฐฉานและเชียงตุง อาศัยอยู่บริเวณแถวอำเภอทุ่งช้าง ในปัจจุบันถูกกลืนวัฒนธรรมจนแทบแยกไม่ออกว่าเป็นชาวไทยใหญ่

๖. ขมุ เป็นชาติพันธุ์เก่าแก่และอาจจะเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่บนผืนแผ่นดินใหญ่มาก่อนกลุ่มอื่น ๆ ในประเทศไทย ชาวขมุเข้ามานานพอสมควร อาศัยอยู่ในจังหวัดน่านและบริเวณชายแดนจังหวัดเชียงราย โดยกระจายอยู่ในจังหวัดภาคกลาง ชาวขมุแบ่งออกได้เป็นหลายกลุ่มตามลักษณะการใช้ภาษาและวัฒนธรรม ขมุเป็นชาติพันธุ์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในฐานะของความเป็นชนชาติของขมุเองและในฐานะที่เป็นกลุ่มที่คงความเป็นวัฒนธรรม ประเพณีและความเชื่อที่มีความเป็นประวัติศาสตร์อย่างเด่นชัด

๗. ลัวะ ตั้งถิ่นฐานดั้งเดิมอยู่ในจังหวัดน่านของประเทศไทยและบริเวณชายแดนแขวงไซยะบุรีประเทศลาว โดยชนกลุ่มนี้แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ คือ ถิ่นโปรตและถิ่นมัลล ชาวถิ่นกลุ่มแรกได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๑ ซึ่งอาจจะเข้ามาอยู่ก่อนที่คนไทยจะอพยพจากประเทศจีนมาอยู่ในแหลมอินโดจีน

๘. เมี่ยน (เย้า) เป็นชนชาติพันธุ์ที่อยู่ในเชื้อชาติมองโกลอยด์ เดิมเข้ามามีแหล่งกำเนิดแถบตอนกลางของจีน บริเวณแม่น้ำฉางเจียวและลุ่มน้ำฮั่นเจียว ต่อมากระจายตัวอยู่ตามมณฑลต่างๆ

และได้เคลื่อนเข้าสู่ภาคเหนือของเวียดนาม พม่า ลาว และอพยพจากลาวเข้าสู่ไทยเมื่อประมาณ ๑๔๕ ปีมาแล้ว
ระยะแรกตั้งถิ่นฐานอยู่บนดอยหลวง จังหวัดเชียงราย เมื่อประชากรเพิ่มขึ้นจึงย้ายถิ่นฐานไปตามจังหวัดต่างๆ
เช่น เชียงราย พะเยา เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน น่าน และลำปาง ในประเทศไทย มีเ้าอยู่กลุ่มเดียว คือ กลุ่มเมียน
เ้า หรือพายเ้า

๙. มลาบรี คนเผ่าตองเหลือง เป็นชนกลุ่มที่มีพฤติกรรมเร่ร่อนเสาะหาแหล่งอาหาร
โดยการล่าสัตว์และเก็บพืชผักผลไม้ตามที่ต่างๆ ในป่ามารับประทาน ที่พักหรือบ้านจะสร้างเป็นเพิงคามงด้วย
ใบตอง ใช้เป็นที่อยู่อาศัยในระหว่างหาอาหาร เมื่อใบตองเปลี่ยนเป็นสีเหลืองก็จะย้ายหนีไปอยู่ที่ใหม่ โดยชน
เผ่ามลาบรีในอดีตกระจายกันอยู่ในหลายจังหวัด เช่น เชียงใหม่ เชียงราย น่าน แพร่ อุตรดิตถ์และเลย ปัจจุบัน
อยู่ที่แพร่และน่านเท่านั้น

จังหวัดพะเยา

จังหวัดพะเยามีกลุ่มชาติพันธุ์ที่สำคัญ ได้แก่ ม้ง ปะโอ ภูไท ลัวะ ลาวเวียงจันทน์ ลีซุ
และอัวเมียน รายละเอียดความเป็นมาของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์มีรายละเอียดดังนี้

๑. ไทลื้อ เป็นกลุ่มชนชาติพันธุ์ที่พูดภาษาตระกูลไท คือ “ไทลื้อ” หรือ “ไตลื้อ”
มีถิ่นฐานดั้งเดิมอยู่ในเขตสิบสองปันนา ชาวไทยลื้อนิยมตั้งบ้านเรือนอยู่ตามที่ราบลุ่มแม่น้ำและที่ราบระหว่าง
ภูเขา โดยมีแม่น้ำโขงเป็นแม่น้ำสายสำคัญซึ่งชาวไทลื้อเรียกว่า “น้ำของ” ส่วนจีนเรียกว่า “แม่น้ำล้านช้าง”
ชาวลื้อหรือไทลื้อ มีวัฒนธรรมประเพณีความเชื่อตลอดจนวิถีชีวิตที่คล้ายคลึงกับคนไทยล้านนาและคนลาว
ในล้านช้างที่บริโภคข้าวเหนียวเป็นอาหารหลัก และนับถือพุทธศาสนานิกายเถรวาท เช่นเดียวกันกับประเทศ
ไทย ไทลื้อได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานตามหัวเมืองต่าง ๆ ในภาคเหนือตอนบน ในจังหวัดเชียงราย พะเยา น่าน แพร่
ลำปาง ลำพูนและเชียงใหม่

๒. ม้งหรือแม้ว เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตภูเขาของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ชาวม้ง
อพยพลงมาจากใต้ตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๘ เนื่องจากสถานการณ์ที่ไม่สงบทางการเมืองและหาพื้นที่ที่เหมาะสม
กับการเพาะปลูก ปัจจุบันมีชาวม้งอาศัยอยู่ในประเทศไทย เวียดนาม ลาวและพม่า ในอดีตนั้น ม้งอาศัย
อยู่ตามภูเขาอยู่ตามธรรมชาติ ม้งต้องตรากตรำทำงานหนักอยู่แต่ในไร่เท่านั้น ทำให้ม้งไม่มีเวลาที่จะดูแลตัวเอง
และครอบครัว ดังนั้น ชีวิตความเป็นอยู่ของม้งจึงเป็นแบบเรียบง่าย เพราะคลุกคลีกับธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่
ชีวิตประจำวันของม้งคือทำไร่ ทำสวนและหารายได้เล็กน้อยเพื่อจุนเจือครอบครัว ส่วนเรื่องอาหารก็จะเป็นเรื่องเรียบง่าย

๓. ปะโอ หรือตองสู้ ตามตำนานอพยพมาจากเมืองทางทิศตะวันออกของย่างกุ้ง
ก่อนจะอพยพเข้ามาในเมืองต่าง ๆ ของดินแดนล้านนา และเดินทางเข้ามาค้าขายและติดตามพ่อเฒ่าหลานตา
วงศ์อนันต์ คหบดีชาวปะโอ โดยผู้อพยพตามเข้มานั้นมีทั้งที่เป็นชาวบ้าน และพระสงฆ์

๔. ภูไท ดั้งเดิมมีภูมิลำเนาอยู่ที่แคว้นสิบสองจุไทย ประเทศเวียดนาม ต่อมาได้มี
การเคลื่อนย้ายเข้าสู่ประเทศลาว และประเทศไทยตามลำดับ ชุมชนภูไทในจังหวัดพะเยาเป็นชุมชนที่ย้ายถิ่น
ฐานมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๒

๕. ลัวะ เป็นเจ้าถิ่นเดิมของภาคเหนือ ลัวะได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในเขตเมืองเชียงใหม่
เมื่อประมาณ ๙๐๐ ปีมาแล้ว พวกมอญจากลพบุรีซึ่งเป็นผู้สร้างเมืองลำพูนและลำปางได้รุกรานลัวะจนต้องหนี
ไปอยู่บนภูเขากลายเป็นชาวเขาไป ต่อมาในพุทธศตวรรษที่ ๑๘ ชนชาติไทยได้อพยพเข้าสู่ดินแดนแถบนี้และตีพวกมอญ
แตกพ่ายไปและมีสัมพันธไมตรีกับพวกลัวะในปัจจุบัน ชาวลัวะได้กระจายตัวกันอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ คือ
เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน อุทัยธานี สุพรรณบุรี เชียงรายและลำปาง

๖. ลาวเวียงจันทร์หรือลาวเวียง เป็นขบวนการเวียงจันทร์และเมืองใกล้เคียงที่อพยพเข้ามาสู่สยาม ทั้งโดยหนีภัยสงคราม หนีภัยธรรมชาติ ตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนปลาย ลาวเวียงจันทร์เป็นชนกลุ่มหนึ่งที่อพยพมาจากหลวงพระบางและเวียงจันทร์ ประเทศลาว เข้ามาตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่จังหวัดพะเยา จำนวน ๕ หมู่บ้าน

๗. ลีซู เดิมอาศัยอยู่ต้นแม่น้ำสาละวิน และแม่น้ำโขงทางตอนเหนือของทิเบต และทางตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศจีน แต่ถูกกดดันทางการเมือง การปกครอง และขาดแคลนที่ดินทำกินในพม่า จึงได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ตาก แม่ฮ่องสอน เพชรบูรณ์ ลำปาง สุโขทัย พะเยา และแพร่ ลีซูแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มย่อย คือ ลีซูสายกับลีซูดำ ชาวลีซูที่อยู่ในประเทศไทยเกือบทั้งหมดเป็นลีซูสายส่วนลีซูดำนั้นอยู่พม่า จีน

๘. อีวเมี่ยน เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เมี่ยนหรือเย้า ถิ่นเดิมของเมี่ยนอยู่ทางตะวันออกมณฑลไกวเจา ยูนนาน หูหนาน และกวางสีในประเทศจีน ต่อมาการทำมาหากินฝืดเคืองและถูกรบกวนจากชาวจีน จึงได้อพยพมาทางใต้เข้าสู่เวียดนามเหนือ ตอนเหนือของลาว ทางตะวันออกของพม่าและภาคเหนือของไทย ชาวเมี่ยนที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยอพยพมาจากประเทศลาวและพม่า ปัจจุบันมีชาวเมี่ยนอาศัยอยู่มากในจังหวัดเชียงราย พะเยาและน่าน

จังหวัดแพร่

จังหวัดแพร่นั้นมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลายเช่นกัน ในพื้นที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ที่สำคัญได้แก่ กะเหรี่ยง ไทใหญ่ ไทลื้อ ไทพวน ม้ง มลาบรี อาข่า และอัมปี้ รายละเอียดดังนี้

๑. กะเหรี่ยง หมู่บ้านชาวเขาชุมชนชาวกะเหรี่ยง เป็นหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ในที่ราบเชิงเขา อุดมสมบูรณ์ล้อมรอบด้วยป่าไม้และภูเขา มีลำห้วยธรรมชาติที่สวยงามไหลผ่านตลอดปี ชาวบ้านอยู่กันอย่างเรียบง่าย มีวิถีชีวิต นับถือศาสนาพุทธและนับถือผี มีวัฒนธรรมประเพณีที่คงความดั้งเดิม มีเสน่ห์

๒. ไทใหญ่หรือฉาน กลุ่มชาติพันธุ์ในตระกูลภาษาไท-กะได เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ขนาดใหญ่อันดับสองของพม่า ส่วนมากอาศัยในรัฐฉานประเทศพม่า และบางส่วนอาศัยอยู่บริเวณดอยไตแลง ชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า คนไทใหญ่ในประเทศพม่ามีประมาณ ๓ - ๔ ล้านคน แต่มีไทใหญ่หลายแสนที่ได้อพยพเข้าสู่ประเทศไทยเพื่อหนีปัญหาทางการเมืองและการหางาน

๓. ไทลื้อหรือไตลื้อ มีดินแดนกว้างใหญ่อยู่ที่สิบสองปันนาในประเทศจีนได้มีการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานและถูกกวาดต้อนเพราะสงคราม และเข้ามาที่ประเทศไทยและแตกสาขาชาวไทลื้อได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานตามหัวเมืองต่าง ๆ ในภาคเหนือตอนบน ในจังหวัดเชียงราย พะเยา น่าน แพร่ ลำปาง ลำพูนและเชียงใหม่

๔. ไทพวนหรือชาวพวน เป็นคำที่เรียกกลุ่มชนที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในแคว้นเชียงขวาง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีอาณาเขตติดต่อกับญวน ซึ่งมีแม่น้ำพวนไหลผ่านพื้นที่เชียงขวาง จึงได้ชื่อว่า พวน ชาวพวนนิยมตั้งถิ่นฐานสร้างที่ทำกินบริเวณลุ่มแม่น้ำ มีอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่ไถนา ชาวพวนได้อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยหลายพื้นที่ เช่น นครนายก สระบุรี ลพบุรี ฉะเชิงเทรา ราชบุรี จันทบุรี ปราจีนบุรี สระแก้ว และพิจิตร เป็นต้น ชาวไทพวนมีอุปนิสัยขยันขันแข็ง อดออม อ่อนน้อม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และรักสงบ ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี มีวัฒนธรรม มีภาษา มีความผูกพันในระบบเครือญาติ เผ่าพันธุ์เป็นเอกลักษณ์มาช้านาน

๕. ม้ง ยังไม่สามารถสรุปได้ว่ามาจากที่ไหนแต่สันนิษฐานกันว่าม้งน่าจะอพยพมาจากที่ราบสูงทิเบต ไชปีเรีย และมองโกเลีย เข้าสู่ประเทศจีน และตั้งหลักแหล่งอยู่แถบลุ่มแม่น้ำเหลือง

เมื่อราว ๓,๐๐๐ ปีมาแล้ว มีการตั้งถิ่นฐานอยู่ในมณฑลไกวเจา ฮุนหน่า กวางสี และมณฑลยูนนาน ประเทศจีน ในช่วงของราชวงศ์แมนจู (เหมา) มีนโยบายปราบปรามม้ง เพราะผู้ข่มขืนส่วนใหญ่หน้าตา คล้ายคนรัสเซีย โดยให้ข่มขืนยอมนานและยอมรับวัฒนธรรมของจีน แต่ด้วยม้งเป็นพวกชนแห่งขุนเขา (คนป่าเถื่อน) จึงได้มีการต่อสู้กันอย่างรุนแรง และข่มขืนประสบความพ่ายแพ้ จึงได้อพยพหนีภัยสู่ทางใต้ และกระจายเป็นกลุ่มย่อย ๆ ขึ้นอยู่บนที่สูงป่าเขาในแคว้นจ๋ายไทย สิบสองปันนา และอีกกลุ่มไปตาม ทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศลาว บริเวณทุ่งไหหิน เดียนเบียนฟู โดยมีหัวหน้าม้ง คือ นายพลวังเปา ได้รวบรวมม้งและอพยพเข้าสู่ประเทศไทยเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๐๐ เศษ เป็นต้นมา

๖. มลาปริหรือชุมชนเผ่าตองเหลือง บ้านบุญยืน หมู่ที่๑๓ ตำบลบ้านเวียง อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ (พื้นที่ของบุญยืน สุขเสน่ห์) โดยการตั้งถิ่นฐานมลาปริจะอพยพตามลักษณะ ภูมิประเทศ ที่อุดมสมบูรณ์ โดยอยู่ในแต่ละพื้นที่เป็นเวลา ๕ - ๑๐ วันแล้วย้ายถิ่นฐานไปที่อื่นที่มีอาหารเพียงพอ รูปแบบใน การอพยพในลักษณะวนกลับมาที่เดิมในรัศมีประมาณ ๓๐ ตารางกิโลเมตร ในแต่ละปีเมื่อถึงฤดูกาลที่ต้อง เร่ร้อนเข้าป่าเพื่อตีผึ้ง ต้องอพยพไปตั้งหมู่บ้าน มลาปริเป็นสังคมล่าสัตว์ พวกเขาจะสร้างที่พักชั่วคราวมีลักษณะ เป็นเพิงสร้างจากไม้ไผ่มุงด้วยใบตองกล้วยจึงถูกเรียกว่าเผ่าตองเหลือง เพราะจะย้ายที่อยู่เมื่อเวลาที่ใบตองเริ่ม ออกสีเหลือง

๗. อาข่า เป็นชนเผ่าหนึ่งของชนเผ่าทิเบต - พม่า รูปร่างเล็กแต่ลำสันแข็งแรง ผิวน้ำตาลอ่อนและกร้าน ผู้หญิงมีศีรษะกลมลำตัวยาวกว่าน่องและขาสั้นผิติดกับผู้ชาย มีภาษาพูดมาจากชน ชาวโล-โล คล้ายกับภู ภาษาลาหู่ (มูเซอ) และลีซุ (ลีซอ) ไม่มีตัวอักษรใช้ วัฒนธรรมของคนอาข่าทำให้พวกเขา มองชีวิตของคนในเผ่าเป็นการต่อเนื่องกัน กฎต่าง ๆ ครอบคลุมทุกคนในเผ่า ตั้งแต่ต้นนอนจนถึงเข้านอนตั้งแต่ เกิดจนตาย เป็นแนวทางสอนและแนะนำทุกคนในเรื่องของกฎหมายของเผ่า ประเพณี ศาสนา ยาและการ รักษาโรค กสิกรรม สถาปัตยกรรมการตีเหล็ก และการทำเครื่องใช้เครื่องนุ่งห่ม เพื่อให้ง่ายต่อการจดจำ ทำให้ หมายรู้ในเผ่าพันธุ์ และซาบซึ้งในความเป็นอาข่าของตน

๘. อีมีปี้ มีลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นบ้านใต้ถุนสูงมุงด้วยหญ้าคามิขานฝ้ายบ้านสานด้วย ไม้ไผ่ มีพิธีกรรมไหว้เทวดา การขอฝนอุปโภคและพิธิฝากข้าวไว้กับท้าวทั้งหก ด้านภาษาอีมีปี้ (Mpi) จัดอยู่ใน ตระกูลภาษาทิเบต-เบอร์มา สายโลโลใต้ กลุ่มย่อยฮาโนอิ มีลักษณะใกล้เคียงกับภาษาของปืซู และญ๋อย ส่วนใหญ่มีอาชีพทำไม้กวาด เกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์

ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรป่าไม้

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ มีเนื้อที่รวม ๒๒,๖๙๐,๕๐๖.๖๘ ตารางกิโลเมตร ในปี ๒๕๖๒ มีเนื้อที่ป่า ๑๒,๑๒๙,๒๗๙.๗๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๔๖ ของพื้นที่ทั้งหมด โดยมีพื้นที่จังหวัดแพร่ เป็นจังหวัดที่มีสัดส่วนป่าไม้มากที่สุด คือ ร้อยละ ๖๔.๘๔ ของจังหวัดน่านสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ ร้อยละ ๖๑.๓๑ จังหวัดพะเยาสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ ร้อยละ ๕๑.๔๑ และจังหวัดเชียงรายสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้น้อยที่สุดร้อยละ ๓๙.๘๖ ตามลำดับ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด ๑๖,๓๙๑,๐๔๕.๘๗ ไร่ เนื้อที่รวม ๒๖,๒๒๔.๔๒ ตารางกิโลเมตร จังหวัดที่มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติมากที่สุด คือ จังหวัดน่านมีพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด ๖,๔๙๗,๘๙๑.๖๒ ไร่ รองลงมาจังหวัดเชียงราย มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด

๔,๔๘๕,๙๖๖.๒๕ ไร่ จังหวัดแพร่มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด ๒,๙๔๕,๗๑๓ ไร่ และจังหวัดพะเยา มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด ๒,๔๖๑,๔๗๕ ไร่ ตามลำดับ

ทรัพยากรดิน

ภาคเหนือเป็นภาคที่มีลักษณะภูมิประเทศเต็มไปด้วยเทือกเขาและหุบเขา จึงทำให้เกิดดินประเภทต่างๆ ที่พบตามแถบภูเขาที่สูงที่ผุดงจากหินต่าง ๆ หลายชนิด ดินมีลักษณะดินบางตามลาดชัน และเต็มไปด้วยกรวดหิน พอที่จะมีป่าไม้ปกคลุมและทำการเพาะปลูกแบบไร่เลื่อนลอยได้ ส่วนในบริเวณหุบเขาหรือแอ่งแผ่นดินซึ่งเป็นที่ราบที่มีระดับต่าง ๆ กันจะมีเนื้อดินหนาสมบูรณ์กว่า เพราะน้ำพาตะกอนจากไหล่เขามาทับถม อย่างไรก็ตาม ลักษณะภูมิประเทศที่ต่างกัันนี้ อาจแบ่งกลุ่มของดิน และประโยชน์ที่ได้จากดิน

ทรัพยากรน้ำ

เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ มีภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงและป่าไม้ จึงเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญของประเทศไทย โดยมีแหล่งน้ำสายหลักที่เป็นแหล่งน้ำจัดของประเทศ ดังนี้

๑. แม่น้ำอิง มีต้นกำเนิดจากดอยหลวง อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา แล้ววกลงใต้ลงกว๊านพะเยา อำเภอเมืองพะเยา แล้ววกขึ้นเหนือผ่านอำเภอดอกคำใต้ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา ผ่านอำเภอป่าแดด อำเภอเทิง อำเภอขุนตาล อำเภอพญาเม็งราย แล้วไหลลงสู่แม่น้ำโขงที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย มีความยาว ๒๗๑ กิโลเมตร

๒. แม่น้ำกก มีต้นกำเนิดอยู่ที่ภูเขาทางตอนเหนือของเมืองกก รัฐเชียงตุงประเทศเมียนมาร์ ไหลลงทางใต้เข้าเขตแดนไทยที่ช่องแม่น้ำกก อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ ผ่านเชียงรายไปออกแม่น้ำโขงที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายในเขตประเทศไทย มีความยาว ๑๑๐ กิโลเมตร

๓. แม่น้ำยม มีต้นกำเนิดบริเวณดอยภูลังกาในเทือกเขาผีปันน้ำตะวันตกเขตอำเภอปางผ่านอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา อำเภอสอง อำเภอหนองม่วงไข่ อำเภอเมืองแพร่ อำเภอสูงเม่น อำเภอลอง อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ผ่านสุโขทัย พิษณุโลก พิจิตร บรรจบกับแม่น้ำน่านที่ตำบลเกยชัย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ มีความยาวประมาณ ๗๐๐ กิโลเมตร

๔. แม่น้ำน่าน มีต้นกำเนิดอยู่ที่ดอยภูแวในเทือกเขาหลวงพระบาง และที่อำเภอปัว จังหวัดน่าน ไหลผ่านอำเภอท่าวังผา อำเภอเมืองน่าน อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย อำเภอนาหมื่น จังหวัดน่าน อำเภอท่าปลา อำเภอลับแล อำเภอตรอน อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ผ่านสุโขทัย พิษณุโลก พิจิตร แล้วไปบรรจบกับน้ำปิงของตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ มีความยาวประมาณ ๗๔๐ กิโลเมตร

นอกจากนั้น ยังมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่สำคัญ คือ กว๊านพะเยา ในเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา มีความกว้างประมาณ ๔ กิโลเมตร ยาวประมาณ ๗ กิโลเมตร รวมถึงกรมชลประทานและการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ได้สร้างเขื่อน อ่างเก็บน้ำ ฝ่าย ทานบ เพื่อเก็บกักน้ำไปใช้ประโยชน์ต่าง ๆ เช่น ใช้ในการเพาะปลูก ผลิตกระแสไฟฟ้าบรรเทาอุทกภัย เก็บน้ำไว้ใช้ดูแล และเพื่ออุปโภคบริโภค

๗. ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา

การจัดการศึกษาในระบบ

สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ มีหน่วยงานในพื้นที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาทั้งในและนอกสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ จำนวนทั้งสิ้น ๑๐ หน่วยงาน ได้แก่

๑. สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๔ หน่วยงาน ประกอบด้วย

๑.๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๑.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

๑.๑.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

๑.๑.๓ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

๑.๒ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

๑.๓ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

๑.๔ กรมส่งเสริมการเรียนรู้

๒. สังกัดกระทรวงอื่น ๆ จำนวน ๖ หน่วยงาน ประกอบด้วย

๒.๑ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๒.๒ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๒.๓ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

๒.๔ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒.๕ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๒.๖ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

ปีการศึกษา ๒๕๖๘ การจัดการศึกษาในระบบของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ มีข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา ได้แก่ จำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู/ บุคลากรทางการศึกษา
เชียงราย	๕๒๓	๙๘,๒๒๖	๖,๙๙๖
- สพป.เชียงราย เขต ๑	๑๐๒	๒๐,๖๓๔	๑,๒๘๙
- สพป.เชียงราย เขต ๒	๑๕๔	๒๒,๐๑๑	๑,๗๙๕
- สพป.เชียงราย เขต ๓	๑๓๙	๓๗,๐๒๙	๒,๓๗๖
- สพป.เชียงราย เขต ๔	๑๒๘	๑๘,๕๕๒	๑,๕๓๖

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา และแพร่ ข้อมูล ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๘

จังหวัด	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู/ บุคลากรทางการศึกษา
น่าน	๓๐๑	๒๗,๗๙๑	๒,๖๐๕
- สพป.น่าน เขต ๑	๑๕๙	๑๕,๔๒๙	๑,๑๖๑
- สพป.น่าน เขต ๒	๑๔๒	๑๒,๓๖๒	๑,๔๔๔
พะเยา	๒๐๘	๒๑,๘๑๘	๒,๑๘๖
- สพป.พะเยา เขต ๑	๗๗	๘,๑๕๐	๘๘๙
- สพป.พะเยา เขต ๒	๑๓๑	๑๓,๖๖๘	๑,๒๙๗
แพร่	๑๗๓	๑๖,๔๙๗	๒,๐๓๙
- สพป.แพร่ เขต ๑	๖๖	๘,๙๔๕	๑,๐๒๗
- สพป.แพร่ เขต ๒	๑๐๗	๗,๕๕๒	๑,๐๑๒
รวม	๑,๒๐๕	๑๖๔,๓๓๒	๑๓,๘๒๖

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา และแพร่ ข้อมูล ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๘

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู/ บุคลากรทางการศึกษา
เชียงราย	๔๑	๓๔,๒๙๕	๑,๙๖๑
น่าน	๓๐	๑๗,๐๒๖	๑,๐๒๘
พะเยา	๑๘	๑๔,๗๕๓	๙๒๐
แพร่	๑๖	๑๒,๙๗๘	๑,๐๖๒
รวม	๑๐๕	๗๙,๐๕๒	๔,๙๗๑

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา และแพร่ ข้อมูล ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๘

ตารางที่ ๗ แสดงจำนวนสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัดและประเภทการจัดการศึกษา

จังหวัด	ประเภทการจัดการศึกษา			รวม	จำนวนครู/ บุคลากรทางการศึกษา
	โรงเรียน การศึกษา สงเคราะห์	โรงเรียนเฉพาะ ความพิการ	ศูนย์การศึกษา พิเศษ		
เชียงราย	๑	๑	๑	๓	๔๔๗
น่าน	๑	๑	๑	๓	๒๙๖
พะเยา	๑	๑	๑	๓	๑๙๘
แพร่	๑	๑	๑	๓	๓๑๘
รวม	๔	๔	๔	๑๒	๑,๒๕๙

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา และแพร่ ข้อมูล ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๘

ตารางที่ ๘ แสดงจำนวนนักเรียน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามประเภทของความต้องการพิเศษ/รายจังหวัด

ประเภทของความต้องการพิเศษ	จังหวัด				รวม
	เชียงราย	น่าน	พะเยา	แพร่	
๑.บกพร่องทางการเห็น	๔๕	๖	๒๗	๒	๘๐
๒.บกพร่องทางการได้ยิน	๔๖	๒๒	๒๙	๕	๑๐๒
๓.บกพร่องทางสติปัญญา	๔๙๓	๑,๑๑๓	๑๔๐	๔๒	๑,๗๘๘
๔.บกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ	๒๑๖	๑๗๐	๒๐๓	๒๓	๖๑๒
๕.บกพร่องทางการเรียนรู้	๔,๓๗๗	๕,๖๐๗	๗๗๖	๒,๐๙๓	๑๒,๘๕๓
๖.บกพร่องทางการพูดและภาษา	๖๗	๒๑	๑๔	๕	๑๐๗
๗.บกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์	๑๔๘	๒๖๗	๘๘	๑๗	๕๒๐
๘.ออทิสติก	๒๔๑	๓๓๑	๙๙	๖๑	๗๓๒
๙.ความพิการซ้อน	๒๓๘	๒๒๙	๘๘	๑๓	๕๖๘
รวม	๕,๘๗๑	๗,๗๖๖	๑,๔๖๔	๒,๒๖๑	๑๗,๓๖๒

ที่มา : ระบบสารสนเทศการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ specialset.bopp.go.th ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

ตารางที่ ๙ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู/ บุคลากรทางการศึกษา
เชียงราย	๑๙๐	๒๖,๒๗๔	๑,๙๑๗
น่าน	๙	๔,๖๔๓	๒๓๘
พะเยา	๒๒	๘,๒๑๕	๔๗๒
แพร่	๓๖	๘,๗๐๖	๗๔๔
รวม	๒๕๗	๔๗,๘๓๘	๓,๓๗๑

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา และแพร่ ข้อมูล ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู/ บุคลากรทางการศึกษา
เชียงราย	๑๓	๑๑,๙๖๐	๔๑๔
น่าน	๔	๓,๖๐๗	๒๖๘
พะเยา	๘	๔,๕๗๖	๔๐๗
แพร่	๖	๖,๐๐๒	๗๔๐
รวม	๓๑	๒๖,๑๔๕	๑,๘๒๙

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา และแพร่ ข้อมูล ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๑ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู/ บุคลากรทางการศึกษา
เชียงราย	๙	๙๔๔	๖๐
น่าน	๕	๑,๙๙๓	๑๖๕
พะเยา	๓	๒๓,๔๗๔	๑,๙๙๖
แพร่	๕	๒,๖๕๗	๗๕
รวม	๒๒	๒๙,๐๖๘	๒,๒๙๖

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา และแพร่ ข้อมูล ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๒ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู/ บุคลากรทางการศึกษา
เชียงราย	๒๑	๑,๕๔๖	๑๕๗
น่าน	๑๖	๑,๐๐๖	๑๔๑
พะเยา	๙	๖๗๒	๑๑๓
แพร่	๗	๖๒๘	๙๒
รวม	๕๓	๓,๘๕๒	๕๐๓

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา และแพร่ ข้อมูล ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู/ บุคลากรทางการศึกษา
เชียงราย	๔๕๙	๓๔,๙๑๔	-
น่าน	๒๐๔	๗,๓๑๘	๔๕๓
พะเยา	๑๕๘	๗,๓๗๘	๑๒๒
แพร่	๒๑๑	๘,๒๒๘	๙๘๔
รวม	๑,๐๓๒	๕๗,๘๓๘	๑,๕๕๙

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา และแพร่ ข้อมูล ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู/ บุคลากรทางการศึกษา
เชียงราย	๑๒	๑,๓๗๕	๑๓๐
น่าน	๓	๑๔๒	๒๓
พะเยา	๒	๑๗๑	๑๙
รวม	๑๗	๑,๖๘๘	๑๗๒

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา ข้อมูล ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากร ทางการศึกษา สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู/ บุคลากรทางการศึกษา
พะเยา	๑	๔๒๓	๘๖
แพร่	๑	๔๑๖	๗๕
รวม	๒	๘๓๙	๑๖๑

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา และแพร่ ข้อมูล ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากร ทางการศึกษา สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู/ บุคลากรทางการศึกษา
เชียงราย	๔๖	-	-
น่าน	๑๘	๖๖๐	๕๕
แพร่	๕	๘๑	๓๑
รวม	๖๙	๗๔๑	๘๖

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย น่าน และแพร่ ข้อมูล ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/บุคลากร ทางการศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนสถานศึกษา (ศสกร.อำเภอ)	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู/ บุคลากรทางการศึกษา
เชียงราย	๑๙	๑๗,๐๑๒	๔๐๖
น่าน	๑๕	๖,๙๖๒	๒๖๗
พะเยา	๙	๕,๐๓๖	๑๙๐
แพร่	๘	๕,๕๙๖	๑๕๕
รวม	๕๑	๓๔,๖๐๖	๑,๐๑๘

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา และแพร่ ข้อมูล ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๘

๘. การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความต้องการของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ประกอบด้วยจังหวัดเชียงราย พะเยา น่าน และแพร่ ซึ่งอยู่ในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ (ศธภ.๑๖) มีลักษณะพื้นที่หลากหลาย ตั้งแต่พื้นที่ชายแดนติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ไปจนถึงพื้นที่ภูเขาสูงและชุมชนห่างไกล มีกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่มอาศัยอยู่ ทั้งไทยใหญ่ อาข่า ลาหู่ ม้ง เย้า และอื่น ๆ ซึ่งมีภาษาแม่ที่แตกต่างจากภาษาไทยกลาง บริบทดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อการจัดการศึกษาในทุกช่วงวัย ก่อให้เกิดความซับซ้อนของปัญหาที่ต้องการมาตรการเชิงนโยบายอย่างเป็นระบบ

จากข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ซึ่งครอบคลุมดัชนี ๑๕ ตัวชี้วัดใน ๕ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (Access) (๒) ด้านความเท่าเทียมทางการศึกษา (Equity) (๓) ด้านคุณภาพทางการศึกษา (Quality) (๔) ด้านความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และ (๕) ด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ มีปัญหาเชิงโครงสร้างที่เชื่อมโยงกันหลายมิติ ดังจะได้วิเคราะห์ตามช่วงวัย ดังนี้

๑) ช่วงปฐมวัย (๓ - ๕ ปี)

๑.๑ สถานการณ์

ระดับปฐมวัยถือเป็นช่วงวัยวิกฤตของพัฒนาการมนุษย์ เนื่องจากสมองเติบโตและพัฒนาได้สูงสุดในช่วงอายุ ๐-๘ ปี การลงทุนในการศึกษาปฐมวัยจึงมีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่าการลงทุนในระดับการศึกษาใด ๆ ตามทฤษฎีของ Heckman (๒๐๐๖) กระนั้น จากดัชนีทางการศึกษา ดัชนีที่ ๑ ของสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ พบว่าอัตราส่วนผู้เรียนระดับปฐมวัยต่อประชากรกลุ่มอายุ ๓-๕ ปี ในภาพรวมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ อยู่ที่ร้อยละ ๘๘.๓๑ ซึ่งยังต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ ๑๐๐ โดยจังหวัดน่าน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดร้อยละ ๖๙.๘๘ และจังหวัดเชียงรายมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดที่ร้อยละ ๙๗.๗๖

เมื่อพิจารณาเฉพาะสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พบว่าอัตราการเข้าถึงลดลงเหลือเพียงร้อยละ ๗๓.๙๑ ในภาพรวม ซึ่งบ่งชี้ว่าเด็กปฐมวัยจำนวนมากในพื้นที่อยู่ในความดูแลของสังกัดอื่น โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ปัญหาดังกล่าวซับซ้อนยิ่งขึ้นในพื้นที่อำเภอชายขอบของจังหวัดน่านและเชียงราย ซึ่งมีกลุ่มชาติพันธุ์หนาแน่น ระยะทางห่างไกล และโครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอ

๑.๒ ปัญหาหลัก

๑. อัตราการเข้าเรียนปฐมวัยต่ำในพื้นที่ห่างไกลและชุมชนชาติพันธุ์
๒. การขาดแคลนครูปฐมวัยที่มีคุณสมบัติและประสบการณ์ในพื้นที่ห่างไกล
๓. เด็กกลุ่มชาติพันธุ์มีปัญหาด้านภาษาไทย ส่งผลต่อความสำเร็จในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น
๔. ภาวะโภชนาการไม่เพียงพอในเด็กปฐมวัยในพื้นที่ยากจน ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการสมอง

๑.๓ แนวทางแก้ไขและมาตรการ

การแก้ไขปัญหาการศึกษาปฐมวัยในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ จำเป็นต้องใช้แนวทางเชิงบูรณาการระหว่างหน่วยงานการศึกษา สาธารณสุข และท้องถิ่น โดยคำนึงถึงบริบทพหุวัฒนธรรมเป็นพิเศษ มาตรการที่เสนอแนะ ได้แก่

๑. ขยายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนแบบเคลื่อนที่ในพื้นที่ห่างไกลที่ไม่สามารถเดินทางมายังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประจำได้ โดยเฉพาะในอำเภอชายขอบของจังหวัดน่านและเชียงราย
๒. พัฒนาโปรแกรม Home-Based Learning สำหรับครอบครัวในพื้นที่ห่างไกล เพื่อให้ผู้ปกครองเป็นผู้ส่งเสริมพัฒนาการเด็กในบ้าน ภายใต้การนิเทศของครูปฐมวัยหรืออาสาสมัครที่ผ่านการอบรม

๓. พัฒนาหลักสูตรปฐมวัยแบบพหุภาษาและพหุวัฒนธรรม
๔. อบรมพัฒนาครูปฐมวัยด้าน STEAM for Early Childhood และการจัดการเรียนรู้แบบ Play-Based Learning ที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น
๕. จัดสรรงบประมาณรายหัวเด็กปฐมวัยกลุ่มยากจนเพิ่มเติม ผ่านกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) โดยตรงสู่ ศพด.

๑.๔ หน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด (ศจ.) เชียงราย น่าน พะเยา และแพร่
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) ในพื้นที่
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ผู้ดูแล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.)

หน่วยงานสนับสนุน

- กระทรวงสาธารณสุข : กรมอนามัย (ระบบ HDC และมาตรฐาน ศพด.)
- กระทรวงมหาดไทย : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ วิทยาเขตแพร่ (ฝึกอบรมครู)
- UNICEF Thailand (สนับสนุนด้านวิชาการและองค์ความรู้)

๒ ช่วงวัยประถมศึกษา (อายุ ๖-๑๑ ปี)

๒.๑ สถานการณ์

ระดับประถมศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ มีอัตราการเข้าถึงสูงที่สุดในทุกช่วงวัย โดยภาพรวมอยู่ที่ร้อยละ ๑๑๐.๔๔ (ดัชนีทางการศึกษา ดัชนีที่ ๒) ซึ่งสูงกว่าร้อยละ ๑๐๐ บ่งชี้ว่ามีเด็กจากกลุ่มชาติพันธุ์ที่ไม่มีสัญชาติไทยมาเรียนรวมอยู่ในระบบด้วย ซึ่งจากผลการประเมิน RT ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ พบว่าคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านออกเสียงของ ศธภ.๑๖ อยู่ที่ ๗๙.๘๑ (ประเทศ ๘๐.๒๘) ซึ่งใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยระดับประเทศแต่ยังต่ำกว่า -๐.๔๗ และการอ่านรู้เรื่อง ๗๗.๒๙ (ประเทศ ๗๗.๑๖) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ ๐.๑๓

สำหรับการประเมินคุณภาพผู้เรียน NT ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ พบว่าคะแนนเฉลี่ยด้านคณิตศาสตร์ของ ศธภ.๑๖ อยู่ที่ ๕๕.๖๙ (ประเทศ ๕๔.๔๑) และภาษาไทย อยู่ที่ ๖๒.๗๖ (ประเทศ ๖๑.๒๑) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศทั้ง ๒ วิชา แต่เมื่อพิจารณาผลการประเมิน ทั้ง RT และ NT รายจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ พบว่าจังหวัดแพร่จะมีผลคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด (RT:๘๒.๘๒/NT:๖๒.๔๐) ในขณะที่จังหวัดเชียงรายจะมีผลคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด (RT:๗๑.๖๑ /NT:๕๕.๑๘) แต่อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ยังคงพบปัญหาหลายประการ อาทิ ปัญหาการขาดแคลนครูเฉพาะวิชาในโรงเรียนขนาดเล็ก ปัญหาความยากจน การอาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล พื้นที่สูง เช่น กลุ่มชนเผ่า ทำให้การเข้าถึงทรัพยากรทางการศึกษามีข้อจำกัดเกิดช่องว่างการเรียนรู้ระหว่างเด็กในเมืองและเด็กชนบท

นอกจากนี้ ยังพบว่าเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในระบบการศึกษาของ ศธภ.๑๖ รวม ๒๕,๙๗๖ คน ซึ่งต้องการการดูแลด้วยวิธีพิเศษและครูผู้เชี่ยวชาญ

๒.๒ ปัญหาหลัก

๑. เด็กในโรงเรียนที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูง พื้นที่ห่างไกล หรือกลุ่มชาติพันธุ์ ยังคงประสบปัญหาด้านการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้

๒. การติดตามเด็กนอกระบบการศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ สามารถดำเนินการติดตามเด็กนอกระบบการศึกษาได้ร้อยละ ๑๐๐ แต่มีเด็กที่กลับเข้าระบบการศึกษาคิดเป็นร้อยละ ๖๐.๗๘ และยังคงมีเด็กอีกร้อยละ ๓๙.๒๒ ที่อยู่นอกระบบการศึกษา

๔. ขาดแคลนครูเฉพาะวิชา โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนในพื้นที่สูงหรือพื้นที่ห่างไกล

๖. เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ๒๕,๙๗๖ คน ซึ่งต้องได้รับการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลที่เหมาะสม

๒.๓ แนวทางแก้ไขและมาตรการ

๑. เร่งรัดการดำเนินโครงการ Thailand Zero Dropout ติดตามเด็กที่หลุดออกจากระบบเป็นรายบุคคล ควบคู่กับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภาคเอกชน สถานประกอบการ สถาบันอาชีวศึกษา สังคมสงเคราะห์ สาธารณสุข รวมถึงสร้างความตระหนักการมีส่วนร่วมของชุมชน และให้ความรู้กับผู้ปกครอง

๒. ขยายการใช้เทคโนโลยี DLIT/DLTV เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครูเฉพาะวิชาในโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล พื้นที่สูง ควบคู่กับระบบ E-Mentor ที่ครูจากโรงเรียนขนาดใหญ่ช่วยสอนออนไลน์

๓. จัดโปรแกรม Reading Clinic และ Math Clinic อย่างเป็นระบบ โดยมีการวินิจฉัยรายบุคคล และออกแบบแผนการแก้ไขเฉพาะบุคคล

๔. พัฒนาระบบ Inclusive Education อย่างเป็นรูปธรรม โดยจัดทำ IEP สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคน และอบรมครูการศึกษาพิเศษ/ครูสอนร่วมให้เพียงพอ

๕. พิจารณาการควบรวมโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน พร้อมจัดระบบรับส่งนักเรียนที่ปลอดภัย

๒.๔ หน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) ทุกเขตในกลุ่มจังหวัด
- ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด เชียงราย น่าน พะเยาและแพร่
- โรงเรียนในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒ ซึ่งมีพื้นที่รับผิดชอบ จังหวัด เชียงราย น่าน พะเยา และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

หน่วยงานสนับสนุน

- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) : ระบบ iSEE และทุนช่วยเหลือเด็กยากจนพิเศษ
- กระทรวงมหาดไทย : กรมการปกครอง (แก้ปัญหาสถานะบุคคล) และ กอ.รมน. ภาค ๓
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)
- UNICEF และ UNHCR : สนับสนุนด้านเด็กกลุ่มชาติพันธุ์และเด็กไร้สัญชาติ

๓) ช่วงวัยมัธยมศึกษาตอนต้น (อายุ ๑๒-๑๔ ปี)

๓.๑ สถานการณ์

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีอัตราการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ภาพรวม สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ ร้อยละ ๙๖.๘๒ ซึ่งใกล้เคียงเป้าหมายร้อยละ ๑๐๐ โดยจังหวัดน่านมีอัตราการเข้าถึงต่ำที่สุดที่ร้อยละ ๙๒.๒๙ อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญในช่วงวัยนี้จึงมีใช้เพียงอัตราการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา แต่คือคุณภาพผลสัมฤทธิ์ และพฤติกรรมเสี่ยง

จากผลการทดสอบ O-NET ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ พบว่าผู้เรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๕๐ ขึ้นไปในวิชาภาษาไทยของสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ อยู่ที่ร้อยละ ๕๕.๙๖ (สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ที่ร้อยละ ๔๙.๕๘) อย่างไรก็ตาม วิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษมีค่าต่ำมากโดยผู้ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๕๐ คะแนนในวิชาคณิตศาสตร์อยู่ที่เพียงร้อยละ ๘.๖๔ และภาษาอังกฤษร้อยละ ๙.๐๗ แม้จะสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ (๖.๒๕% และ ๘.๔๕%) แต่ตัวเลขดังกล่าวสะท้อนว่าผู้เรียนกว่าร้อยละ ๙๐ ไม่สามารถทำคะแนนได้ถึงกึ่งหนึ่งในวิชาหลักสองวิชา

อัตราการออกกลางคันระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ อยู่ที่ร้อยละ ๑.๔๘ โดยจังหวัดเชียงรายและน่านมีอัตราสูงที่สุดที่ร้อยละ ๑.๕๙ โดยปัญหาสำคัญที่ทำให้เยาวชนหลุดออกจากระบบการศึกษาหรือออกกลางคัน อาทิเช่น ปัญหาด้านเศรษฐกิจ พฤติกรรมเสี่ยง เช่น ยาเสพติดและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น รวมทั้งบริบทของจังหวัดเชียงรายที่มีพรมแดนติดกับประเทศเมียนมา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทำให้มีความเสี่ยงสูงจากยาเสพติดข้ามชาติ

๓.๒ ปัญหาหลัก

๑. ผลสัมฤทธิ์ O-NET ม.๓ วิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษต่ำมาก (ผ่านเกณฑ์ ๕๐% เพียงร้อยละ ๘.๖๔ และ ๙.๐๗) สะท้อนวิกฤตด้านความสามารถด้านตัวเลขและภาษา

๒. ปัญหาสุขภาพจิตและพฤติกรรมเสี่ยง ได้แก่ ยาเสพติด การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และความรุนแรง โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดน

๓. การขาดแคลนครูเฉพาะวิชา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนขนาดเล็ก และพื้นที่ห่างไกล

๔. อัตราการออกกลางคัน ม.ต้น ร้อยละ ๑.๔๘ สูงกว่าเกณฑ์ โดยมีแนวโน้มสัมพันธ์กับปัญหา ยาเสพติดและครอบครัวแตกแยก

๕. โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดนักจิตวิทยาโรงเรียน ทำให้ไม่สามารถคัดกรองและดูแลเยาวชนกลุ่มเสี่ยงได้อย่างทั่วถึง

๓.๓ แนวทางแก้ไขและมาตรการ

๑. เร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยรูปแบบ Active Learning ผ่านโครงการ TSQP (Teaching School Quality Program) ของ สสท. โดยเน้นวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

๒. จัดระบบ Professional Learning Community (PLC) สำหรับครูทุกโรงเรียน เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสอนอย่างต่อเนื่อง ร่วมกับการ Coaching โดยศึกษานิเทศก์

๓. ขยายโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยให้โรงเรียนขนาดกลางทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของเครือข่าย

๔. บูรณาการหลักสูตรทักษะชีวิต (Life Skills) และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (SDQ) อย่างเป็นรูปธรรม ในทุกโรงเรียน พร้อมจัดนักจิตวิทยาโรงเรียนบริการเป็นโซน (Zone-Based School Psychologist)

๕. เสริมสร้างเครือข่ายป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ชายแดน โดยบูรณาการกับโครงการ To Be Number One ของกระทรวงสาธารณสุข

๓.๔ หน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย น่าน พะเยาและแพร่
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด (ศจ.) เชียงราย น่าน พะเยา และแพร่
- สพป. ที่มีการขยายโอกาสทางการศึกษา

หน่วยงานสนับสนุน

- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) : TSQP และ STEM
- กระทรวงสาธารณสุข (กรมสุขภาพจิต) : ระบบดูแลนักเรียน
- สำนักงาน ป.ป.ส. ภาค ๕ : การป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ภาคเหนือ
- กอ.รมน. ภาค ๓ : ความมั่นคงพื้นที่ชายแดน

๔) ช่วงวัยมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา (อายุ ๑๕-๑๗ ปี)

๔.๑ สถานการณ์

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษาถือเป็นช่วงรอยต่อสำคัญระหว่างการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นสูง จากดัชนีทางการศึกษา ดัชนีที่ ๔ ของ ศธ.๑๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ พบว่า อัตราการเข้าถึงการศึกษาระดับนี้ภาพรวมอยู่ที่ร้อยละ ๘๕.๙๔ ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายแผนการศึกษาแห่งชาติ ช่วงปี ๒๕๖๕-๒๕๖๙ ที่ร้อยละ ๘๕ แต่ถ้าพิจารณารายจังหวัดจะเห็นได้ว่าจังหวัดน่าน (ร้อยละ ๘๑.๓๒) และจังหวัดเชียงราย (ร้อยละ ๘๓.๙๔) ยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

ประกอบกับอัตราการออกกลางคันของผู้เรียนระดับ ปวช. ของ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ ๑๖.๔๔ โดยจังหวัดน่านมีอัตราการออกกลางคันสูงที่สุดที่ร้อยละ ๒๐.๑๑ และจังหวัดเชียงราย ร้อยละ ๑๘.๘๕ ซึ่งหมายความว่านักเรียนอาชีวศึกษาเกือบ ๑ ใน ๕ ออกกลางคันก่อนสำเร็จการศึกษา

สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาต่อสายสามัญของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ อยู่ที่ ๒๖.๖๘ : ๗๓.๓๒ ซึ่งห่างไกลจากเป้าหมายแผนการศึกษาแห่งชาติที่กำหนดไว้ที่ ๔๕ : ๕๕ มาก จังหวัดน่านมีสัดส่วนอาชีวศึกษาต่ำที่สุดที่ร้อยละ ๒๔.๐๒ ในขณะที่จังหวัดแพร่มีสัดส่วนสูงสุดที่ร้อยละ ๓๓.๗๙

๔.๒ ปัญหาหลัก

๑. อัตราการออกกลางคัน ปวช. สูงมาก ร้อยละ ๑๖.๔๔ ซึ่งสะท้อนปัญหาเชิงคุณภาพและความพร้อมของผู้เรียน

๒. สัดส่วนอาชีวศึกษา:สามัญ = ๒๖.๖๘:๗๓.๓๒ ห่างจากเป้าหมาย ๔๕:๕๕ อย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลต่อการผลิตกำลังคนสายอาชีพที่ตลาดแรงงานต้องการ

๓. อัตราออกกลางคัน ปวส. ร้อยละ ๑๐.๒๖ โดยจังหวัดพะเยามีอัตราสูงสุดที่ร้อยละ ๑๓.๙๕

๔. หลักสูตรการศึกษา อาจไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เกษตรกรรม และดิจิทัล ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมหลักของภาคเหนือ

๔.๓ แนวทางแก้ไขและมาตรการ

๑. พัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาตามแนวทาง Competency-Based Education (CBE) ที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายของภาคเหนือ ได้แก่ การท่องเที่ยวและบริการ เกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming/Agri-Tech) เทคโนโลยีดิจิทัล และอาหารแปรรูป

๒. ขยายระบบการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Apprenticeship) กับสถานประกอบการจริง เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะตรงกับความต้องการของนายจ้าง และสร้างความผูกพันกับสถานที่ทำงานตั้งแต่ระหว่างเรียน

๓. จัดระบบพีเลี่ยนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงออกกลางคัน (Early Warning System) โดยใช้ข้อมูลผลการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรม และพฤติกรรมเป็นตัวชี้วัดการแทรกแซงแต่เนิ่น ๆ

๔. การนำเสนอตัวอย่างความสำเร็จของผู้ประกอบอาชีพสายอาชีพในท้องถิ่น เพื่อเปลี่ยนทัศนคติของผู้ปกครองและนักเรียน

๕. จัดระบบแนะแนวอาชีพเชิงรุก (Proactive Career Counseling) โดยบุคลากรอาชีพเข้าไปให้ข้อมูลถึงโรงเรียน ม.๓ ทุกแห่งก่อนการตัดสินใจเลือกสายการศึกษา

๖. จัดตั้ง Innovation Hub ในวิทยาลัยอาชีวศึกษานำร่อง เพื่อเป็นศูนย์กลางการพัฒนาทักษะดิจิทัลและนวัตกรรมในระดับพื้นที่

๔.๔ หน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และวิทยาลัยอาชีวศึกษาทุกแห่งในกลุ่มจังหวัด
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษาภาคเหนือ
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัด

หน่วยงานสนับสนุน

- กระทรวงแรงงาน : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน และกรมการจัดหางาน
- กระทรวงอุตสาหกรรม : BOI / สภาอุตสาหกรรมภาคเหนือ
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : สนับสนุนสาขาเกษตรอัจฉริยะ
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (TAT) และหอการค้าจังหวัด
- กสศ. : ทุนนักเรียนยากจนในสายอาชีวศึกษา

๕) ช่วงวัยอุดมศึกษาและ ปวส. (อายุ ๑๘ – ๑๙ ปี)

๕.๑ สถานการณ์

จากดัชนีทางการศึกษา ดัชนีที่ ๕ พบว่าอัตราการเข้าถึงระดับ ปวส. ในภาพรวมของ ศธว.๑๖ อยู่ที่ร้อยละ ๒๐.๗๗ โดยมีประเด็นที่น่าพิจารณาเพิ่มเติมคือผลลัพธ์ด้านการจ้างงานภายหลังสำเร็จการศึกษา จากดัชนีทางการศึกษา ดัชนีที่ ๑๕ พบว่าผู้จบการศึกษาระดับ ปวช. ในภาพรวม ศธว.๑๖ มีงานทำเพียงร้อยละ ๒๓.๔๘ ส่วนผู้จบ ปวส. มีงานทำร้อยละ ๕๔.๔๘ ซึ่งบ่งชี้ว่าระบบการจัดการศึกษา还不能ผลิตกำลังคนที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ได้

ปัญหาสมองไหล (Brain Drain) เป็นอีกมิติหนึ่งที่สำคัญ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยในพื้นที่ส่วนหนึ่งมีแนวโน้มย้ายไปทำงานในพื้นที่เมืองใหญ่ เนื่องจากตลาดแรงงานในพื้นที่จำกัดและค่าตอบแทนต่ำกว่า ส่งผลให้ขาดกำลังคนที่มีความสามารถในการพัฒนาพื้นที่

๕.๒ ปัญหาหลัก

๑. อัตราการเข้าถึงการศึกษาระดับ ปวส. เพียงร้อยละ ๒๐.๗๗
๒. ผู้จบ ปวช. มีงานทำเพียงร้อยละ ๒๓.๔๘ และ ปวส. ร้อยละ ๕๔.๔๘
๓. ปัญหาสมองไหลออกนอกพื้นที่ ส่งผลให้กลุ่มจังหวัดขาดกำลังคนที่มีคุณภาพสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

๕.๓ แนวทางแก้ไขและมาตรการ

๑. ส่งเสริมการศึกษาเพื่อการพัฒนาพื้นที่ผ่านโครงการ U๒T (University to Tambon) โดยกำหนดให้มหาวิทยาลัยในพื้นที่มีบทบาทชัดเจนในการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่และสร้างรายได้ให้ชุมชน

๒. พัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงาน (Work-Integrated Learning) กับสถานประกอบการท้องถิ่น เพื่อให้นักศึกษาได้ประสบการณ์จริงและสร้างความผูกพันกับพื้นที่ ลดการย้ายออกไปทำงานนอกพื้นที่

๓. สนับสนุนการสร้างเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) และ วิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) บนฐานทรัพยากรและวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกษตรอินทรีย์ หัตถกรรม และเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๔. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education) และการบ่มเพาะ Startup ในมหาวิทยาลัย โดยร่วมมือกับ BOI ภาคเหนือ OSMEP และกระทรวงอุตสาหกรรม

๕.๔ หน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

- มหาวิทยาลัยในกลุ่มจังหวัด : มรภ.เชียงราย มรภ.อุตรดิตถ์ (วิทยาเขตแพร่) มหาวิทยาลัยพะเยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีล้านนาลาน มรภ.อุตรดิตถ์ (วิทยเขตน่าน)
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)
- กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

หน่วยงานสนับสนุน

- กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)
- กระทรวงแรงงาน : กรมการจัดหางาน
- BOI ภาคเหนือ และ OSMEP : สนับสนุนการลงทุนและ SMEs
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : สนับสนุนเกษตรกรรมรุ่นใหม่
- กสศ. : ทุนนักศึกษายากจน

๖) การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต (อายุ ๒๕ ปีขึ้นไป)

๖.๑ สถานการณ์

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ มีโครงสร้างประชากรที่กำลังเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็ว ประกอบกับการที่แรงงานภาคเกษตรซึ่งมีส่วนสูงยังขาดทักษะที่จำเป็นในเศรษฐกิจยุคดิจิทัล ก่อให้เกิดความต้องการการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

กำลังแรงงานในพื้นที่จำนวนมาก โดยเฉพาะในภาคเกษตรซึ่งเป็นเศรษฐกิจหลักของจังหวัดน่าน แพร่ และพะเยา ยังขาดทักษะดิจิทัลพื้นฐาน (Digital Literacy) ความรู้ด้านการตลาดออนไลน์ และการใช้เทคโนโลยีการเกษตรอัจฉริยะ ส่งผลให้ไม่สามารถยกระดับผลิตภาพและรายได้ ในขณะที่โครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ตในพื้นที่ชนบทและภูเขาสูงยังไม่เพียงพอ

ในมิติของผู้สูงอายุและผู้พิการ พบว่าประชากรกลุ่มนี้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้้น้อยมาก โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล หลักสูตรการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุที่ตรงกับความต้องการยังขาดแคลน และยังขาดสื่อและเทคโนโลยีสนับสนุน (Assistive Technology) สำหรับผู้พิการในพื้นที่

๖.๒ ปัญหาหลัก

๑. แรงงานวัยผู้ใหญ่ขาดทักษะดิจิทัลและทักษะอาชีพที่ตอบสนองเศรษฐกิจยุคใหม่
๒. โครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ตในชนบทและพื้นที่ภูเขาสูงไม่เพียงพอส่งผลถึงการเรียนรู้ทักษะดิจิทัลและทักษะอาชีพออนไลน์
๓. ผู้สูงอายุและผู้พิการในพื้นที่ห่างไกลเข้าไม่ถึงบริการการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
๔. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ไม่ตอบโจทย์ความต้องการที่แท้จริง
๕. ภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์ความรู้ของผู้สูงอายุกลุ่มชาติพันธุ์ยังขาดการอนุรักษ์และถ่ายทอดอย่างเป็นระบบ

๖.๓ แนวทางแก้ไขและมาตรการ

๑. จัดโครงการ Reskill/Upskill สำหรับแรงงานวัยผู้ใหญ่ในหลักสูตรระยะสั้น (Non-Degree Short Course) ที่ตอบโจทย์ความต้องการเฉพาะพื้นที่ เช่น Digital Marketing สำหรับสินค้า OTOP เกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) และการท่องเที่ยวโดยชุมชน
๒. ขยายศูนย์ดิจิทัลชุมชน (DE) ที่มีผู้ดูแลและหลักสูตรที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ให้ครอบคลุมทุกตำบลในกลุ่มจังหวัด
๓. พัฒนา "โรงเรียนผู้สูงอายุชุมชน" (Community Learning Center for Elderly) โดยบูรณาการเรียนรู้อาชีพ คุณภาพชีวิต และการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น
๔. จัดระบบ Assistive Technology และห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับผู้พิการในพื้นที่ห่างไกล โดยให้อปท. และ สกร. ร่วมดำเนินการ
๕. สร้างระบบเทียบวุฒิ/เทียบโอนประสบการณ์ (Credit Bank) เพื่อให้แรงงานที่มีทักษะและประสบการณ์สามารถนำไปเทียบเคียงกับคุณวุฒิการศึกษาได้

๖.๔ หน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา แพร่
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)
- ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด (เชียงราย น่าน พะเยา แพร่)

หน่วยงานสนับสนุน

- กระทรวงแรงงาน : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (DE) : ONDE และศูนย์ดิจิทัลชุมชน
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : กรมส่งเสริมการเกษตร (Smart Farmer)
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) : กรมกิจการผู้สูงอายุ
- กระทรวงสาธารณสุข : สนับสนุนโรงเรียนผู้สูงอายุ

๘. ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (SWOT Analysis)

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
[W๑] การบริหารจัดการ การบริหารจัดการศึกษาเชิงกลยุทธ์มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของหน่วยงานหลัก นโยบายรัฐบาล การเปลี่ยนแปลงบริบทใหม่ที่สำคัญ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บนพื้นฐาน PDCA [W๒] การบริหารจัดการ โครงสร้างองค์กรมีความชัดเจนครอบคลุมภารกิจ ผู้บริหารมีแนวทางการปฏิบัติงานที่ตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและบริบทความเปลี่ยนแปลง รวมทั้งมีเครือข่ายความร่วมมือที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ [W๓] ทรัพยากรมนุษย์ มีการบริหารและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบตามโครงสร้างและกฎระเบียบที่ชัดเจน มุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ ทักษะ คุณธรรม ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ ความสามารถ มุ่งมั่น ตั้งใจและเสียสละ ทำงานเป็นทีม กระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน	[W๑] การบริหารจัดการ กระบวนการถ่ายทอดนโยบายสู่ผู้ปฏิบัติขาดความชัดเจนและเป็นเอกภาพ การประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรขาดประสิทธิภาพ และการกำหนดภาระหน้าที่ที่มีความซ้ำซ้อน ส่งผลให้เกิดช่องว่างในการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติและการสูญเสียทรัพยากรโดยไม่จำเป็น [W๒] การบริหารจัดการ ขาดระบบติดตามและประเมินผล (Monitoring and Evaluation: M&E) ที่เป็นรูปธรรม ขาดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศกลางที่มีเอกภาพ และการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารบ่อยครั้งทำให้นโยบายขาดความต่อเนื่อง ส่งผลให้องค์ความรู้ขององค์กร (Institutional Knowledge) สูญหายและขาดพลังขับเคลื่อนระยะยาว [W๓] ทรัพยากรมนุษย์ ขาดแคลนบุคลากรตามกรอบโครงสร้างและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ครูและบุคลากรมีภาระงานสูงเกินไป ในขณะที่ยังขาดการอัตรากำลังความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ส่งผลให้ขีดความสามารถและคุณภาพการปฏิบัติงานไม่เต็มศักยภาพ
จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
[W๔] ความร่วมมือและเครือข่าย มีการบูรณาการบริหารจัดการศึกษาผ่านเครือข่ายความร่วมมือ ทั้งภาครัฐส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค เอกชน และสถาบันการศึกษาที่หลากหลาย โดยร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ ประสานงาน และระดมใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ [W๕] นโยบายและความเท่าเทียม มีกลไกระบบการช่วยเหลือผู้เรียนและการจัดบริการทางการศึกษาที่ได้มาตรฐาน ทั่วถึง เท่าเทียมทุกกลุ่มเป้าหมาย ควบคู่กับการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องหลักสูตรการศึกษาชาติ บริบทและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างความเท่าเทียมทางการศึกษา	[W๔] ความร่วมมือและเครือข่าย การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานยังอ่อนแอและไม่ทั่วถึง ขาดการประสานงานอย่างเป็นระบบ ไม่มีแผนความร่วมมือที่ชัดเจนและมีผลผูกพัน ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้ [W๕] นโยบายและความเท่าเทียม นโยบายสร้างโอกาสทางการศึกษาขาดความต่อเนื่องงบประมาณไม่เพียงพอต่อมาตรการลดความเหลื่อมล้ำ อุปกรณ์สื่อการเรียนรู้ขาดแคลนในพื้นที่ห่างไกล และสถานะความยากจนของประชาชนเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเข้าถึงการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
[O๑] เทคโนโลยีและนวัตกรรม ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและปัญญาประดิษฐ์ (AI) เปิดโอกาสในการยกระดับระบบบริหารจัดการข้อมูล การจัดการเรียนรู้ และการประสานงานระหว่างจังหวัดให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็วยิ่งขึ้น สอดรับกับทิศทางรัฐบาลดิจิทัล [O๒] นโยบายและกฎหมาย ความมุ่งมั่นของรัฐบาลในการปฏิรูปการศึกษาคครอบคลุมมิติกฎหมาย นโยบาย และยุทธศาสตร์ ประกอบกับนโยบายกระจายอำนาจที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีบทบาทในการจัดการศึกษา สร้างกรอบเงื่อนไขที่เอื้อต่อการพัฒนาโมเดลการศึกษาเชิงพื้นที่ [O๓] เศรษฐกิจและการลงทุน พื้นที่กลุ่มจังหวัดตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษและมีพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพการค้าสูง ประกอบกับนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐที่เพิ่มรายได้ครัวเรือน สร้างโอกาสในการพัฒนากำลังคนรองรับการลงทุนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน	[T๑] วิกฤตและความเสี่ยง สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคและภาวะวิกฤตต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อระบบการบริหารจัดการ การศึกษาและกระบวนการเรียนรู้อย่างรุนแรง ในขณะที่โครงสร้างพื้นฐาน ICT ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ห่างไกล ทำให้ความสามารถรับมือวิกฤตยังจำกัด [T๒] งบประมาณและทรัพยากร การจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางที่ไม่เพียงพอและขาดความต่อเนื่อง ประกอบกับกฎระเบียบราชการที่ขาดความยืดหยุ่น เป็นข้อจำกัดสำคัญที่ขัดขวางการดำเนินโครงการพัฒนาการศึกษา การสร้างความร่วมมือ และการบริการที่มีประสิทธิภาพ [T๓] ประชากรและสังคม แนวโน้มอัตราการเกิดที่ลดลงต่อเนื่องส่งผลให้จำนวนนักเรียนลดลง กระทบต่อความคุ้มค่าในการบริหารทรัพยากร ควบคู่กับปัญหาครอบครัวแตกแยก การย้ายถิ่น และค่านิยมนิยมส่งบุตรหลานเรียนในเมือง ที่ทำให้โรงเรียนชนบทเสี่ยงต่อการถูกยุบ
โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
[O๔] ทรัพยากรในพื้นที่ มีสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง ศูนย์การเรียนรู้ตามพระราชดำริ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลาย ซึ่งสามารถนำมาพัฒนาเป็นแหล่งสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร การวิจัย และการสร้างนวัตกรรมการศึกษาในบริบทพหุวัฒนธรรม [O๕] ความร่วมมือและเครือข่าย นโยบายบูรณาการของภาครัฐและการสนับสนุนจาก กยศ. กสศ. รวมถึงองค์กรระหว่างประเทศ (UNICEF, UNESCO) สร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการสร้างความร่วมมือและขยายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมกลุ่มเปราะบางได้มากขึ้น	[T๔] บุคลากรและความต่อเนื่อง การโยกย้ายบุคลากรและผู้บริหารบ่อยครั้งส่งผลให้การดำเนินงานเครือข่ายและนโยบายขาดความต่อเนื่อง ทุนความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นสูญหาย ประกอบกับการขาดวัฒนธรรมการวิจัยที่เข้มแข็ง ทำให้ขาดฐานความรู้เชิงประจักษ์ในการพัฒนานโยบายการศึกษา [T๕] ความเหลื่อมล้ำและความยากจน ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมที่สะสมมาอย่างยาวนาน ประกอบกับการขาดกลไกการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในกระบวนการนโยบาย ทำให้ช่องว่างการเข้าถึงและคุณภาพการศึกษาระหว่างกลุ่มประชากรขยายกว้างขึ้นและยากต่อการแก้ไขในระยะสั้น

ข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์

ประเด็นที่ ๑ จุดแข็งด้านการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์และทุนมนุษย์เป็นรากฐานสำคัญที่ควรได้รับการต่อยอดอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการนำระบบ PDCA มาผนวกกับเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างการทำงานและการตัดสินใจบนฐานของข้อมูล (Data-Driven Management) ระดับกลุ่มจังหวัด

ประเด็นที่ ๒ จุดอ่อนที่ต้องได้รับการแก้ไข คือ ระบบสารสนเทศกลาง (Data Warehouse) และระบบติดตามและประเมินผล (Monitoring and Evaluation: M&E) รวมถึงปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่ต้องใช้มาตรการเชิงรุกทั้งการสรรหาและการรักษาคนเก่งในระบบ

ประเด็นที่ ๓ โอกาสเชิงกลยุทธ์ที่มีคุณค่าสูงสุดคือการผสมผสานเทคโนโลยีสมัยใหม่กับนโยบายกระจายอำนาจ เพื่อพัฒนาโมเดลการศึกษาเชิงพื้นที่ที่ตอบโจทย์เขตเศรษฐกิจพิเศษและบริบทพหุวัฒนธรรมของภาคเหนือตอนบน ๒

ประเด็นที่ ๔ อุปสรรคเชิงโครงสร้างที่ต้องการแก้ไขระดับนโยบาย ได้แก่ ความไม่เพียงพอของงบประมาณ ความไม่ยืดหยุ่นของระเบียบราชการ และความเหลื่อมล้ำที่สะสม ซึ่งต้องใช้กลไกการร่วมมือกัน (Multi-Stakeholder Partnership) ในการระดมทรัพยากรและขับเคลื่อนการแก้ปัญหา

ประเด็นที่ ๕ กลยุทธ์เชิงรุกที่มีศักยภาพสูงสุดในระยะ ๕ ปีคือการพัฒนา ศูนย์กลางการพัฒนาการศึกษาในระดับภูมิภาค (Regional Smart Education Hub) ที่บูรณาการสถาบันอุดมศึกษา เขตเศรษฐกิจพิเศษ และเครือข่ายดิจิทัล เพื่อสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันของกลุ่มจังหวัดในระยะยาว

ส่วนที่ ๒

กรอบแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙)

การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖–๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙) โดยสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อทบทวนและปรับปรุงแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของบริบทภายใน และภายนอกที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดห้วงระยะเวลาของแผน อีกทั้งยังมุ่งหมายให้แผนพัฒนาการศึกษาฉบับนี้สามารถตอบสนองต่อนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศทุกระดับ ตั้งแต่ระดับยุทธศาสตร์ชาติจนถึงระดับนโยบายท้องถิ่น และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ

กรอบแนวคิดในการจัดทำแผนฉบับนี้จึงได้วางรากฐานอยู่บนหลักการ ๓ ประการ ได้แก่ (๑) ความสอดคล้องเชิงนโยบาย (Policy Alignment) ที่แผนพัฒนาการศึกษาต้องเชื่อมโยงกับแผนแม่บทและยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นระบบ (๒) ความตอบสนองต่อบริบทพื้นที่ (Area Responsiveness) ที่แผนต้องสะท้อนบริบทเฉพาะของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ อันประกอบด้วยจังหวัดเชียงราย พะเยา น่าน และแพร่ ซึ่งมีทุนทางวัฒนธรรม ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และโอกาสทางเศรษฐกิจที่โดดเด่น และ (๓) การพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นธรรม (Sustainable and Equitable Development) ที่เน้นการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียม

แผนระดับที่ 1

๑) ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย

วิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

เป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน”

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ๖ ด้าน และภารกิจสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญทั้ง ๖ ด้าน ดังนี้

- ๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
- ๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- ๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- ๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม

- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

แผนระดับที่ 2

๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความสอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ในการพัฒนาประเทศที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเป็นการดำเนินการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่บัญญัติให้สามารถแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทฯ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศได้ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะรัฐมนตรี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงจำนวน ๒๓ ประเด็น (ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖) โดยเป็นแผนระดับที่ ๒ ที่มีผลผูกพันให้ทุกหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องแปลงไปสู่การปฏิบัติร่วมกันอย่างบูรณาการ รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทฯ เพื่อบรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรม และส่งผลให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ต่อไป

ภารกิจสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีส่วนเกี่ยวข้องรวม ๑๔ แผนแม่บท ๒๓ แผนแม่บทย่อย ๒๕ เป้าหมายแผนแม่บทย่อย ดังนี้

แผนแม่บทที่ ๑ ความมั่นคง แผนย่อยที่ ๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ เป้าหมาย : คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนา เป็นที่เคารพยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น แผนย่อยที่ ๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง เป้าหมาย : ๑) ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ ๒) ภาคใต้มีความสงบสุข ร่มเย็น

แผนแม่บทที่ ๒ การต่างประเทศ แผนย่อยที่ ๒ ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ เป้าหมาย : ประเทศไทยเป็นส่วนส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก

แผนแม่บทที่ ๖ พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ แผนย่อยที่ การพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ เป้าหมาย : เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนา เพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

แผนแม่บทที่ ๙ เขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนย่อยที่ ๑ การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป้าหมาย : เป็นเมืองอัจฉริยะที่มีความน่าอยู่และทันสมัยระดับนานาชาติ แผนย่อยที่ ๒ การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ เป้าหมาย : เมืองในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจใต้ที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่มากขึ้น แผนย่อยที่ ๓ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เป้าหมาย : เมืองในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่มากขึ้น

แผนแม่บทที่ ๑๐ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม แผนย่อยที่ ๑ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี เป้าหมาย : คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติฯ แผนย่อยที่ ๓ การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม เป้าหมาย : สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ปลอดภัยและสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น

แผนแม่บทที่ ๑๑ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต แผนย่อยที่ ๑ การสร้างภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ เป้าหมาย : ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทยดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น แผนย่อยที่ ๒ การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย เป้าหมาย : เด็กเกิด อย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น แผนย่อยที่ ๓ การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น เป้าหมาย : วัยเรียน/วัยรุ่นมีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหาปรับตัว สื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น แผนย่อยที่ ๔ การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน เป้าหมาย : แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น แผนย่อยที่ ๕ การส่งเสริมศักยภาพวัยผู้สูงอายุ เป้าหมาย : ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิตเรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคมสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น

แผนแม่บทที่ ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้ แผนย่อยที่ ๑ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ เป้าหมาย : คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานมีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น แผนย่อยที่ ๒ การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย เป้าหมาย : ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น

แผนแม่บทที่ ๑๓ การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี แผนย่อยที่ ๑ การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ เป้าหมาย : ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น

แผนแม่บทที่ ๑๔ ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม แผนย่อยที่ ๑ การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคมและสุขภาพ เป้าหมาย : คนไทย ทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่ม

แผนแม่บทที่ ๑๕ การเติบโตอย่างยั่งยืน แผนย่อยที่ ๕ การยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ (สร้างความรู้ ความเข้าใจ การตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้อารมณ์ การเปลี่ยนแปลง โดยสอดแทรกในหลักสูตรการศึกษาและ/หรือการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งในระบบและนอกระบบ) เป้าหมาย : คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี

แผนแม่บทที่ ๑๖ การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ แผนย่อยที่ ๑ การพัฒนาบริการประชาชน เป้าหมาย : งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น แผนย่อยที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ เป้าหมาย : ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว แผนย่อยที่ ๕ การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ เป้าหมาย : บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

แผนแม่บทที่ ๑๗ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนย่อยที่ ๑ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป้าหมาย : ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

แผนแม่บทที่ ๒๒ กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนย่อยที่ ๑ การพัฒนากฎหมาย
เป้าหมาย : กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชน อยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งให้
ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง

แผนแม่บทที่ ๒๓ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม แผนย่อยที่ ๔ วิจัยและพัฒนานวัตกรรม
ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน เป้าหมาย : ประเทศไทยมีขีดความสามารถของเทคโนโลยีฐานทั้ง ๔ ด้าน ทัดเทียม
ประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย

เพื่อให้การดำเนินงานข้างต้นบรรลุผล กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดให้ทุกหน่วยงาน
ต้องทำความเข้าใจกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ ๒ ร่วมกันวิเคราะห์จัดทำโครงการภายใต้
ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เป็นจริง โดยทุกหน่วยงานต้องร่วมวิเคราะห์ช่องว่างเชิงนโยบายและช่องว่างการพัฒนา
ในแต่ละพื้นที่ ให้ได้ประเด็นที่จะนำไปสู่การพัฒนาในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการใช้ระบบการติดตาม
ตรวจสอบและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSUR) โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการในฐานะเจ้าภาพขับเคลื่อน
หลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประเด็น ๑๑ การพัฒนาศักยภาพคน
ตลอดช่วงชีวิต แผนย่อย "การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น" และประเด็น ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียด
ดังนี้

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับปรับปรุง)

เป้าหมาย (๑๑๐๐๐๑) คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้าน
ร่างกายสติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้
อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ตัวชี้วัด ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐ ค่าคะแนน ๐.๘๒ /๒๕๗๕ ค่าคะแนน
๐.๘๕ /๒๕๘๐ ค่าคะแนนมากกว่า ๐.๘๕)

แผนย่อย การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น

เป้าหมาย (๑๑๐๓๐๑) วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิด
วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา
ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น

ตัวชี้วัด ความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะแรงงานในอนาคต
(คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐ ไม่น้อยกว่า ๗๐ /๒๕๗๕ ไม่น้อยกว่า ๘๐ /๒๕๘๐ ไม่น้อยกว่า ๘๕)

แนวทางการพัฒนา

๑) จัดให้มีการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิด
วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น

๒) จัดให้มีการพัฒนาทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้อง
กับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ โดยเน้นเด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้เน้นให้เกิด
องค์ความรู้ได้ด้วยตัวเองตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยผ่านการออกแบบการเรียนรู้ที่มีครู
คอยเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้การเรียนรู้สามารถตอบสนองความต้องการ
ได้กับเด็กทุกกลุ่ม

๓) จัดให้มีการพัฒนาทักษะในการวางแผนชีวิตและวางแผนการเงิน ตลอดจนทักษะที่เชื่อมต่อกับ
กับโลกการทำงาน

๔) จัดให้มีพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ การบ่มเพาะการเป็น นักคิด นักนวัตกรรม และการเป็นผู้ประกอบการใหม่ รวมทั้งทักษะชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมและทำงานภายใต้สังคม ที่เป็นพหุวัฒนธรรม

๕) จัดให้มีกลไกส่งเสริมและสนับสนุนบริการสุขภาพและอนามัยที่เชื่อมต่อกันระหว่างสาธารณสุข กับโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาว์ปัญญา และความฉลาด ทางอารมณ์ ตลอดจนภูมิคุ้มกันด้านต่างๆ ในการดำเนินชีวิตของกลุ่มวัยเรียน/วัยรุ่น

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับปรับปรุง)

เป้าหมาย (๑๒๐๐๐๑) คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้นมีทักษะ ที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้นมีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (๑๒๐๐๐๒) คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น

ตัวชี้วัด (๑๒๐๐๐๑) ความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา (อันดับภายในปี ๒๕๗๐ ไม่เกิน ๔๐ /๒๕๗๕ ไม่เกิน ๓๕ /๒๕๘๐ ไม่เกิน ๓๐) (๑๒๐๐๐๒) สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่ได้รับการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญาต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ทั้งหมด (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐ ไม่น้อยกว่า ๖๐ /๒๕๗๕ ไม่น้อยกว่า ๘๐ /๒๕๘๐ ไม่น้อยกว่า ๑๐๐)

แผนย่อย การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

เป้าหมาย (๑๒๐๑๐๑) คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น

ตัวชี้วัด

๑) ดัชนีการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐ ไม่น้อยกว่า ๖๐ /๒๕๗๕ ไม่น้อยกว่า ๘๐ /๒๕๘๐ ไม่น้อยกว่า ๑๐๐)

๒) สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐานร้อยละ ๕๐ ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน ๔ วิชาหลัก ต่อ จำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่

(๑) ภาษาไทย (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐ ไม่น้อยกว่า ๘๕ /๒๕๗๕ ไม่น้อยกว่า ๙๐ /๒๕๘๐ ไม่น้อยกว่า ๙๕)

(๒) ภาษาอังกฤษ (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐ ไม่น้อยกว่า ๑๐ /๒๕๗๕ ไม่น้อยกว่า ๑๕ /๒๕๘๐ ไม่น้อยกว่า ๒๐)

(๓) คณิตศาสตร์ (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐ ไม่น้อยกว่า ๑๐ /๒๕๗๕ ไม่น้อยกว่า ๑๕ /๒๕๘๐ ไม่น้อยกว่า ๒๐)

(๔) วิทยาศาสตร์ (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐ ไม่น้อยกว่า ๑๐ /๒๕๗๕ ไม่น้อยกว่า ๑๕ /๒๕๘๐ ไม่น้อยกว่า ๒๐)

แนวทางการพัฒนา

๑) ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ ๒๑

๒) เปลี่ยนโฉมบทบาท "ครู" ให้เป็นครูยุคใหม่

๓) เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท

๔) พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๕) สร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับชาติ

แผนย่อย การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

เป้าหมาย (๑๒๐๒๐๑) ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคลต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ทั้งหมด (ร้อยละภายในปี ๒๕๗๐ ไม่น้อยกว่า ๕๐/๒๕๗๕ ไม่น้อยกว่า ๗๕/๒๕๘๐ ไม่น้อยกว่า ๑๐๐)

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญา โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการกลไกการคัดกรองและการส่งต่อเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมสนับสนุนครอบครัวในการเสริมสร้างความสามารถพิเศษตามความถนัดและศักยภาพทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ส่งเสริมสนับสนุนระบบสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา และส่งเสริมสนับสนุนมาตรการจูงใจแก่ภาคเอกชน และสื่อ ในการมีส่วนร่วมและผลักดันให้ผู้มีความสามารถพิเศษ มีบทบาทเด่นในระดับนานาชาติ

๒) สร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนเพื่อผู้มีความสามารถพิเศษได้สร้างความเข้มแข็งและต่อยอดได้จัดให้มีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษในหลากหลายสาขาวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นนำเพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ สร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อสถาบันวิจัยชั้นนำทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทยให้มีศักยภาพสูงขึ้น

ภารกิจสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑๐) ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ใน ๑ แผนย่อย คือ ๓.๑ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี

(๑๑) ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ใน ๔ แผนย่อย ได้แก่ ๓.๒ การพัฒนาเด็ก ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย ๓.๓ การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ๓.๔ การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน ๓.๕ การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ

(๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ ใน ๑ แผนย่อย ได้แก่ ๓.๑ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

(๒๐) ประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ใน ๔ แผนย่อย ได้แก่ ๓.๑ การพัฒนาบริการประชาชน ๓.๒ การบริหารจัดการการเงินการคลัง ๓.๔ การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ ๓.๕ การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

(๒๑) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ใน ๑ แผนย่อย คือ ๓.๑ การป้องกัน การทุจริตและประพฤติมิชอบ

๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีจุดมุ่งหมายเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้สามารถบรรลุตามเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ เป็นกลไกในการชี้ประเด็นที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพัฒนาประเทศในระยะ ๕ ปี และผลักดันให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนสู่ความเจริญเติบโตที่ทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน ภายใต้เป้าหมายหลักและตัวชี้วัดที่สำคัญ ๕ ประการ ได้แก่ ๑) การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการ

สู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม ๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ ๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ๔) การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน และ ๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ โดยประเด็นการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” และการบรรลุเป้าหมายหลักในช่วงระยะ ๕ ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ คือหมุดหมายการพัฒนา ๑๓ ประการ

ภารกิจสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ มีส่วนเกี่ยวข้องกับหมุดหมายการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายหลัก ประกอบด้วย ๔ หมุดหมาย ดังนี้

หมุดหมายที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลงและคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม กลยุทธ์ที่ ๒ การสร้างโอกาสที่เสมอภาคแก่เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพที่มีคุณภาพ เป้าหมาย : ๑) ครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสนในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ๒) คนไทยทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

หมุดหมายที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพประชาชนและชุมชนในการรับมือภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กลยุทธ์ย่อย ๒.๑ ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงความเสี่ยงและปรับตัวรับมือผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป้าหมาย : สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

หมุดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยในทุกมิติ กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ พัฒนาเด็กช่วงตั้งครรภ์ถึงปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้าน มีอุปนิสัยที่ดี กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ พัฒนาผู้เรียนระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ พัฒนาวัยแรงงานให้มีสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อการประกอบอาชีพและเชื่อมโยงกับโลกของการทำงาน ในอนาคต กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๕ พัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลเมืองมีคุณค่าของสังคม โดยพัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลังของสังคม กลยุทธ์ที่ ๓ การเรียนรู้ตลอดชีวิต กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ พัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ พัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบการศึกษาปกติ เป้าหมาย : ๑) คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ ๒) ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หมุดหมายที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ประชาชน กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพในการให้บริการภาครัฐที่ตอบโจทย์ สะดวกและประหยัด กลยุทธ์ที่ ๒ การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของภาครัฐให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้างและมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ที่ ๓ การปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาประเทศ

๔) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนระยะปานกลาง ๕ ปีที่มีสถานะเป็นแผนระดับที่ ๒ รองรับการดำเนินการในห้วงที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๑) โดยนโยบายและแผนระดับชาติฯ ฉบับนี้มีความเชื่อมโยงและประสานสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง และประเด็นการต่างประเทศ ตลอดจนมีการกำหนดขอบเขตและหลักเกณฑ์พิจารณา “ประเด็นความมั่นคง” เพื่อตอบสนองค่าเป้าหมายที่ต้องเห็นผลสัมฤทธิ์ภายในปี ๒๕๗๐ การยกระดับขีดความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคง

โดยมุ่งขยายผลกรอบแนวคิดความมั่นคงแบบองค์รวม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีกรอบจัดทำแผนระดับที่ ๓ โดยนำเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ไปกำหนดแผนงาน โครงการ หรือการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีเสถียรภาพ ประชาชนอยู่ดีมีสุข ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ มีศักยภาพบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติอย่างยั่งยืน”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้ง ภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ

๒. เพื่อถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓. เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบทิศทางการจัดทำและขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการ ด้านต่าง ๆ และ/หรือ แผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน (แผนระดับที่ ๓) ที่เกี่ยวข้องกับด้านความมั่นคง ได้อย่างสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสำนักงาน ศึกษาธิการภาค ๑๖ มีดังนี้

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ เป้าหมายที่ ๑ การธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ กลยุทธ์หลักที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ ส่งเสริมการเรียนรู้ และการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ในทุกระดับอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับทุกช่วงวัย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และการตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในฐานะศูนย์รวมจิตใจของประชาชนในชาติ กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ส่งเสริมการจัดทำและเผยแพร่ชุดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ โครงการพระราชดำริ หลักการทรงงาน แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป โดยมุ่งเน้นการจัดทำสื่อที่มีความทันสมัย มีการเผยแพร่ในหลายช่องทาง รวมถึงมีการจัดทำระบบบริหารจัดการชุดข้อมูลส่วนราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยเฉพาะการเข้ามามีส่วนร่วมของเด็ก และเยาวชน

แผนระดับที่ 3

๕) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ เป็นแผนที่วางกรอบเป้าหมายและทิศทาง การจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาค ในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาค้นให้มีสมรรถนะการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศ แนวคิดการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของสังคม (All For Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs ๒๐๓๐) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) อาทิ คุณภาพของคนช่วงวัยการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากรของประเทศ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้และวิกฤติด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

วิสัยทัศน์ : คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ ๒๑

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับทบบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ
๓. เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือ ผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๔. เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำ ภายในประเทศลดลง

เป้าหมาย

๑. ด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ (๓Rs๘Cs) ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะดังต่อไปนี้

๓Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics)

๘Cs ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม

๒. ด้านการจัดการศึกษา (Aspirations) ๕ ประการ

๒.๑ ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access)

๒.๒ ผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity)

๒.๓ ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถ เต็มตามศักยภาพ (Quality)

๒.๔ ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่า และบรรลุเป้าหมาย (Efficiency)

๒.๕ ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัต และบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy)

ผลลัพธ์สุดท้าย

๑. เด็กไทยมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ (๓Rs๘Cs)

๒. สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณธรรม มุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

๓. ประเทศไทยก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap)

ยุทธศาสตร์แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

เป้าหมาย ๑) คนทุกช่วงวัยมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๒) คนทุกช่วงวัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และพื้นที่พิเศษได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ๓) คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแล และป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่

แนวทางการพัฒนา ๑) พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๒) ยกย่องคุณภาพ และส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๓) ยกย่องคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่พิเศษ (พื้นที่สูง พื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดนและพื้นที่เกาะแก่ง ชายฝั่งทะเล ทั้งกลุ่มชนต่างเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มชนชายขอบและแรงงานต่างด้าว) ๔) พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการจัดระบบการดูแลและป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ อาทิ อาชญากรรม และความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติภัยจากโรคอุบัติใหม่ ภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

เป้าหมาย ๑) กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ๒) สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน ๓) การวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา ๑) ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ๒) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนา กำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน ๓) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

เป้าหมาย ๑) ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ๒) คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ ๓) สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน ๔) แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลา และสถานที่ ๕) ระบบและกลไกการวัด การติดตามและประเมินผลมีประสิทธิภาพ ๖) ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานระดับสากล ๗) ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน

แนวทางการพัฒนา ๑) ส่งเสริม สนับสนุนให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม เติบโตตามศักยภาพในแต่ละช่วงวัย ๒) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลา และสถานที่ ๓) สร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ๔) พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม การวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ ๕) พัฒนาลังข้อมูล สื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ๖) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ๗) พัฒนาคุณภาพครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา

เป้าหมาย ๑) ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ๒) การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย ๓) ระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตามประเมินผลและรายงานผล

แนวทางการพัฒนา ๑) เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ๒) พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย ๓) พัฒนาระบบข้อมูลด้านการศึกษาที่มีมาตรฐานเชื่อมโยงและเข้าถึงได้

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย ๑) คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรมและนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ๒) หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และการนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ๓) การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา ๑) ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมมีคุณธรรม จริยธรรมและนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ๒) ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๓) พัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรม ด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

เป้าหมาย ๑) โครงสร้าง บทบาทและระบบการบริหารจัดการการศึกษามีความคล่องตัวชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้ ๒) ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลกระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ๓) ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่ ๔) กฎหมายและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการกำลังแรงงานของตลาดแรงงาน

แนวทางการพัฒนา ๑) ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา ๒) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ๔) ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับระบบการเงินเพื่อการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

๖) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๗๓) การประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (United Nations General Assembly – UNGA) เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘ ผู้นำประเทศสมาชิกสหประชาชาติและประเทศไทย รวม ๑๙๓ ประเทศ ได้ลงนามรับรองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ทดแทนเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals : MDGs) ซึ่งหมดอายุลงในปี ๒๕๕๘

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนถูกใช้เป็นเครื่องกำหนดทิศทางพัฒนาทั้งของประเทศไทยและของโลก จนถึงปี ค.ศ.๒๐๓๐ (พ.ศ.๒๕๗๓) เป็นระยะเวลา ๑๕ ปี ประกอบด้วย ๑๗ เป้าหมาย (Goal) ๑๖๙ เป้าหมายย่อย (SDG Targets) ครอบคลุมประเด็นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล อันเป็นสามเสาหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อขจัดความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำโดยไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง ไม่ทำลายแหล่งทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้ความสำคัญมากขึ้นต่อการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนซึ่งจะต้องร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน

กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบและประสานงานหลัก (Goal) การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ในเป้าหมายหลัก (Goal) ที่ ๔ (การประจักษ์ กพย. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓) โดยมีกระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นหน่วยงานร่วมรับผิดชอบและประสานงานระดับ

เป้าหมายย่อย (Target) รวม ๑๐ เป้าหมายย่อย (SDGs Targets) โดยที่กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบ ๘ เป้าหมายย่อย (Target) ดังนี้

เป้าหมายย่อยที่ ๔.๑ : สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่าย นำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิผล ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายย่อยที่ ๔.๒ : สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึงการพัฒนาการดูแล และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีความพร้อม สำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา ภายในปี ๒๕๗๓

เป้าหมายย่อยที่ ๔.๓ : สร้างหลักประกันให้ชายหญิงทุกคนเข้าถึงการศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพ ในราคาที่สามารถจ่ายได้ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายย่อยที่ ๔.๔ : เพิ่มจำนวนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะที่เกี่ยวข้อง รวมถึงทักษะทางด้านเทคนิค และอาชีพสำหรับการจ้างงาน การมีงานที่มีคุณค่า และการเป็นผู้ประกอบการภายในปี ๒๕๗๓

เป้าหมายย่อยที่ ๔.๕ : ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศด้านการศึกษาและสร้างหลักประกันว่า กลุ่มที่เปราะบาง ซึ่งรวมถึงผู้พิการ ชนพื้นเมือง และเด็ก เข้าถึงการศึกษาและการฝึกอาชีพทุกระดับอย่างเท่าเทียม ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายย่อยที่ ๔.๖ : สร้างหลักประกันว่าเยาวชนทุกคนและผู้ใหญ่ในสัดส่วนสูงทั้งชายและหญิง สามารถอ่านออกเขียนได้และคำนวณได้ ภายในปี ๒๕๗๓

เป้าหมายย่อยที่ ๔.๗ : สร้างหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับ ส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึงการศึกษาสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคระหว่างเพศ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความสงบสุข และไม่ใช้ความรุนแรง การเป็นพลเมืองของโลก และความนิยมในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมของวัฒนธรรม ต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี ๒๕๗๓

เป้าหมายย่อยที่ ๔.A : สร้างและยกระดับอุปกรณ์และเครื่องมือทางการศึกษาที่อ่อนไหวต่อเด็กผู้พิการ และเพศภาวะ และให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ปลอดภัย ปราศจากความรุนแรง ครอบคลุม และมีประสิทธิผลสำหรับทุกคน

เป้าหมายย่อยที่ ๔.C : เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณวุฒิ รวมถึงการดำเนินการผ่านทางความร่วมมือ ระหว่างประเทศในการฝึกอบรมครูในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและรัฐ กำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ภายในปี ๒๕๗๓ (ที่มา : รายงานความก้าวหน้าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓, สศช., สิงหาคม ๒๕๖๔)

๗) นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา (นายอนุทิน ชาญวีรกูล นายกรัฐมนตรี)

นายกรัฐมนตรี (นายอนุทิน ชาญวีรกูล) ได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๘ โดยยึดมั่นหลักการบริหารราชการ ๓ ประการ คือ การพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการยึดมั่นในหลักนิติธรรม การบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม และการบริหารราชการแผ่นดินบนพื้นฐานของธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์ของพี่น้องประชาชน

นโยบายรัฐบาลที่สอดคล้องกับภารกิจ หน้าที่และอำนาจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๑๑ ประเด็น ดังต่อไปนี้

๑. พิตักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๒. ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓. แก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
๔. ขจัดทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเด็ดขาด
๕. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ทักษะใหม่ (Reskill) เพิ่มทักษะ (Upskill) เพื่อเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) และสร้างโอกาสให้คนไทยมีรายได้มากขึ้น
๖. ให้คนไทยทุกช่วงวัย ทุกกลุ่ม เข้าถึงสิทธิการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม
๗. ผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบการศึกษาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรม การเรียนรู้
๘. ใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีของคนไทย
๙. ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีสุขภาพทางกายและจิตใจที่ดี
๑๐. อนุรักษ์ ป่าไม้ และรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างยั่งยืน
๑๑. บริหารราชการแผ่นดินบนพื้นฐานของธรรมาภิบาล

๘) นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศาสตราจารย์นฤมล ภิญโญสินวัฒน์) ประกาศนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐ โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินการให้คนไทยทุกช่วงวัย ทุกกลุ่ม เข้าถึงสิทธิการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม การผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบการศึกษา เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมการเรียนรู้ ให้คนไทยมีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตและสอดคล้องกับสังคมในอนาคต พร้อมทั้งมุ่งเน้นการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ทักษะใหม่ (Reskill) และการเพิ่มทักษะ (Upskill) เพื่อเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) และสร้างโอกาสให้คนไทยมีรายได้มากขึ้น ภายใต้แนวคิด “เรียนดี มีคุณธรรม” โดยใช้แนวทางการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีศักยภาพและมีความพร้อมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อเป็นแนวทางให้ส่วนราชการในสังกัดและองค์กรในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ นำไปใช้เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย ดังนี้

๑) การพัฒนาคุณภาพครูและการยกระดับคุณภาพชีวิตครู

๑.๑) ลดภาระงานครู โดยปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็น เพิ่มอัตรากำลังสายสนับสนุน เพื่อให้ครูมีเวลาในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มศักยภาพ และมีโอกาสในการพัฒนาตนเองมากขึ้น

๑.๒) แก้ปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยจัดตั้งสหกรณ์กลาง เพื่อจัดหาแหล่งเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถรวมหนี้ได้ในสหกรณ์กลางเพียงแห่งเดียว เพื่อลดภาระการชำระหนี้ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนให้ความรู้เรื่องการบริหารจัดการด้านการเงิน และการลงทุน เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพย์สินและหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓) ปรับปรุงระบบสวัสดิการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี เช่น การปรับปรุงบ้านพักข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้อย่างปลอดภัย ฯลฯ

๑.๔) ปรับปรุงรูปแบบและวิธีการประเมินวิทยฐานะครู โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน การเลื่อนวิทยฐานะให้มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น ตามความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้รับการประเมิน และดำเนินการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างค่าตอบแทนให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรม

๑.๕) พัฒนาระบบการย้ายครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถรองรับความต้องการได้อย่างแท้จริง โดยยึดหลักความเป็นธรรม โปร่งใส และปราศจากการทุจริต

๑.๖) พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เสริมสร้างทักษะวิชาชีพครู มุ่งเน้นความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ มุ่งสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรม

๑.๗) ส่งเสริม สนับสนุนเครื่องมือและสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยให้แก่ครู เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าสนใจ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความตั้งใจในการเรียนรู้ เข้าใจเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และมีความสุขในการเรียน

๑.๘) พัฒนาและยกระดับศักยภาพครู การศึกษาพิเศษให้มีสมรรถนะเฉพาะทางด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและการเรียนรวม โดยสนับสนุนอัตราากำลังครูให้เพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนและความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียน รวมทั้งส่งเสริมสวัสดิการและความก้าวหน้าในวิชาชีพของครูอย่างเป็นรูปธรรม

๒) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนทุกช่วงวัย

๒.๑) ส่งเสริมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง โดยปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทยและหน้าที่พลเมือง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย มีความสำนึกรักชาติ และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

๒.๒) ส่งเสริมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ โดยเน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด วิเคราะห์ สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบ และสร้างสรรค์

๒.๓) ปรับปรุงสถานศึกษาให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน และสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างรอบด้าน โดยกำหนดให้มีแผนเผชิญเหตุในภาวะวิกฤตที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เผื่อระวังป้องกัน และแก้ปัญหาหาสาเหตุ บุหรี่ไฟฟ้า ความรุนแรง และภัยพิบัติทุกรูปแบบ

๒.๔) ส่งเสริมการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียนอย่างยั่งยืน โดยการพัฒนาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี ควบคู่ไปกับการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม โดยเฉพาะด้านการออกกำลังกาย และการเข้าถึงอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและถูกสุขลักษณะ พร้อมทั้งพัฒนาระบบการแนะแนวการเรียนและเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม สนับสนุนให้นักจิตวิทยาประจำโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่ส่งเสริม ป้องกัน แก้ปัญหาด้านสุขภาพจิต และส่งต่อเพื่อรับคำปรึกษากับทีมสหวิชาชีพอย่างเป็นระบบ

๒.๕) พัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับโลกยุคใหม่และเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้เกิดสมรรถนะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต

๒.๖) พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และทักษะด้านภาษาต่างประเทศ เพื่อยกระดับการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตในยุคดิจิทัลได้อย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรม โดยส่งเสริมการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในการสื่อสารและการเรียนรู้อย่างถูกต้อง มีจริยธรรม และสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่เป็นสากลและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๗) ส่งเสริมการปฏิรูประบบอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ โดยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ทักษะใหม่ (Reskill) และการเพิ่มทักษะ (Upskill) เพื่อเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) สร้างโอกาสในการมีรายได้มากขึ้น สร้างความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิต เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน รองรับอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

๒.๘) ปฏิรูปการศึกษาพิเศษให้เท่าทันโลก โดยสนับสนุนงบประมาณ สื่อ อุปกรณ์การเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนรายบุคคล พัฒนาทักษะอาชีพ และส่งเสริมการสร้างรายได้ตามศักยภาพของผู้เรียน เพื่อให้การจัดการศึกษาพิเศษเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

๒.๙) ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) โดยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการใฝ่รู้ใฝ่เรียนตั้งแต่ปฐมวัย มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้ทั่วถึง ตอบสนองต่อวิถีการเรียนรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและประชาชนทุกช่วงวัยเข้าถึงการเรียนรู้การฝึกทักษะ ประสบการณ์ และการสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนและประชาชนสามารถนำไปต่อยอดสร้างอาชีพ สร้างรายได้และพัฒนาตนเอง

๒.๑๐) ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา (Zero Dropout) ให้มีโอกาสได้รับการศึกษาตามความเหมาะสม ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย

๒.๑๑) พัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ (๑ อำเภอ ๑ โรงเรียนคุณภาพ) ให้เป็นโรงเรียนต้นแบบและศูนย์กลางทางวิชาการในการสนับสนุนการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ

๒.๑๒) พัฒนาทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้สามารถเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน สร้างรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

๒.๑๓) พัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นตอบโจทย์ศักยภาพผู้เรียน โดยมีระบบรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ (Skill Certificate) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการประกอบอาชีพ และมีระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา การประเมินผลการศึกษาผ่านระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank)

๒.๑๔) พัฒนาระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา

๓) การผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา เช่น กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ เป็นต้น เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้คนไทยมีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตและสอดคล้องกับสังคมในอนาคต

๙) แผนปฏิบัติการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ของกระทรวงศึกษาธิการ

วิสัยทัศน์

ภายในปี ๒๕๗๐ ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะที่จำเป็นพร้อมเรียนรู้ตลอดชีวิตและปรับตัวสอดคล้องกับวิถีชีวิตโลกยุคใหม่

พันธกิจ

(๑) พัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน

(๒) สร้างโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

(๓) ผลิit พัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพกำลังคนที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและความต้องการของประเทศ

(๔) ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนาทางการศึกษา สังคม หรือสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ

(๕) พัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

ผลสัมฤทธิ์

(๑) ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกยุคใหม่ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตได้รับการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา

(๒) กำลังคนมีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และความต้องการของประเทศ

(๓) ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม ด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม

ประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์/เป้าหมายการให้บริการรายประเด็นยุทธศาสตร์

(๑) ประเด็นยุทธศาสตร์ ศธ. ที่ ๑ การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคม และประเทศ

เป้าประสงค์/เป้าหมายการให้บริการ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติ ค่านิยมที่ถูกต้อง และเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน สามารถปรับตัวรับมือกับภัยคุกคาม รูปแบบใหม่ได้ตามสถานการณ์

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ ศธ. ที่ ๒ การผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

เป้าประสงค์/เป้าหมายการให้บริการ ผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาทักษะ สมรรถนะวิชาชีพ ตามความต้องการของตลาดแรงงานและสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

(๓) ประเด็นยุทธศาสตร์ ศธ. ที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้าง สังคมแห่งการเรียนรู้

เป้าประสงค์/เป้าหมายการให้บริการ

(๓.๑) ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มีทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

(๓.๒) ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ตามมาตรฐานวิชาชีพ และได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

(๓.๓) มีผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาการศึกษา สังคมหรือสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ

(๔) ประเด็นยุทธศาสตร์ ศธ. ที่ ๔ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาค

เป้าประสงค์/เป้าหมายการให้บริการ ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย มีหลักประกัน ในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึง เสมอภาคและเหมาะสม

(๕) ประเด็นยุทธศาสตร์ ศธ. ที่ ๕ การจัดการศึกษาเพื่อการสร้างเสริมคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์/เป้าหมายการให้บริการ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีความตระหนักในการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๖) ประเด็นยุทธศาสตร์ ศธ. ที่ ๖ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้ทันสมัยมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์/เป้าหมายการให้บริการ ระบบบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และทันสมัย

๑๐) เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) มีภารกิจในการจัดทำแผนพัฒนาภาคทั้ง ๖ ภาค เพื่อให้จังหวัด กลุ่มจังหวัดและส่วนราชการ มีกรอบการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อใช้ในการจัดทำแผนฯ โดยเป็นการยกร่างเพื่อใช้งานไปพลางก่อน ซึ่งได้กำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาภาคในส่วนของแผนพัฒนาภาคเหนือ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ดังนี้

๑๐.๑ บทบาทของภาคเหนือ ภาคเหนือมีทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์ มีฐานทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งทรัพยากรชีวภาพที่หลากหลาย เป็นแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญ รวมทั้งมีทำเลที่ตั้งที่มีศักยภาพเหมาะสมกับการเชื่อมโยงทั้งในประเทศและอนุภูมิภาค รวมทั้งพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญต่อสุขภาพ และการบริโภคสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

ดังนั้น การพัฒนาภาคเหนือจะต้องนำศักยภาพต่าง ๆ ของพื้นที่ มาใช้ในการต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการ ที่มีศักยภาพและโอกาสเพื่อสร้างมูลค่าสูงตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในการเสริมสร้างขีดจำกัดความสามารถของธุรกิจท้องถิ่นเพื่อขยายฐานเศรษฐกิจของภาค

๑๐.๒ ทิศทางการพัฒนาภาค มุ่งสู่การพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ เชื่อมโยงกับอนุภูมิภาคและเติบโตอย่างยั่งยืนตามแนวคิด “เศรษฐกิจสร้างสรรค์ สานสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ สุขภาวะดี วิถีชีวิตยั่งยืน” โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนา 4C ได้แก่ Creative พัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง โดยการสร้างระบบนิเวศ เมือง และพื้นที่สร้างสรรค์ ตลอดจนสามารถพัฒนาสู่การเป็นสินค้าและบริการสร้างสรรค์ Connect สร้างโอกาสในการเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศกับอนุภูมิภาค ทั้งในส่วนของการเชื่อมโยงเศรษฐกิจพิเศษ เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เมืองสร้างสรรค์ และกลุ่มผู้คนสร้างสรรค์ Clean พัฒนาตามแนววิถีใหม่ (New Normal) บนฐานการเติบโตอย่างยั่งยืนของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การดูแลความสะอาดของเมือง และการใช้พลังงานสะอาด โดยคำนึงถึง Care ที่ให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องกับการดูแลผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสในสังคมและพัฒนาศักยภาพแรงงาน

๑๐.๓ เป้าหมายรวม

๑๐.๓.๑ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเหนือขยายตัวเพิ่มขึ้น

๑๐.๓.๒ สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ของภาคเหนือลดลง

๑๐.๔ แนวทางการพัฒนา

๑๐.๔.๑ พัฒนาสู่การเป็นระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ Creative LANNA ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง

๑๐.๔.๒ พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง

๑๐.๔.๓ พัฒนาการท่องเที่ยวและบริการบนฐานภูมิปัญญาและวัฒนธรรม

๑๐.๔.๔ เสริมศักยภาพของเมืองและพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพื่อรองรับ
การขยายตัวทางเศรษฐกิจและเอื้อต่อการอยู่อาศัย

๑๐.๔.๕ พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อแก้ปัญหาความยากจน
พัฒนาผู้สูงอายุสู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ (Active Aging) และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน

๑๐.๔.๖ อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำที่มีความสมดุล
ป้องกันและแก้ปัญหาหมอกควัน ปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง

ส่วนที่ ๓

สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙)

วิสัยทัศน์

“น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การพัฒนาโดยการบูรณาการ และบริหารจัดการ การศึกษาภายใต้บริบทพหุวัฒนธรรม”

ค่านิยมวิสัยทัศน์

๑. **น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา** หมายถึง การนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ มาเป็นหลักชี้แนะในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ทั้ง ๔ จังหวัด เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้อง มีพื้นฐานชีวิต ที่มั่นคง มีงานทำ มีอาชีพ และเป็นพลเมืองดีของประเทศ
๒. **การพัฒนา** หมายถึง การยกระดับคุณภาพการศึกษาทุกมิติ ทั้งด้านผู้เรียน ครูและบุคลากร หลักสูตร สื่อการเรียนรู้ และระบบบริหารจัดการ ในพื้นที่ ๔ จังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ อย่างต่อเนื่อง
๓. **การบูรณาการ** หมายถึง การบูรณาการระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ เชื่อมโยง นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน และงบประมาณ ระดับจังหวัดสู่ระดับกลุ่มจังหวัด
๔. **การบริหารจัดการการศึกษา** หมายถึง การบริหารจัดการศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัดที่เชื่อมโยง สพฐ., สพม., สพป., อาชีวศึกษา, กศน., และสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ เพื่อยกระดับคุณภาพอย่างเป็น เอกภาพ
๕. **บริบทพหุวัฒนธรรม** หมายถึง การจัดการศึกษาที่ตอบสนองความหลากหลายทางวัฒนธรรม ของกลุ่มจังหวัด ทั้งวัฒนธรรมล้านนา กลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง (อาข่า ม้ง ลาหู่ เมี่ยน ฯลฯ) ชุมชนชายแดน (ลาว พม่า จีน) โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมการบริหารและการจัดการศึกษาแบบบูรณาการในระดับภาคอย่างมีประสิทธิภาพ โดยน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาเป็นหลักในการขับเคลื่อน
๒. ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีทักษะการ จัดการเรียนรู้ในบริบทพหุวัฒนธรรม และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ตามแนวพระบรมราโชบายด้าน การศึกษา
๓. เพิ่มโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ตามศักยภาพของผู้เรียนทุกกลุ่ม ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาภายใต้บริบทพหุวัฒนธรรม โดยบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน
๔. ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ การอนุรักษ์ สืบสาน และบูรณาการศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความหลากหลายทางวัฒนธรรมล้านนา สู่การจัดการศึกษา อย่างยั่งยืน
๕. ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนากิจการการศึกษา รวมทั้งการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนทุกระดับ ประชาชน ทุกช่วงวัย ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างสังคมแห่ง การเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับบริบทพหุวัฒนธรรม

เป้าประสงค์รวม

๑. หน่วยงานทางการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ สามารถบริหารจัดการการศึกษาแบบบูรณาการในระดับภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักพระบรมราโชบายด้านการศึกษาเป็นกรอบทิศทาง

๒. ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ตามแนวพระบรมราโชบาย มีทักษะการจัดการศึกษาในบริบทพหุวัฒนธรรม และมีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

๓. ผู้เรียนทุกกลุ่มในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ได้รับโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ผ่านการบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

๔. ผู้เรียนมีความตระหนัก รักษ์ ภูมิใจ และสามารถสืบสาน ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ล้านนาได้อย่างสร้างสรรค์ เคารพและเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรมในพื้นที่ พร้อมทั้งอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๕. ผู้เรียนทุกระดับ ประชากรทุกช่วงวัย มีคุณภาพชีวิตที่ดีบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับบริบทพหุวัฒนธรรมของพื้นที่

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ข้อมูลพื้นฐาน	ค่าเป้าหมาย	แหล่งข้อมูล
			๒๕๖๙	
๑. หน่วยงานทางการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ สามารถบริหารจัดการการศึกษาแบบบูรณาการในระดับภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยยึดหลักพระบรมราโชบายด้านการศึกษาเป็นกรอบทิศทาง	๑. ร้อยละของหน่วยงานทางการศึกษาที่มีแผนปฏิบัติราชการสอดคล้องกับพระบรมราโชบายด้านการศึกษา	N/A	ร้อยละ ๑๐๐	ศธภ.๑๖, ศธจ. ทั้ง ๔ จังหวัด, สพฐ., สอศ., สกร., พศจ., อปท., ตชด., สช.,
๒. ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ตามแนวพระบรมราโชบาย มีทักษะการจัดการศึกษาในบริบทพหุวัฒนธรรม และมีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑	๒. ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามแนวพระบรมราโชบายด้านการศึกษา	N/A	ร้อยละ ๑๐๐	ศธภ.๑๖, สพฐ., ศธจ. ทั้ง ๔ จังหวัด, สอศ., สกร., พศจ., อปท., ตชด., สช.,

เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ข้อมูลพื้นฐาน	ค่าเป้าหมาย	แหล่งข้อมูล
			๒๕๖๙	
	๓. ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนรู้ในบริบทพหุวัฒนธรรม	N/A	ร้อยละ ๘๕	ศธภ.๑๖, ศธจ. ทั้ง ๔ จังหวัด สพฐ., สอศ., สกร., พศจ., อปท., ตชด., สช.,
๓. ผู้เรียนทุกกลุ่มในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ได้รับโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ผ่านการบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม	๔. ร้อยละของประชากรวัยเรียน (๖-๑๑ ปี) ทุกกลุ่มในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ได้รับการศึกษาภาคบังคับ	ร้อยละ ๑๑๐.๔๔	ร้อยละ ๑๐๐	ศธภ.๑๖, ศธจ. ทั้ง ๔ จังหวัด สพฐ., สกร., พศจ., อปท., ตชด., สช.,
	๕. ร้อยละของประชากรวัยเรียน (๑๒ - ๑๔ ปี) ทุกกลุ่มในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ได้รับการศึกษาภาคบังคับ	ร้อยละ ๙๖.๘๒	ร้อยละ ๑๐๐	ศธภ.๑๖, ศธจ. ทั้ง ๔ จังหวัด สพฐ., สกร., พศจ., อปท., ตชด., สช.
	๖. สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาต่อสายสามัญศึกษาเพิ่มขึ้น	อาชีวะ: สามัญ ๒๖.๖๘ : ๗๓.๓๒	อาชีวะ: สามัญ ๔๕ : ๕๕	ศธภ.๑๖, ศธจ. ทั้ง ๔ จังหวัด สพฐ., สอศ., สกร., พศจ., อปท., ตชด., สช.
๔. ผู้เรียนมีความตระหนักรักษ์ ภูมิใจ และสามารถสืบสาน ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นล้านนาได้อย่างสร้างสรรค์ เคารพและเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรมในพื้นที่ พร้อมทั้งอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	๗. จำนวนกิจกรรม/โครงการที่บูรณาการศาสตร์พระราชากับพหุวัฒนธรรมล้านนาสู่การจัดการศึกษา	N/A	อย่างน้อยจังหวัดละ ๒ กิจกรรม	ศธภ.๑๖, ศธจ. ทั้ง ๔ จังหวัด สพฐ., สอศ., สกร., พศจ., อปท., ตชด., สช.

เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ข้อมูลพื้นฐาน	ค่าเป้าหมาย	แหล่งข้อมูล
			๒๕๖๙	
	๘. ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นล้านนา	N/A	ร้อยละ ๙๐	ศธภ.๑๖, ศธจ. ทั้ง ๔ จังหวัด สพฐ., สอศ., สกร., พศจ., อปท., ตชด., สช.
๕. ผู้เรียนทุกระดับ ประชากรทุกช่วงวัย มีคุณภาพชีวิตที่ดีบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับบริบทพหุวัฒนธรรมของพื้นที่	๙. สัดส่วนของนักเรียน ม. ๓ ที่มีผล O-NET ร้อยละ ๕๐ ขึ้นไปใน ๔ วิชาหลัก ไทย ≥ ๘๕% อังกฤษ ≥ ๑๐% คณิต ≥ ๑๐% วิทย์ ≥ ๑๐%	ค่าเป้าหมายระดับประเทศ ไทย ≥ ๘๕% อังกฤษ ≥ ๑๐% คณิต ≥ ๑๐% วิทย์ ≥ ๑๐%	ไทย ≥ ๘๕% อังกฤษ ≥ ๑๐% คณิต ≥ ๑๐% วิทย์ ≥ ๑๐%	ศธภ.๑๖, ศธจ. ทั้ง ๔ จังหวัด สพฐ., พศจ., อปท., ตชด., สช.
	๑๐. ร้อยละของสถานศึกษาที่มีผลประเมินคุณภาพภายนอกเป็นไปตามมาตรฐาน	N/A	ร้อยละ ๙๐	ศธภ.๑๖, ศธจ. ทั้ง ๔ จังหวัด สพฐ., สอศ., อปท., สช.

ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา

ประเด็นยุทธศาสตร์

- ๑. น้อมนำและบูรณาการศาสตร์พระราชากับพัฒนาธรรมสู่สังคม
- ๒. บูรณาการความร่วมมือด้านการศึกษาจากเครือข่ายการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- ๓. พัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัย กับสังคมแห่งการเรียนรู้และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑
- ๔. สร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา
- ๕. พัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ แนวทางการพัฒนา และตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ น้อมนำและบูรณาการศาสตร์พระราชากับพัฒนาธรรมสู่สังคม

- เป้าประสงค์ที่ ๑ : น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษามาเป็นกรอบในการจัดการศึกษาได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรม
- ๒ : มีความตระหนัก เข้าใจ สามารถอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมล้านนา พหุวัฒนธรรมท้องถิ่น และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					หน่วยงานขับเคลื่อน
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	
๑. ร้อยละของหน่วยงานทางการศึกษาที่มีแผนปฏิบัติการสอดคล้องกับพระบรมราโชบายด้านการศึกษา	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	ศธ.๑๖, ศธจ.ทั้ง ๔ จังหวัด, สพฐ., สอศ., สกร., พศจ., อปท., ตชด., สช.
๒. จำนวนกิจกรรม/โครงการที่บูรณาการศาสตร์พระราชากับพหุวัฒนธรรมล้านนาสู่การจัดการศึกษา	อย่างน้อย จังหวัดละ ๑ กิจกรรม	อย่างน้อย จังหวัดละ ๑ กิจกรรม	อย่างน้อย จังหวัด ๑ กิจกรรม	อย่างน้อย จังหวัดละ ๒ กิจกรรม	อย่างน้อย จังหวัดละ ๒ กิจกรรม	ศธ.๑๖, ศธจ.ทั้ง ๔ จังหวัด, สพฐ., สอศ., สกร., พศจ., อปท., ตชด., สช.,

แนวทางการพัฒนา:

๑. พัฒนาแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการที่บูรณาการพระบรมราโชบายด้านการศึกษาอย่างชัดเจน
๒. จัดทำคู่มือและเครื่องมือการนำพระบรมราโชบายสู่การปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา
๓. กำกับ ติดตาม และประเมินผลการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายอย่างเป็นระบบ
๔. ส่งเสริมการจัดกิจกรรม/โครงการที่น้อมนำพระบรมราโชบายสู่ผู้เรียนอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง
๕. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๖. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายร่วมกัน
๗. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียนการนำพระบรมราโชบายสู่การปฏิบัติที่ดี
๘. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการวัฒนธรรมล้านนา ชาติพันธุ์ และชุมชนชายแดนอย่างเป็นระบบ
๙. สนับสนุนการจัดทำสื่อการเรียนรู้ท้องถิ่นภาษาและวัฒนธรรมพื้นเมืองในรูปแบบดิจิทัล
๑๐. พัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมและถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ บูรณาการความร่วมมือด้านการศึกษากับเครือข่ายการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

เป้าประสงค์ที่ ๑ : เครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคประชาสังคม มีความเข้มแข็ง ยั่งยืน และสามารถบูรณาการดำเนินงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒ : หน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ มีกลไกการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ที่ชัดเจน เป็นระบบ และสามารถระดมทรัพยากรจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน เพื่อยกระดับคุณภาพและขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียนทุกกลุ่ม ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					หน่วยงานขับเคลื่อน
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	
๑. จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานการศึกษา ภาครัฐ ภาคเอกชน และ อปท. ในแต่ละจังหวัด	N/a	N/a	N/a	อย่างน้อย จังหวัดละ ๒ โครงการ	อย่างน้อย จังหวัดละ ๓ โครงการ	ศธภ.๑๖, ศธจ.ทั้ง ๔ จังหวัด สพฐ., สอศ., สกร.,พศจ. อปท., ตชด., สข., ,สศศ. ภาคเอกชน, สถาบันอุดมศึกษา
๒. จำนวนบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) หรือกลไกความร่วมมืออย่างเป็นทางการ ระหว่างหน่วยงาน การศึกษากับภาคีเครือข่าย	N/a	N/a	N/a	อย่างน้อย จังหวัดละ ๒ ฉบับ/ กลไก	อย่างน้อย จังหวัดละ ๓ ฉบับ/ กลไก	ศธภ.๑๖ ,ศธจ. ทั้ง ๔ จังหวัด สพฐ., สอศ., สกร.,พศจ. อปท., สศศ. ตชด., สข., ภาคเอกชน , สถาบันอุดมศึกษา

แนวทางการพัฒนา:

- ๑. สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัด แบบบูรณาการ
- ๒ พัฒนาระบบบริหารจัดการโครงการบูรณาการข้ามหน่วยงาน
- ๓ สร้างวัฒนธรรมและกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคประชาสังคม
- ๔. พัฒนากลไกระดมทรัพยากรและจัดการศึกษาในพื้นที่ชายแดนพหุวัฒนธรรม และห่างไกล
- ๕. พัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลการศึกษาเชิงบูรณาการสำหรับการตัดสินใจเชิงนโยบายในพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัย กับสังคมแห่งการเรียนรู้และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

เป้าประสงค์ที่ ๑ : ผู้เรียนทุกระดับมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ (ทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยี) เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในบริบทพหุวัฒนธรรมและตลาดแรงงานยุคดิจิทัล

๒ : ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เชิงคุณภาพในบริบทพหุวัฒนธรรม ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ และการใช้นวัตกรรม/เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน ส่งผลให้คุณภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่ยกระดับขึ้นอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					หน่วยงานขับเคลื่อน
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	
๑. คะแนนเฉลี่ยร้อยละผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) รวมทั้งสองด้าน (การอ่านออกเสียงและอ่านรู้เรื่อง) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สูงกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละระดับชาติ (ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ค่าเฉลี่ยศรภ.๑๖ : ๗๘.๕๕ / ค่าเฉลี่ยระดับชาติ : ๗๘.๗๒)	N/a	- ๐.๑๗	N/a	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๒	ศรภ.๑๖ / ศรจ. ทั้ง ๔ จังหวัด / สพฐ. อปท. / ตชด. / สช / พศจ.
๒. ร้อยละของหน่วยงานทางการศึกษา/สถานศึกษา ที่ผลักดันขับเคลื่อนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในบริบทพหุวัฒนธรรม และ/หรือ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (ตัวชี้วัดผู้ตรวจ)	N/a	N/a	N/a	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ศรภ.๑๖ / ศรจ. ทั้ง ๔ จังหวัด / สพฐ. สอศ. / สกร. / สช / อปท. / ตชด.
๓. ร้อยละของสถานศึกษาที่มีกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียนและบริบทพื้นที่	N/a	N/a	N/a	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๙๐	ศรภ.๑๖ / ศรจ. ทั้ง ๔ จังหวัด / สพฐ. สอศ. / สกร. / สช / อปท. / ตชด.

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					หน่วยงานขับเคลื่อน
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	
๔. ร้อยละสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพด้วยการปฏิบัติจริงในรูปแบบที่หลากหลาย ตามศักยภาพและความถนัดของผู้เรียน	N/a	N/a	N/a	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๙๐	ศธภ.๑๖ / ศธจ. ทั้ง ๔ จังหวัด / สพฐ. สอศ. / สกร. / สช / อปท.

แนวทางการพัฒนา:

๑. ยกกระตบสมรรถนะการอ่านและการเขียนภาษาไทย (Literacy) ระดับปฐมวัย-ประถมศึกษาด้วยการจัดทำโปรแกรม 'อ่านออกเขียนได้ ภาษาไทย-ภาษาชาติพันธุ์' สำหรับนักเรียนในพื้นที่สูงและชายแดนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง พัฒนาคูปฐมวัย/ป.๑-๓ ในการจัดการเรียนรู้แบบ Phonics + Whole Language ที่เหมาะกับบริบทพหุวัฒนธรรมล้านนาจัดตั้ง Reading Lab / ห้องสมุดมีชีวิตในโรงเรียนที่มีผล RT ต่ำกว่าเกณฑ์ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงราย สร้างกลไกติดตาม Early Warning System สำหรับนักเรียนที่มีความเสี่ยงด้านการอ่านตั้งแต่ต้นปีการศึกษา

๒. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และทักษะ STEM/STEAM โดยการขยายผลโครงการ STEM ศึกษาโดยบูรณาการกับภูมิปัญญาล้านนา เช่น การคำนวณในงานหัตถกรรม การออกแบบสถาปัตยกรรมท้องถิ่น จัดตั้ง Math/Science Clinic ในโรงเรียนที่มีคะแนน O-NET คณิต/วิทย์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ พร้อม Coaching ครูโดยศึกษานิเทศก์ พัฒนาสื่อ E-Learning / Interactive Content ภาษาไทยและภาษาชาติพันธุ์ ให้เข้าถึงได้บนอุปกรณ์ต่างระดับ (low-bandwidth ready) จัดการแข่งขันทักษะวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ระดับภาคเพื่อสร้างแรงจูงใจและเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดี

๓. เสริมสร้างทักษะดิจิทัล ทักษะอาชีพ และสมรรถนะในศตวรรษที่ ๒๑ แก่ผู้เรียนทุกระดับด้วยการจัดหลักสูตรทักษะดิจิทัลพื้นฐาน (Digital Literacy) ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา และทักษะ Coding/AI Literacy ระดับมัธยมศึกษา พัฒนาทักษะ Soft Skills (การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม ความคิดสร้างสรรค์) ผ่านกิจกรรม PBL (Project-Based Learning) จัดโปรแกรม Career Pathway เชื่อมโยงสายสามัญ-อาชีวศึกษา (สัดส่วนปัจจุบัน ๗๓:๒๗) มุ่งเพิ่มผู้เรียนสายอาชีวะที่สอดคล้องความต้องการตลาดแรงงานชายแดนภาคเหนือ บูรณาการการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Intercultural Competency) ในหลักสูตรสถานศึกษา

๔. พัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้บริบทพหุวัฒนธรรม (Multicultural Pedagogy) โดยจัดโปรแกรมพัฒนาครูแบบ Coaching & Mentoring โดยผู้เชี่ยวชาญ จำแนกตามบริบทพื้นที่: ครูบนพื้นที่สูง ครูชายแดน ครูในชุมชนล้าหนา พัฒนาหลักสูตรอบรม 'Culturally Responsive Teaching' ๖๐ ชม./ปี เน้นการออกแบบการสอนที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของนักเรียนแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ สร้าง Teacher Professional Learning Community (PLC) ระดับภาค เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีสอนในบริบทพหุวัฒนธรรม จัดระบบประเมินสมรรถนะครูรายบุคคล (Individual Competency Assessment) และกำหนดแผนพัฒนาเฉพาะราย (IDP) สำหรับครูที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์

๕. ยกระดับสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ โดยพัฒนาครูด้าน EdTech: การใช้ AI Tools, Learning Management System (LMS), Digital Assessment และ Data-Driven Teaching จัดทำ 'คลังสื่อดิจิทัลพหุวัฒนธรรมล้านนา' ที่ครูสามารถนำไปใช้ได้โดยตรง พร้อมจัดฝึกอบรมการผลิตและใช้สื่อ ส่งเสริมครูสร้างนวัตกรรมการสอน (Innovation in Teaching) ผ่านโครงการ Teacher Research/Action Research ระดับภาค จัดระบบ Digital Competency Badge สำหรับครูที่ผ่านการพัฒนาในแต่ละระดับ เพื่อเป็นแรงจูงใจและวิทยฐานะ๖. พัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลการศึกษาเชิงบูรณาการสำหรับการตัดสินใจเชิงนโยบายในพื้นที่(Education Data Integration for Policy Decision)

๖. พัฒนาระบบนิเทศ ติดตาม และประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในพื้นที่ ด้วยการปรับระบบนิเทศการศึกษาเป็น 'Instructional Coaching' เน้นการนิเทศเชิงพัฒนา ไม่ใช่เชิงตรวจสอบ โดยศึกษานิเทศก์ที่ผ่านการพัฒนาเฉพาะทาง พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน (IQA) ที่ผสมตัวชี้วัดพหุวัฒนธรรมเข้ากับมาตรฐานการศึกษาของ สมศ. จัดทำ Dashboard ข้อมูลคุณภาพการศึกษาระดับภาค (Real-time) เชื่อมโยงข้อมูลจาก สพป./สพม./อาชีวศึกษา เพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบาย กำหนดรอบการนิเทศ ติดตามผล อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง พร้อมรายงานผลต่อคณะกรรมการ กศจ./ศธภ.๑๖ ทุกไตรมาส

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา

เป้าประสงค์ที่ ๑ : ผู้เรียนทุกกลุ่ม ได้รับโอกาสและมีสิทธิ์เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม โดยไม่มีอุปสรรคด้านพื้นที่ ฐานะ หรือเชื้อชาติ

๒ : สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา บูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนกลุ่มเปราะบางสามารถพัฒนาสมรรถนะและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					หน่วยงานขับเคลื่อน
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	
๑) ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาได้รับโอกาสในการศึกษา	N/a	N/a	N/a	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๘๐	ศธภ.๑๖ / ศธจ. ทั้ง ๔ จังหวัด / สพฐ. / สอศ. / สกร. / สช /
๒) ร้อยละของหน่วยงานทางการศึกษา/สถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษา ให้แก่เด็กเยาวชนกลุ่มเปราะบางทางการศึกษา	N/a	N/a	N/a	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๙๐	ศธภ.๑๖ / ศธจ. ทั้ง ๔ จังหวัด / สพฐ. / สอศ. / สกร. / สช /

แนวทางการพัฒนา:

๑. จัดให้มีระบบช่วยเหลือติดตามเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ตกหล่นและออกกลางคัน ให้มีโอกาสดำเนินการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย โดยใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายชุมชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ อย่างเป็นระบบ
๒. ส่งเสริมและสนับสนุนทุนการศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวก และสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทพหุวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มโอกาสได้รับการศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบ และตามอัธยาศัย
๓. พัฒนากลไกและระบบบูรณาการภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน (ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรระหว่างประเทศ) เพื่อขับเคลื่อนการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
๔. พัฒนาระบบการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองผู้เรียนกลุ่มเปราะบางอย่างครบวงจร ครอบคลุมมิติสุขภาพะ สังคม เศรษฐกิจ และการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ในระบบและพัฒนาสมรรถนะได้อย่างต่อเนื่อง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการศึกษา

เป้าประสงค์ที่ ๑ : หน่วยงานทางการศึกษา มีระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้หลักธรรมาภิบาลการศึกษา

๒ : หน่วยงานทางการศึกษาพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้บูรณาการการบริหารจัดการศึกษาสอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					หน่วยงานขับเคลื่อน
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	
๑. ร้อยละของหน่วยงานทางการศึกษา ที่มีแผนปฏิบัติราชการประจำปีสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค	N/a	N/a	N/a	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	ศธภ.๑๖ ศจ.เชียงราย น่าน พะเยา แพร่
๒. ร้อยละของหน่วยงานทางการศึกษา /สถานศึกษาที่มีนวัตกรรม เทคโนโลยีดิจิทัลในการบูรณาการการทำงานเพื่อปรับลดภาระงาน	N/a	N/a	N/a	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๗	ศธภ.๑๖ /ศจ. ทั้ง ๔ จังหวัด / สพฐ. สอศ. / สช /

แนวทางการพัฒนา:

- ๑. พัฒนาระบบแผนและการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการเชิงธรรมาภิบาล
- ๒. เสริมสร้างสมรรถนะผู้บริหารและบุคลากรด้านการบริหารจัดการยุคใหม่
- ๓. พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเชิงรุกในระดับภาค
- ๔. เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือการบริหารจัดการศึกษาระดับภาคแบบมีส่วนร่วม
- ๕. พัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้บูรณาการการบริหารจัดการศึกษาสอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่

ส่วนที่ ๔
โครงการ/กิจกรรมสำคัญตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคและกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๙

ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ โครงการ/กิจกรรมสำคัญ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ น้อมนำและบูรณาการศาสตร์พระราชากับพหุวัฒนธรรมสู่สังคม

เป้าหมายที่ ๑ : น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษามาเป็นกรอบในการจัดการศึกษาได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และมีประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม

๒ : มีความตระหนัก เข้าใจ และสามารถอนุรักษ์ สืบสานวัฒนธรรมล้านนาและพหุวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมได้

อย่างสมดุลและยั่งยืน

โครงการ	เป้าหมาย	กิจกรรม	ผลลัพธ์	หน่วยขับเคลื่อน
๑. โครงการขับเคลื่อน ศาสตร์พระราชาสู่การเรียนรู้ ในสถานศึกษา	สถานศึกษาในกลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนบน ๒ ไม่น้อย กว่าร้อยละ ๘๐ บูรณาการ ศาสตร์พระราชาในหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนรู้อย่าง เป็นระบบ	๑) จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นบูรณาการ ศาสตร์พระราชา ๒) อบรมครูและบุคลากรทางการ ศึกษาเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ๓) จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน สถานศึกษา ๔) นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการ ใช้หลักสูตร	สถานศึกษามีหลักสูตร บูรณาการศาสตร์พระราชา นักเรียนมีความรู้และน้อม นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่าร้อยละ ๗๕	สพป./สพม. ในกลุ่ม จังหวัดภาคเหนือ ตอนบน ๒ สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัด สถานศึกษาสังกัด สช.

โครงการ	เป้าหมาย	กิจกรรม	ผลลัพธ์	หน่วยขับเคลื่อน
๒. โครงการพัฒนาการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมและภาษาชาติพันธุ์	นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์และพื้นที่พหุวัฒนธรรมในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับอัตลักษณ์วัฒนธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕	๑) พัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ ภาษาและวัฒนธรรมชาติพันธุ์ ๒) อบรมครูสอนภาษาชาติพันธุ์และพหุวัฒนธรรมศึกษา ๓) จัดค่ายเยาวชนสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น ๔) สนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรม	สถานศึกษาในพื้นที่พหุวัฒนธรรมมีหลักสูตรและสื่อที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และภูมิใจในอัตลักษณ์วัฒนธรรมของตน	สพป./สพม. ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ กศน./ศธจ. องค์กรชุมชนและภาคประชาสังคม
๓. โครงการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้พหุวัฒนธรรมและเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน	แหล่งเรียนรู้ด้านพหุวัฒนธรรมและเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนทุกจังหวัด ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ได้รับการพัฒนาและเชื่อมโยงกับสถานศึกษาอย่างน้อยจังหวัดละ ๒ แห่ง	๑) สำรวจและพัฒนาแหล่งเรียนรู้พหุวัฒนธรรมในชุมชน ๒) เชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้กับหลักสูตรสถานศึกษา ๓) พัฒนาวิทยากรชุมชนเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ ๔) จัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้พหุวัฒนธรรมและศาสตร์พระราชาในพื้นที่	ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ที่เข้มแข็ง เชื่อมโยงกับสถานศึกษา นักเรียนและประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น และเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างทั่วถึง	ศธจ. ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ กศน./กรมส่งเสริมวัฒนธรรม อปท. และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๔. โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านศาสตร์พระราชาและพหุวัฒนธรรม	ครูและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ บูรณาการศาสตร์พระราชาและพหุวัฒนธรรม	๑) จัดอบรมพัฒนาครูเรื่องศาสตร์พระราชาและพหุวัฒนธรรมศึกษา ๒) สร้างเครือข่ายครูต้นแบบด้านพหุวัฒนธรรมและเศรษฐกิจพอเพียง ๓) ศึกษาดูงานในพื้นที่ต้นแบบการน้อมนำศาสตร์พระราชา ๔) จัดทำสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ด้านพหุวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบ	ครูมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้บูรณาการศาสตร์พระราชาและพหุวัฒนธรรม มีนวัตกรรมการสอนและสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์และเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมที่เพิ่มขึ้น	สพป./สพม. กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏในพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ บูรณาการความร่วมมือด้านการศึกษาจากเครือข่ายการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

เป้าประสงค์ที่ ๑ : เครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคประชาสังคม มีความเข้มแข็ง ยั่งยืน และสามารถบูรณาการดำเนินงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒ : หน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ มีกลไกการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ที่ชัดเจน เป็นระบบ และสามารถระดมทรัพยากรจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน เพื่อยกระดับคุณภาพและขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียนทุกกลุ่ม ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

โครงการ	เป้าหมาย	กิจกรรม	ผลลัพธ์	หน่วยขับเคลื่อน
๑. โครงการจัดตั้งและพัฒนา คณะกรรมการบูรณาการ การศึกษากลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนบน ๒ (Joint Education Coordination Committee (JECC)	สร้างกลไกเชิงสถาบันที่ เชื่อมโยงหน่วยงานการศึกษา ทุกภาคส่วน ๔ จังหวัดอย่าง เป็นระบบและเป็นทางการ เพื่อให้เกิดการบูรณาการ โครงการร่วมอย่างต่อเนื่อง และวัดผลได้	๑)จัดตั้งคณะกรรมการ JECC ระดับ กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วยตัวแทนทุก ภาคส่วน ๒)กำหนดระเบียบ/ข้อบังคับการ ประชุมและโครงสร้างการทำงานของ JECC ๓)จัดประชุม JECC ทุกไตรมาส (๔ ครั้ง/ปี) เพื่อกำกับติดตามโครงการ บูรณาการ ๔) จัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการ ประจำปีระดับกลุ่มจังหวัด ๕) จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน เสนอ ศธภ.๑๖ ทุกไตรมาส ๖) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เครือข่าย ปีละ ๒ ครั้ง ทุกจังหวัด	๑)คณะกรรมการ JECC ระดับกลุ่มจังหวัดจัดตั้ง สำเร็จ ภายในปีงบประมาณ ๒๕๗๐ ๒)เกิดโครงการบูรณาการ อย่างน้อย ๓ โครงการ/ จังหวัด/ปี (ปี ๒๕๖๙) ๓)เกิดโครงการบูรณาการ อย่างน้อย ๕ โครงการ/ จังหวัด/ปี (ปี ๒๕๗๐) ๔)มีรายงานผลการบูรณา การที่ชัดเจน ทุกไตรมาส	หลัก: ศธภ.๑๖ ร่วม: ศธจ.ทุกจังหวัด, สพฐ., สอศ., สกร., อปท., ตชด., สช., สศศ., สถาบันอุดมศึกษา

โครงการ	เป้าหมาย	กิจกรรม	ผลลัพธ์	หน่วยขับเคลื่อน
๒. โครงการบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ด้านการศึกษาแบบบูรณาการกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (Education Partnership MOU Program)	สร้างกลไกความร่วมมืออย่างเป็นทางการระหว่างหน่วยงานการศึกษา กับภาคีเครือข่าย เพื่อกำหนดพันธกิจ ทรัพยากร และความรับผิดชอบร่วมกันอย่างมีผลผูกพันและติดตามได้	๑) สำรวจและจัดทำทะเบียนภาคีเครือข่ายที่พร้อมร่วมลงนาม MOU ๒) ออกแบบรูปแบบ MOU มาตรฐานสำหรับกลุ่มจังหวัด (MOU Template) ๓) จัดพิธีลงนาม MOU ระดับกลุ่มจังหวัด ปีละ ๑ ครั้ง ๔) จัดทำแผนปฏิบัติการตาม MOU ของแต่ละคู่ความร่วมมือ ๕) ติดตามการดำเนินงานตาม MOU ทุกไตรมาส และรายงานต่อ JECC ๖) ต่ออายุหรือปรับปรุง MOU ประจำปีตามบริบทที่เปลี่ยนแปลง	๑) จัดทำ MOU อย่างน้อย ๒ ฉบับ/จังหวัด ภายในปี ๒๕๖๙ ๒) จัดทำ MOU สะสมอย่างน้อย ๓ ฉบับ/จังหวัด ภายในปี ๒๕๗๐ ๓) ทุก MOU มีแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนและรายงานผลได้ ๔) เกิดโครงการ/กิจกรรมร่วมจาก MOU อย่างน้อย ๑ โครงการต่อ MOU	หลัก: ศธภ.๑๖ ร่วม: ศธจ.ทุกจังหวัด, อปท., สศศ., ภาคเอกชน, สถาบันอุดมศึกษา, สภาอุตสาหกรรม
๓. โครงการสร้างวัฒนธรรมและกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคประชาสังคมในการจัดการศึกษาบริบทพหุวัฒนธรรม	เสริมพลังชุมชน กลุ่มชาติพันธุ์ และภาคประชาสังคมให้เป็นภาคีการศึกษาที่มีบทบาทจริงในการออกแบบ ตัดสินใจ และติดตามการจัดการศึกษาในพื้นที่พหุวัฒนธรรมภาคเหนือตอนบน ๒	๑) จัดเวที 'ภาคีการศึกษาชุมชน' ระดับอำเภอ รับฟังความต้องการและระดมทรัพยากรจากชุมชน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้งต่ออำเภอ ๒) พัฒนาโมเดล 'โรงเรียนร่วมกับชุมชน' (School-Community Partnership) ในพื้นที่ล้านนา ชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง ๓) จัดอบรมผู้นำชุมชนและภาคประชาสังคม ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	๑) ชุมชนและกลุ่มชาติพันธุ์มีบทบาทจริงในกระบวนการออกแบบและติดตามการศึกษา ๒) เกิดโมเดล School-Community Partnership นำร่องอย่างน้อย ๒ จังหวัด (ปี ๒๕๖๙) ๓) ขยายผลโมเดลสู่ทุกจังหวัด (ปี ๒๕๗๐)	หลัก: ศธจ., สพฐ. ร่วม: อปท., พมจ., สกร., พศจ., ผู้นำชุมชน, ภาคประชาสังคม, สถาบันอุดมศึกษา

โครงการ	เป้าหมาย	กิจกรรม	ผลลัพธ์	หน่วยขับเคลื่อน
		๔) สนับสนุนการจัดตั้งกองทุน/กลไก ระดมทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อ การศึกษา (Local Education Fund) ๕) ยกย่องเชิดชูเครือข่ายชุมชนที่มีส่วน ร่วมพัฒนาการศึกษาดีเด่น ระดับ กลุ่มจังหวัด ปีละ ๑ ครั้ง	๔) โครงการบูรณาการที่เกิด จากความต้องการชุมชน จริงเพิ่มขึ้น	

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาศักยภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัย กับสังคมแห่งการเรียนรู้และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

เป้าประสงค์ที่ ๑ : ผู้เรียนทุกระดับมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ (ทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และ การใช้เทคโนโลยี) เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในบริบทพหุวัฒนธรรมและตลาดแรงงานยุคดิจิทัล

๒ : ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เชิงคุณภาพในบริบทพหุวัฒนธรรม ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ และการใช้นวัตกรรม/เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน ส่งผลให้คุณภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่ยกระดับขึ้นอย่างยั่งยืน

โครงการ	เป้าหมาย	กิจกรรม	ผลลัพธ์	หน่วยขับเคลื่อน
๑.โครงการยกระดับสมรรถนะการอ่านและเขียนภาษาไทยในบริบทพหุวัฒนธรรม "อ่านออก เขียนได้ ในพื้นที่พหุวัฒนธรรมล้านนา"	พัฒนา (ยกระดับคุณภาพ) เพื่อยกระดับทักษะ Literacy ของผู้เรียนระดับปฐมวัย-ประถมศึกษา โดยเฉพาะ นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง (L๒) ให้อ่านออกเขียนได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน RT ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐	๑) พัฒนาและจัดทำโปรแกรม "อ่านออกเขียนได้ภาษาไทย-ภาษาชาติพันธุ์" สำหรับโรงเรียนพื้นที่สูงและชายแดน ๒)อบรมครูปฐมวัย/ป.๑-๓ ด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Phonics และ Whole Language ในบริบทพหุวัฒนธรรม ๓) จัดตั้ง Reading Lab / ห้องสมุดมีชีวิตในโรงเรียนที่มีผล RT ต่ำกว่าเกณฑ์ ๔) พัฒนาระบบ Early Warning System เฝ้าระวังนักเรียนเสี่ยงด้านการอ่านตั้งแต่ต้นปีการศึกษา ๕) นิเทศ ติดตาม และรายงานผลพัฒนาการอ่านทุกภาคเรียน	๑) ผล RT ป.๑ ระดับ ศรภ. ๑๖ สูงกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละระดับชาติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒ ภายในปี ๒๕๗๐ ๒) ครูผ่านการพัฒนา Phonics ไม่น้อยกว่า ๙๐ คน ๓) โรงเรียนที่มีความเสี่ยง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ โรงเรียน มี Reading Lab	หลัก: สพป.เชียงราย/น่าน/พะเยา/แพร่, ศรจ. สนับสนุน: ศรภ.๑๖, สพฐ.ส่วนกลาง บูรณาการ: อปท., ตชด., สช.

โครงการ	เป้าหมาย	กิจกรรม	ผลลัพธ์	หน่วยขับเคลื่อน
๒.โครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และทักษะ STEM บูรณาการภูมิปัญญา ล้านนา "STEM ล้านนา สู่มาตรฐานสากล"	พัฒนา (ยกระดับคุณภาพ) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ O-NET คณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ของผู้เรียนให้สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ผ่านการจัดการเรียนรู้ STEM/STEAM ที่บูรณาการกับอัตลักษณ์ วัฒนธรรมล้านนา	๑)ขยายผลหลักสูตร STEM ศึกษาที่ บูรณาการกับภูมิปัญญาล้านนา (การ คำนวณในงานหัตถกรรม สถาปัตยกรรมท้องถิ่น) ๒) จัดตั้ง Math/Science Clinic ใน โรงเรียนที่คะแนน O-NET ต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยประเทศ พร้อม Coaching ครูโดยศึกษานิเทศก์ ๓) พัฒนาสื่อ E-Learning / Interactive Content ภาษาไทย และภาษาชาติพันธุ์ (low-bandwidth ready) ๔) จัดการแข่งขันทักษะวิทยาศาสตร์- คณิตศาสตร์ระดับภาค เพื่อสร้าง แรงจูงใจและเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดี ๕) Coaching ศึกษานิเทศก์และ ครูผู้สอนโดยผู้เชี่ยวชาญ มหาวิทยาลัยในพื้นที่	๑) O-NET คณิต ≥ ๑๒% สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ๒) O-NET วิทยาศาสตร์ ≥ ๑๕% สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ๓) โรงเรียนมี Math/Science Clinic ≥ ๗๐% ๔) สื่อ E-Learning พหุ วัฒนธรรม ≥ ๔ ชาติพันธุ์	หลัก: สพม./สพป. เชียงราย, ศธจ. สนับสนุน: สพฐ. ส่วนกลาง, ศธภ.๑๖ บูรณาการ: มหาวิทยาลัยในพื้นที่, ภาคเอกชน

โครงการ	เป้าหมาย	กิจกรรม	ผลลัพธ์	หน่วยขับเคลื่อน
๓.โครงการเสริมสร้างทักษะดิจิทัล อาชีพ และสมรรถนะศตวรรษที่ ๒๑ แก่ผู้เรียนในพื้นที่พหุวัฒนธรรม "ดิจิทัลและอาชีพ คนรุ่นใหม่ภาคเหนือตอนบน ๒"	พัฒนาและป้องกัน เพื่อพัฒนาทักษะดิจิทัล ทักษะอาชีพ และ Soft Skills ของผู้เรียนทุกระดับ รวมทั้ง ป้องกันปัญหาการว่างงานของผู้จบอาชีวศึกษา ด้วยการ เชื่อมโยง Career Pathway กับตลาดแรงงานชายแดนภาคเหนือ	๑) จัดหลักสูตรทักษะดิจิทัลพื้นฐาน (Digital Literacy) ตั้งแต่ระดับ ประถมศึกษา และ Coding/AI Literacy ระดับมัธยมศึกษา ๒. พัฒนาทักษะ Soft Skills ผ่าน กิจกรรม PBL (Project-Based Learning) ชำนาญวัฒนธรรม (Intercultural Competency) ๓) จัดโปรแกรม Career Pathway เชื่อมสายสามัญ-อาชีวศึกษา ตอบ โจทย์ตลาดแรงงานชายแดน/การท่องเที่ยว/ดิจิทัล ๔) บูรณาการทักษะ Intercultural Competency ในหลักสูตร สถานศึกษา ๕) ติดตามอัตราการมีงานทำของผู้จบ ปวช./ปวส. รายปี และปรับหลักสูตร ตามผล	๑) นักเรียน ม.๓-๖ ผ่าน ประเมิน Digital Literacy $\geq ๗๐\%$ ๒) อัตราได้งาน ปวช./ปวส. $\geq ๖๐\%$ (จากฐาน ๕๐%) ๓) สัดส่วนสายอาชีวะเพิ่มขึ้น สู่เป้า ๕๐:๕๐ ๔) โรงเรียนมีหลักสูตร Intercultural $\geq ๘๐\%$	หลัก: สพม., อาชีวศึกษา ,ศจ. สนับสนุน: ศธภ.๑๖, สพฐ. บูรณาการ: ภาคเอกชน, หอการค้า , อปท.

โครงการ	เป้าหมาย	กิจกรรม	ผลลัพธ์	หน่วยขับเคลื่อน
๔. โครงการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้บริบทพหุวัฒนธรรม (Multicultural Pedagogy) "ครูมืออาชีพพหุวัฒนธรรม ศธ.๑๖"	พัฒนา (ยกระดับสมรรถนะ) เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Culturally Responsive Teaching) ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสมรรถนะ $\geq 80\%$	๑) จัดโปรแกรมพัฒนาครูแบบ Coaching & Mentoring โดยผู้เชี่ยวชาญ จำแนกตามบริบท: ครูบนพื้นที่สูง ครูชายแดน ครูชุมชนล้าหน้า ๒) พัฒนาและจัดอบรมหลักสูตร "Culturally Responsive Teaching" ๖๐ ชม./ปี สำหรับครูทุกระดับการศึกษา ๓) สร้าง Teacher Professional Learning Community (PLC) ระดับภาค แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีสอนพหุวัฒนธรรม ๔) จัดระบบประเมินสมรรถนะครูรายบุคคล (Individual Competency Assessment) และวางแผน IDP สำหรับครูที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ ๕) รายงานผลการพัฒนาสมรรถนะครูต่อ กศจ./ศธ.๑๖ รายปี	๑) ครูใน ศธ.๑๖ ผ่านเกณฑ์สมรรถนะพหุวัฒนธรรม $\geq 80\%$ ๒) PLC ระดับภาค ≥ 4 เครือข่าย (จังหวัดละ ๑) ๓) ครูมี IDP ครบ ๑๐๐% ๔) โรงเรียนจัดการเรียนรู้บูรณาการพหุวัฒนธรรม $\geq 75\%$	หลัก: ศธจ.เชียงราย/น่าน/พะเยา/แพร่, ศธ.๑๖ สนับสนุน: สถาบัน HRD, มหาวิทยาลัยในพื้นที่ บูรณาการ: สพฐ., สอศ., สกร.

โครงการ	เป้าหมาย	กิจกรรม	ผลลัพธ์	หน่วยขับเคลื่อน
๕. โครงการยกระดับ สมรรถนะครูด้านเทคโนโลยี การศึกษาและนวัตกรรมการ จัดการเรียนรู้ "ครูดิจิทัลยุคใหม่ พหุ วัฒนธรรมล้ำนา"	พัฒนา (ยกระดับศักยภาพ) เพื่อพัฒนาครูให้มีทักษะด้าน EdTech และสามารถผลิต/ ใช้สื่อดิจิทัลพหุวัฒนธรรมใน การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ส่งผลให้ โรงเรียน $\geq 80\%$ อยู่ใน ระบบจัดการเรียนรู้ (LMS)	๑) พัฒนาครูด้าน EdTech: การใช้ AI Tools, LMS, Digital Assessment และ Data-Driven Teaching ๒) จัดทำ "คลังสื่อดิจิทัลพหุวัฒนธรรม ล้ำนา" และฝึกอบรมครูผลิต/ใช้สื่อ ได้จริง ๓) ส่งเสริมครูสร้างนวัตกรรมการสอน (Teacher Research/Action Research) ระดับภาค ๔) จัดระบบ Digital Competency Badge ครูที่ผ่านการพัฒนาแต่ละ ระดับ ๕) ประเมินผลและรับรองทักษะ EdTech ครูรายปี เพื่อเชื่อมกับวิทย ฐานะ	๑) โรงเรียนในระบบ LMS $\geq 80\%$ ๒) ครูมีทักษะ EdTech ระดับกลาง-สูง $\geq 70\%$ ๓) คลังสื่อดิจิทัลพหุ วัฒนธรรม ≥ 200 ชิ้น ๔) ครูมี Digital Competency Badge $\geq 75\%$	หลัก: สพป./สพม., ศจ.จ., ศธ.๑๖ สนับสนุน: มหาวิทยาลัยในพื้นที่ บูรณาการ: กระทรวง ดิจิทัล, ภาคเอกชน
๖. โครงการพัฒนาระบบ นิเทศ ติดตาม และประกัน	พัฒนาและป้องกัน เพื่อยกระดับระบบนิเทศ	๑) ปรับระบบนิเทศการศึกษาเป็น "Instructional Coaching" พัฒนา	๑) โรงเรียนได้รับการนิเทศ 100%	หลัก: ศจ.ทุกจังหวัด, ศธ.๑๖

โครงการ	เป้าหมาย	กิจกรรม	ผลลัพธ์	หน่วยขับเคลื่อน
คุณภาพการจัดการเรียนรู้เชิงพัฒนา "นิเทศสร้างสรรค์ คุณภาพยั่งยืน ศธ.๑๖"	การศึกษาจากเชิงตรวจสอบสู่ Instructional Coaching เชิงพัฒนา พร้อมสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน (IQA) ที่บูรณาการตัวชี้วัดพัฒนาวัฒนธรรม เพื่อให้โรงเรียน $\geq$ ๗๕% ผ่าน IQA ระดับ "ดี"	ศึกษานิเทศก์เฉพาะทางพหุวัฒนธรรม ๒) พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน (IQA) บูรณาการตัวชี้วัดพหุวัฒนธรรมเข้ากับมาตรฐาน สมศ. ๓) จัดทำ Dashboard คุณภาพการศึกษาระดับภาค (Real-time) เชื่อมข้อมูล สพป./สพม./อาชีวศึกษา ๔) กำหนดรอบนิเทศ ติดตาม อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง รายงานผลต่อ กศจ./ศธ.๑๖ ทุกไตรมาส ๕) นำข้อมูลผล RT/NT/O-NET เชื่อมระบบ Data-Driven เพื่อวางแผนนิเทศเชิงรุก	๒) ผ่าน IQA ระดับ "ดี" $\geq$ ๗๕% ภายในปี ๒๕๗๐ ๓) Dashboard คุณภาพ Real-time ครอบคลุม ๔ จังหวัด ๔) ศึกษานิเทศก์ผ่านหลักสูตร Coaching $\geq$ ๙๐%	สนับสนุน: สมศ., สพฐ. บูรณาการ: กพร.สป.ศธ.

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา

เป้าประสงค์ที่ ๑ : ผู้เรียนทุกกลุ่ม ได้รับโอกาสและมีสิทธิ์เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม โดยไม่มีอุปสรรคด้านพื้นที่ ฐานะ หรือเชื้อชาติ

๒ : สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา บูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนกลุ่มเปราะบางสามารถพัฒนาสมรรถนะและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

โครงการ	เป้าหมาย	กิจกรรม	ผลลัพธ์	หน่วยขับเคลื่อน
๑.โครงการขับเคลื่อน Thailand Zero Dropout ภาคเหนือตอนบน ๒ : ค้นหา ดูแล และนำเด็กหลุดระบบกลับสู่การศึกษา	เพื่อแก้ปัญหาและป้องกัน (Solve & Prevent) แก้ปัญหาเด็กหลุดออกนอกระบบการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ผ่านกลไกเชิงรุกบูรณาการหลายภาคส่วน และป้องกันไม่ให้เกิดกลุ่มเสี่ยงหลุดออกจากระบบการศึกษา สู่เป้าหมาย Zero Dropout	๑) พัฒนากลไกเชิงรุก ทีมค้นหาและช่วยเหลือเด็กหลุดระบบ ระดับจังหวัด บูรณาการ ศธจ./อปท./ตชด./พมจ./กสศ. ครอบคลุม ๔ จังหวัด ๒) ใช้ระบบ CCT (กสศ.) และ DMC (สพฐ.) เป็นเครื่องมือคัดกรองระบุตัวตนเด็กที่มีความเสี่ยงหลุดระบบ โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์และพื้นที่ชายแดน ๓) จัดระบบการศึกษาทางเลือก (สกร./อาชีวะ/ทวิศึกษา) รองรับเด็กที่กลับเข้าระบบให้เหมาะสมกับช่วงวัยและศักยภาพ ๔) เชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กับ DMC และ CCT เพื่อสำรวจเด็กอายุ ๖-๑๔ ปีที่ยังไม่อยู่ในระบบ	๑) เด็กหลุดระบบได้รับการติดตามและนำกลับเข้าระบบ ร้อยละ ๙๐ (ปี ๒๕๖๙) และ ร้อยละ ๙๕ (ปี ๒๕๗๐) ๒) มีระบบคัดกรองและเฝ้าระวังเด็กกลุ่มเสี่ยง ครอบคลุม ๔ จังหวัด ๓) รายงานผล Zero Dropout รายไตรมาส ครบถ้วน	หลัก: ศธจ. ทั้ง ๔ จังหวัด / สพฐ. สนับสนุน: กสศ. / สกร. / อปท. / ตชด. / พมจ. ศธภ.๑๖ (กำกับติดตาม)

โครงการ	เป้าหมาย	กิจกรรม	ผลลัพธ์	หน่วยขับเคลื่อน
		๕) รายงานผลการดำเนินงาน Zero Dropout รายไตรมาส ต่อ ศธภ.๑๖ ๖) จัดระบบทุนและสวัสดิการสนับสนุนสำหรับเด็กกลุ่มเปราะบาง (กลุ่มชาติพันธุ์/ผู้พิการ/ครอบครัวยากจน) ร่วมกับ กสศ.		
๒. โครงการ 'ครูพหูวัฒนธรรม' พัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้พหุภาษา-พหุวัฒนธรรมภาคเหนือตอนบน ๒	๑. ยกระดับสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้พหุภาษา (MLE) และพหุวัฒนธรรมให้ผู้เรียนชาติพันธุ์เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	๑) จัดโปรแกรมพัฒนาครู MLE (Multilingual Education) เข้มข้น ๒ ระยะ/ปี ร่วมกับ NIDTEP และมหาวิทยาลัยราชภัฏ ๒) สร้างเครือข่ายครูชาติพันธุ์ระดับภาค แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่าน PLC ดิจิทัล (Line OA / Teams) ๓) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่บูรณาการวัฒนธรรมชาติพันธุ์ (Local Curriculum) ระดับกลุ่มจังหวัด ๔) จัดตั้ง 'ห้องเรียนต้นแบบพหุวัฒนธรรม' นำร่องจังหวัดละ ๒ แห่ง พร้อมถอดบทเรียนและขยายผล ๕) ติดตามผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในโรงเรียนต้นแบบเปรียบเทียบกับรายปี	๑) ครูผ่านการพัฒนา MLE ≥ 400 คน ๒) โรงเรียนต้นแบบพหุวัฒนธรรม ๘ แห่งพร้อมขยายผล ๓) ผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในโรงเรียนนำร่องสูงขึ้น ๔) หลักสูตรท้องถิ่นพหุวัฒนธรรมระดับกลุ่มจังหวัด ๑ ชุด	หลัก : ศธจ. เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน ร่วม : สพป./สพม. / NIDTEP สนับสนุน : ม.ราชภัฏในพื้นที่ / ศธภ. ๑๖

โครงการ	เป้าหมาย	กิจกรรม	ผลลัพธ์	หน่วยขับเคลื่อน
๓. โครงการ 'เติมเต็มรู้ ยกระดับผล' พัฒนาระบบพี่เลี้ยงวิชาการ และยกระดับผลสัมฤทธิ์ ผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์และ กลุ่มเปราะบาง	๑. ลดส่วนต่างผลสัมฤทธิ์ (NT/O-NET) ระหว่าง นักเรียนทั่วไปกับกลุ่มชาติ พันธุ์/เปราะบาง ๒. สร้างระบบพี่เลี้ยงวิชาการ รายบุคคลที่ยั่งยืน	๑) จัดโครงการติวเสริมวิชาหลัก (ภาษาไทย คณิต วิทยาศาสตร์) โดยนักศึกษา จิตอาสาจากมหาวิทยาลัย ปีละ ๒ รุ่น ๒) พัฒนาระบบ 'Academic Mentoring' ครูพี่เลี้ยงวิชาการ รายบุคคลสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติ พันธุ์/ผลสัมฤทธิ์ต่ำ ๓) จัดทำ Learning Box / ชุดสื่อ ดิจิทัลเฉพาะกลุ่ม (Offline-Online) สำหรับพื้นที่ห่างไกล ๔) พัฒนาระบบ Dashboard ติดตาม ผลสัมฤทธิ์รายบุคคล ระดับโรงเรียน และต้นสังกัด ๕) วัดผลและรายงานส่วนต่าง NT/O- NET รายปีเปรียบเทียบกับค่าฐาน	๑) ส่วนต่าง NT/O-NET ลดลง $\geq 5\%$ (ปี ๖๙) และ $\geq 10\%$ (ปี ๗๐) ๒) นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์/ เปราะบางได้รับพี่เลี้ยง $\geq 3,000$ คน ๓) Learning Box กระจาย ถึงโรงเรียนพื้นที่ห่างไกล ≥ 150 แห่ง ๔) Dashboard ผลสัมฤทธิ์ ใช้งานระดับ สพป./สพม. ทุกแห่ง ๕) ผลการทดสอบ O-NET ของกลุ่มเป้าหมายสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญ	หลัก : สพป./สพม. เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน ร่วม : มหาวิทยาลัย ราชภัฏในพื้นที่ / สทศ. สนับสนุน : กสศ. / ภาคเอกชน / Edtech

โครงการ	เป้าหมาย	กิจกรรม	ผลลัพธ์	หน่วยขับเคลื่อน
๔. โครงการ 'โรงเรียนสุขภาวะและระบบดูแลครบวงจร'พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ คัดกรองผู้เรียนกลุ่มเปราะบาง ๔ มิติ	๑. สร้างระบบ Early Warning ตรวจจับและป้องกันนักเรียนออกกลางคันก่อนเกิดปัญหา ๒. ดูแลผู้เรียนกลุ่มเปราะบางครบ ๔ มิติ (สุขภาวะ สังคม เศรษฐกิจ การศึกษา)	๑) บูรณาการระบบ School Counseling กับกรมพัฒนาสังคมฯ และสาธารณสุขจังหวัด (ประชุมกรณีร่วมทุกเดือน) ๒) พัฒนา 'โรงเรียนสุขภาวะชาติพันธุ์' นำร่องจังหวัดละ ๔ แห่ง ในพื้นที่เสี่ยงสูง ๓) จัดระบบช่วยเหลือฉุกเฉิน : 'ธนาคารโรงเรียน' (อาหาร เครื่องนุ่งห่ม อุปกรณ์การเรียน) กองทุนชุมชน ๔) สร้าง Early Warning System เชื่อมฐานข้อมูล กสศ. และ DMC สพฐ. ตรวจจับนักเรียนเสี่ยงอัตโนมัติ ๕) ประเมิน ถอดบทเรียน และขยายผลโรงเรียนสุขภาวะต้นแบบในปีที่ ๒	๑) ผู้เรียนเปราะบางได้รับสนับสนุน $\geq 80\%$ (ปี ๗๐) ๒) โรงเรียนสุขภาวะต้นแบบ ๑๖ แห่ง พร้อมถอดบทเรียนขยายผล ๓) Early Warning System ใช้งานครอบคลุม ๔ จังหวัด ๔) อัตราออกกลางคันกลุ่มเปราะบางลดลง $\geq 15\%$	หลัก : สพป./สพม. / ศธจ. ทุกจังหวัด ร่วม : พมจ. / สาธารณสุขจังหวัด / อปท. สนับสนุน : กสศ. / สภาเด็กและเยาวชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการศึกษา

เป้าประสงค์ที่ ๑ : หน่วยงานทางการศึกษา มีระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้หลักธรรมาภิบาลการศึกษา

๒ : หน่วยงานทางการศึกษาพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้บูรณาการการบริหารจัดการศึกษาสอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่

โครงการ	เป้าหมาย	กิจกรรม	ผลลัพธ์	หน่วยขับเคลื่อน
๑. โครงการพัฒนาระบบแผนและการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการเชิงธรรมาภิบาลกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒	เพื่อพัฒนา (Develop) พัฒนากลไกการกำกับติดตาม และประเมินผลแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัด ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคและพระบรมราโชบายด้านการศึกษาบนหลักธรรมาภิบาลที่โปร่งใสตรวจสอบได้	๑) จัดทำและพัฒนากลไกการกำกับติดตาม ประเมินผลแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงานทุกสังกัดในพื้นที่ ๔ จังหวัด ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคและพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ๒) จัดประชุมเครือข่ายผู้บริหารการศึกษาระดับภาค ศธภ.๑๖ ร่วมกับ ศธจ. ทั้ง ๔ จังหวัด อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง ๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนภาคประชาสังคม และหน่วยงานภาคีในการกำกับดูแลการศึกษาระดับพื้นที่ ๔) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Best Practice การบริหารแผนแบบธรรมาภิบาลระดับภาค	๑) ลดความซ้ำซ้อนงบประมาณระหว่างหน่วยงาน ๒) มีกลไกบริหารแผนแบบบูรณาการที่ใช้งานได้จริง	หลัก: ศธภ.๑๖ สนับสนุน: ศธจ. เชียงราย น่าน พะเยา แพร่ / สพฐ. / สอศ. / สกร.

โครงการ	เป้าหมาย	กิจกรรม	ผลลัพธ์	หน่วยขับเคลื่อน
๒.โครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาเชิงรุกและเครือข่ายความร่วมมือ ระดับภาคเหนือตอนบน ๒	เพื่อป้องกันและพัฒนา (Prevent & Develop) ป้องกันไม่ให้อาณาการศึกษาตกอยู่ในสถานะที่ต้องการปรับปรุงเร่งด่วน และพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาแบบบูรณาการเชิงรุก ผ่านกลไก Buddy School และคณะกรรมการบริหารการศึกษาระดับภาคแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน	๑) สร้างกลไกนิเทศ กำกับ ติดตาม คุณภาพสถานศึกษาแบบบูรณาการ (ศรภ.๑๖-ศรจ.-สถานศึกษา) ด้วย วงจร PDCA และ SAR ดิจิทัล ๒) จัดระบบพี่เลี้ยง (Buddy School) ระหว่างสถานศึกษาที่มีผลดีเยี่ยมกับสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนา ๓) ผลักดันให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพ (QIP) รองรับการประเมิน สมศ. รอบใหม่ ภายในปี ๒๕๖๔ ๔) จัดตั้ง/เสริมความเข้มแข็ง คณะกรรมการบริหารการศึกษาระดับภาค บูรณาการทุกสังกัด อปท. ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ๕) จัด Forum การศึกษาภาคเหนือตอนบน ๒ ประจำปี และพัฒนา MOU กับมหาวิทยาลัยในพื้นที่ >= ๔ ฉบับ ภายในปี ๒๕๖๔ ๖) เชื่อมโยงผลการประเมินคุณภาพกับการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ เพื่อสร้างแรงจูงใจการพัฒนา	๑) สถานศึกษาผ่านประเมิน สมศ. ระดับดีขึ้น >= ร้อยละ ๘๘-๙ ๒) สถานศึกษามีแผนพัฒนาคุณภาพ (QIP) ครบ ร้อยละ ๑๐๐ ๓) ลดสถานศึกษาที่ต้องการปรับปรุงเร่งด่วน ๔) มีคณะกรรมการบริหารระดับภาคที่เข้มแข็ง ๕) MOU >= ๔ ฉบับ / จัด Forum ปีละ ๑ ครั้ง	หลัก: ศรจ. ทั้ง ๔ จังหวัด สนับสนุน: สพฐ. / สอศ. / สกร. / สมศ. มหาวิทยาลัยในพื้นที่ / อปท. / ทชด.

โครงการ	เป้าหมาย	กิจกรรม	ผลลัพธ์	หน่วยขับเคลื่อน
๓.โครงการพัฒนาทักษะดิจิทัลและนวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษา สำหรับบุคลากรทุกระดับในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒	เพื่อพัฒนา (Develop) พัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลของบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ (ผู้บริหาร ครู และบุคลากรสายสนับสนุน) ให้สามารถใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายด้วยข้อมูล (Data-Driven) ในบริบทพหุวัฒนธรรม	๑) จัดโปรแกรมพัฒนาทักษะดิจิทัล (Digital Literacy & Digital Transformation) สำหรับผู้บริหาร ครู และบุคลากรสายสนับสนุน ในหน่วยงานทุกสังกัด ครอบคลุม ๔ จังหวัด ๒) สนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการ เช่น AI สำหรับทำนายความเสี่ยงหลุดระบบ การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ด้วย Learning Analytics ๓) จัดประกวด นวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษาระดับภาค เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้	๑) บุคลากรผ่านหลักสูตรดิจิทัล >= ร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๖๙ ๒) มีนวัตกรรมการบริหาร >= ๑๐ นวัตกรรมต่อปี ๓) สนับสนุนการเชื่อมต่อฐานข้อมูลกลาง (สอดคล้องตัวชี้วัด ๕.๒.๑)	หลัก: ศธภ.๑๖ / ศธจ. ทั้ง ๔ จังหวัด สนับสนุน: ศูนย์เทคโนโลยีฯ สป.ศธ. / สพฐ. / สอศ. มหาวิทยาลัยในพื้นที่

ส่วนที่ ๕

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ไปสู่การปฏิบัติจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนงาน/โครงการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง มีการพัฒนาระบบข้อมูลและการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ได้กำหนดแนวทางการแปลงยุทธศาสตร์ การพัฒนาการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล ไว้ดังนี้

๕.๑ การแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ไปสู่การปฏิบัติ

๑) เสริมสร้างความเข้าใจยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) พร้อมกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีความพร้อมและมีส่วนร่วมในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

๑.๑) จัดให้มีการสื่อสาร สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งให้ทราบถึงบทบาทความรับผิดชอบของตนที่จะสนับสนุนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

๑.๒) ส่งเสริมให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา จังหวัดให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ที่เชื่อมโยงกับนโยบายทางการศึกษาของส่วนกลางรวมทั้งสอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส สภาพปัญหา และความต้องการของในพื้นที่ และส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการการศึกษาโดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนของจังหวัด เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานตามแผนพัฒนาการศึกษาที่กำหนดไว้ และนำไปสู่การพิจารณาการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานต้นสังกัด และจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓) ส่งเสริมกระบวนการจัดแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนงาน โครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในลักษณะบูรณาการ และประสานงานระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ภาครัฐ เอกชน และชุมชนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจและยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา

๒) ประชาสัมพันธ์ และสร้างบรรยากาศการพัฒนาการศึกษาตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการศึกษาผ่านสื่อ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นการขับเคลื่อนตามแผนอย่างต่อเนื่อง

๓) จัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์แผนการพัฒนาการศึกษาของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

๔) จัดให้มีการทบทวน ปรับปรุงแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ในลักษณะต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ทุกปี โดยครอบคลุมระยะเวลา ๕ ปี

๕.๒ การติดตามและประเมินผล

ในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นระบบ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้ดังนี้

๑) พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม ประเมินผล รวมทั้งกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จของแผนงาน/โครงการ ให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการศึกษา โดยประสานการติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบผลการดำเนินงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกัน

๒) ดำเนินการติดตามความก้าวหน้าตามยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาตามระบบ และระยะเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและผู้รับผิดชอบแผนงานโครงการ ทำการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาต่อสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖

๓) พัฒนาองค์ความรู้ และเสริมสร้างความเข้าใจเรื่องการติดตาม ประเมินผล และการกำหนดดัชนีชี้วัดแก่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างทักษะในการติดตาม ประเมินผล และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม

๔) พัฒนาเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ และดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยเฉพาะการพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อการจัดทำแผน และการติดตาม ประเมินผล และเชื่อมโยงสู่การตัดสินใจทางการบริหาร จัดการศึกษาของพื้นที่

๕) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ต่อผู้บริหารระดับสูง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ

ภาคผนวก

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ที่ ๑๙/๒๕๖๐

เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ

จากข้อเท็จจริงที่ได้ปรากฏให้เห็นถึงสภาพปัญหาในการจัดการการศึกษาของประเทศในส่วนภูมิภาคทั้งในด้านโครงสร้างขององค์กร ด้านระบบบริหารจัดการ และด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาเยาวชนซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์และกำลังคนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ และเป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนและการพัฒนาทางการศึกษาของประเทศให้มีประสิทธิภาพทัดเทียมนานาประเทศ แม้ที่ผ่านมาคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีความพยายามในการแก้ไขปัญหาด้วยการกำหนดมาตรการและกลไกขึ้นโดยมีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติมาแล้วหลายฉบับ แต่โดยเหตุที่สภาพปัญหาการจัดการการศึกษาของประเทศในส่วนภูมิภาคมีความซับซ้อนและสั่งสมมาเป็นเวลานาน จึงเป็นเหตุให้ต้องมีการกำหนดมาตรการและกลไกเพิ่มเติมเพื่อให้ปัญหาโดยส่วนใหญ่ได้รับการแก้ไขโดยเร็ว เพื่อประโยชน์ในการเตรียมการและรองรับการปฏิรูปการศึกษอันเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งในการปฏิรูปประเทศตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ได้รับความเห็นชอบจากประชามติได้บัญญัติไว้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๙ เรื่อง การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

(๒) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

(๓) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๘/๒๕๕๙ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๙ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

(๔) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการบริหารงานบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการ เฉพาะข้อ ๘

ข้อ ๒ ให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการ

(๓) เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกรรมการ

(๔) เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นกรรมการ

(๕) เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นกรรมการ

(๖) เลขาธิการสภาการศึกษา เป็นกรรมการ

(๗) ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

(๘) ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

(๙) ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ ๒ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด

(๒) โอนกิจการ ทรัพย์สิน หนี้ และเงินงบประมาณของส่วนราชการใดในกระทรวงศึกษาธิการไปเป็นของส่วนราชการอื่นในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการตามบัญชีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด รวมทั้งพิจารณาการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด

(๓) วางแผนงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด

(๔) เกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เงินงบประมาณและทรัพย์สินของส่วนราชการต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการได้ทั้งกระทรวงโดยไม่ต้องไม่เพิ่มอัตรากำลังคนและงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปการศึกษาและการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค

การเกลี่ยอัตรากำลังตามวรรคหนึ่ง ให้ตัดโอนอัตราตำแหน่งและเงินงบประมาณแผ่นดินประจำอัตรา รวมตลอดทั้งงบบุคลากรที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และเงินอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตั้งไว้สำหรับตำแหน่งที่เกลี่ยนั้นมาเป็นของส่วนราชการที่รับโอน และการโอนหรือการนำรายจ่ายที่กำหนดไว้สำหรับส่วนราชการใดในกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมไปใช้สำหรับส่วนราชการที่รับโอน นอกเหนือจากกรณีตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ให้กระทำได้

(๕) แต่งตั้ง โอน หรือย้ายผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ในหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด ทั้งนี้ ตามประเภทหรือระดับตำแหน่งที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีบทบัญญัติใดกำหนดให้องค์กรอื่นใดมีอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง มิให้นำบทบัญญัตินั้นมาใช้บังคับแก่องค์กรซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าว

(๖) สั่งให้ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ในหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด หยุดการปฏิบัติหน้าที่หรือให้พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้ปฏิบัติงานผู้ใดถูกสั่งให้หยุดการปฏิบัติหน้าที่หรือถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้งดการจ่ายค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์ใด ๆ ในตำแหน่งในระหว่างที่ถูกสั่งให้หยุดการปฏิบัติหน้าที่หรือถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง

(๗) แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดตามข้อ ๙

(๘) แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น

(๙) เชิญข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาสอบถามข้อเท็จจริง รวมทั้งเรียกเอกสารจากหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณา

ข้อ ๔ ให้สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ ๒ รวมทั้งคณะกรรมการและคณะทำงานตามข้อ ๓ (๘)

การเบิกจ่ายเบี้ยประชุมของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ ส่วนการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอื่นที่จำเป็น ให้เบิกจ่ายได้ตามระเบียบของทางราชการ ทั้งนี้ ให้เบิกจ่ายจากงบประมาณของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๕ ให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนสิบแปดภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ตามบัญชีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัดโดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ทิศทางการดำเนินงานตามข้อ ๓ (๑) นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาด้านอื่น ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่

(๒) สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา

(๓) กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

(๔) สนับสนุนการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

(๕) ประสานการบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด โดยยึดการมีส่วนร่วมและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๖ ให้มีศึกษาธิการภาคเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างในสำนักงานศึกษาธิการภาค มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการภาค และให้มีรองศึกษาธิการภาคจำนวนหนึ่งคน เพื่อช่วยเหลืองานศึกษาธิการภาค ทั้งนี้ ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งรองศึกษาธิการภาคต้องเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับสูง หรือศึกษาธิการจังหวัด อยู่ก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ

ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุศึกษาธิการภาค และสั่งบรรจุและแต่งตั้งรองศึกษาธิการภาค จากข้าราชการในกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๗ ในแต่ละจังหวัด ให้มีคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “กศจ.” ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) ศึกษาธิการภาคในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นกรรมการ

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินหกคน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ ๒ โดยอย่างน้อยต้องมีผู้แทนองค์กรภาคเอกชน ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ และผู้แทนภาคประชาชน ด้านละหนึ่งคน

(๕) ศึกษาธิการจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๖) รองศึกษาธิการจังหวัด เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กศจ. อาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้

ข้อ ๘ ให้ กศจ. มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

(๑) อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

(๒) กำหนดยุทธศาสตร์ แนวทางการจัดการศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท ประสานและส่งเสริมการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย

(๓) พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการศึกษา

(๔) พิจารณาและให้ความเห็นชอบกรอบการประเมินผลการปฏิบัติงานและตัวชี้วัดในการดำเนินงานในลักษณะตัวชี้วัดร่วมของส่วนราชการหรือหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

(๕) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ ๒

(๖) กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

(๗) วางแผนการจัดการศึกษาและพิจารณาเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษา

(๘) เสนอคณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ ๒ เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดตามข้อ ๙

(๙) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานตามความจำเป็นเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของ กศจ. ซึ่งอย่างน้อยต้องมีคณะกรรมการบริหารราชการเชิงยุทธศาสตร์ และคณะกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา โดยให้นายองค์ประกอบของ อศจ. มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการเสนอและการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานตามวรรคหนึ่ง ต้องคำนึงถึงวงเงินงบประมาณที่ได้รับ ความคุ้มค่า ความประหยัด ความรวดเร็วและไม่เป็นการเพิ่มขึ้นตอนในการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่จำเป็น

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ ๒ มอบหมาย

ข้อ ๙ ให้ กศจ. เสนอคณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ ๒ เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “อศจ.” เพื่อช่วยเหลือหรือกลั่นกรองงานให้แก่ กศจ. เกี่ยวกับการบรรจุ การแต่งตั้ง การโยกย้าย การดำเนินการทางวินัย การกำหนดวิทยฐานะ หรือการกำหนดสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ให้ อศจ. ตามวรรคหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) กรรมการใน กศจ. จำนวนหนึ่งคน เป็นประธานอนุกรรมการ

(๒) กรรมการใน กศจ. จำนวนสองคน เป็นอนุกรรมการ

(๓) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้อำนวยการสถานศึกษาในจังหวัดจำนวนสองคน เป็นอนุกรรมการ

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีได้เป็นกรรมการใน กศจ. จำนวนไม่เกินสามคน เป็นอนุกรรมการ

(๕) ศึกษาธิการจังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ในกรณีมีความจำเป็น กศจ. อาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

ข้อ ๑๐ การเบิกจ่ายเบี้ยประชุมของ กศจ. อศจ. คณะอนุกรรมการและคณะทำงาน ตามข้อ ๘ (๙) เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ และการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอื่น ๆ ที่จำเป็น ให้เบิกจ่ายได้ตามระเบียบของทางราชการ โดยเบิกจ่ายจากงบประมาณของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๑๑ ให้มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มอบหมาย และให้มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของ กศจ. อศจ. คณะอนุกรรมการบริหารราชการเชิงยุทธศาสตร์ คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา คณะอนุกรรมการและคณะทำงาน รวมทั้งปฏิบัติงานราชการที่เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ของ กศจ. และตามที่ กศจ. มอบหมาย

(๒) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการ

(๓) ส่งการ กำกับ ดูแล เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการ หรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

(๔) จัดระบบ ส่งเสริม และประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษา

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ

(๖) ดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๗) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การนิเทศ และแนะแนว การศึกษาทุกระดับและทุกประเภท รวมทั้งติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

(๘) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของส่วนราชการ หรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

(๙) ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการศึกษา

(๑๐) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน

(๑๑) ปฏิบัติภารกิจตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้ง ปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวงศึกษาธิการ และประสานงานต่าง ๆ ในจังหวัด

ข้อ ๑๒ ให้มีศึกษาธิการจังหวัด เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของศึกษาธิการภาค มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เฉพาะงานที่เกี่ยวกับ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และให้มีรองศึกษาธิการจังหวัด เพื่อช่วยเหลือนงานศึกษาธิการจังหวัด จำนวนสามคน

ให้ศึกษาธิการจังหวัด รองศึกษาธิการจังหวัด และข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้ศึกษาธิการจังหวัดดำรงตำแหน่งเทียบเท่ากับข้าราชการพลเรือนสามัญประเภทอำนวยการระดับสูง และผู้ที่ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัดต้องเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการประเภทผู้บริหารการศึกษาหรือเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่รองศึกษาธิการภาคอยู่ก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ข้อ ๑๓ การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดหรือกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๕๓ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้ศึกษาธิการจังหวัดโดยความเห็นชอบของ กศจ. เป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

ข้อ ๑๔ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงาน กำกับดูแล และบูรณาการการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มอบอำนาจเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล วิชาการ การบริหารทั่วไป งบประมาณ และทรัพย์สิน ให้กับศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนในเรื่องนั้น

ให้เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมอบอำนาจในการปฏิบัติราชการตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการแทน

การมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ ๒ กำหนด

ข้อ ๑๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ ๒ กำหนดสถานที่ตั้งของสำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวต้องไม่เป็นการเพิ่มหรือกระทบต่อการงบประมาณ

ข้อ ๑๖ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่และการดำเนินการใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค กศจ. อกศจ. คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๙ เรื่อง การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค กศจ. อกศจ. คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ตามคำสั่งนี้

ข้อ ๑๗ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่และการดำเนินการใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการภาค รองศึกษาธิการภาค ศึกษาธิการจังหวัด และรองศึกษาธิการจังหวัดตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปเป็นอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการภาค รองศึกษาธิการภาค ศึกษาธิการจังหวัด และรองศึกษาธิการจังหวัด ตามคำสั่งนี้

ข้อ ๑๘ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการ กิจการ ทรัพย์สิน งบประมาณ สิทธิหนี้ ภาระผูกพัน ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของสำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปเป็นของสำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการตามคำสั่งนี้

ข้อ ๑๙ ให้สำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ เป็นสำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามคำสั่งนี้

ข้อ ๒๐ ให้ศึกษาธิการภาค รองศึกษาธิการภาค ศึกษาธิการจังหวัด และรองศึกษาธิการจังหวัดตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับเป็นศึกษาธิการภาค รองศึกษาธิการภาค ศึกษาธิการจังหวัด และรองศึกษาธิการจังหวัดตามคำสั่งนี้

ข้อ ๒๑ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีใดที่อ้างถึงคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ถือว่าอ้างถึง กศจ. ตามคำสั่งนี้ โดยให้บทบัญญัตินี้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้

ข้อ ๒๒ การยุบเลิกและการใดที่ได้ดำเนินการไปในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการยุบเลิกคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๙ เรื่อง การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๘/๒๕๕๙ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๙ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไป

ข้อ ๒๓ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำสั่งนี้ ให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค

ข้อ ๒๔ ในกรณีเห็นสมควรนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีอาจเสนอให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งนี้ได้

ข้อ ๒๕ คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาสู่การปฏิบัติระดับภาค
ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษา
ในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ให้จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดยุทธศาสตร์
และบทบาทการพัฒนาภาคต่างๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ทิศทางการดำเนินงาน
ของกระทรวงศึกษาธิการ ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาด้านอื่นๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ
ตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่ กอปรกับสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖
ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ดำเนินโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์
การพัฒนาศึกษาสู่การปฏิบัติระดับภาค ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อขับเคลื่อน
ยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับภาคให้เชื่อมโยง และสอดคล้องกับทิศทาง
การพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด
รวมถึงพัฒนาศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการ กับหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่น
หรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่ นั้น

ในการนี้ เพื่อให้เกิดการประสาน บูรณาการการทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกัน ซึ่งจะทำให้การดำเนินงาน
ตามอำนาจหน้าที่ และวัตถุประสงค์ของโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาสู่การปฏิบัติระดับภาค ของกลุ่ม
จังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ/
คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาสู่การปฏิบัติระดับภาค ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒
ประกอบด้วย

ที่ปรึกษา

ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ประจำเขตตรวจราชการที่ ๑๖

คณะทำงานฝ่ายอำนวยการ ประกอบด้วย

๑. ศึกษาธิการภาค ๑๖	ประธานกรรมการ
๒. รองศึกษาธิการภาค ๑๖	รองประธานกรรมการ
๓. ศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย	กรรมการ
๔. ศึกษาธิการจังหวัดน่าน	กรรมการ
๕. ศึกษาธิการจังหวัดพะเยา	กรรมการ
๖. ศึกษาธิการจังหวัดแพร่	กรรมการ
๗. รองศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย	กรรมการ
๘. รองศึกษาธิการจังหวัดน่าน	กรรมการ
/๙. รองศึกษา...	

๔๓ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดน่าน	กรรมการ
๔๔ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา	กรรมการ
๔๕ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดแพร่	กรรมการ
๔๖ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงราย	กรรมการ
๔๗ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดน่าน	กรรมการ
๔๘ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพะเยา	กรรมการ
๔๙ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดแพร่	กรรมการ
๕๐ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงราย	กรรมการ
๕๑ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน	กรรมการ
๕๒ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา	กรรมการ
๕๓ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแพร่	กรรมการ
๕๔ ผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒	กรรมการ
๕๕ ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖	กรรมการ
๕๖ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖	กรรมการ
๕๗ ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖	กรรมการ
๕๘ ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจราชการ และติดตามและประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖	กรรมการ
๕๙ ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖	กรรมการ
	และเลขานุการ

หน้าที่คณะกรรมการอำนวยการ

๑. ให้คำแนะนำ ปรีกษา และกำหนดกรอบ/แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาสู่การปฏิบัติระดับภาค ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ เป็นไปด้วยความถูกต้อง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค/กลุ่ม จังหวัด รวมถึงการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติในแผนงานต่างๆ ของหน่วยงาน

๒. ร่วมขับเคลื่อน สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

๓. กำกับ ดูแล ติดตามการดำเนินงาน และผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาสู่การปฏิบัติระดับภาค ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ของคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตามกรอบระยะเวลาและแผนงานที่กำหนดไว้

คณะทำงานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาสู่การปฏิบัติระดับภาคฯ ประกอบด้วย

๑. นางยุพิน บัวคอม	ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติหน้าที่ศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการ ภาค ๑๖	ประธานคณะทำงาน
๒. นายวัลลภ ไม้จำปา	รองศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕ ปฏิบัติหน้าที่รองศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการ ภาค ๑๖	รองประธานคณะทำงาน

/๓. ศึกษาธิการ...

๓. ศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย		รองประธานคณะทำงาน
๔. ศึกษาธิการจังหวัดน่าน		รองประธานคณะทำงาน
๕. ศึกษาธิการจังหวัดพะเยา		รองประธานคณะทำงาน
๖. ศึกษาธิการจังหวัดแพร่		รองประธานคณะทำงาน
๗. นางดวงคิด จรเอ็กกา	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย	คณะทำงาน
๘. นางสาวนรินทร์ รุดเครือ	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย	คณะทำงาน
๙. นางรัตติกาล สุดใจ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย	คณะทำงาน
๑๐. นายไกรพงษ์ จินดาคำ	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย	คณะทำงาน
๑๑. นางวัฒนา จันทรเพ็ญ	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่	คณะทำงาน
๑๒. นางสาวบุษบา สุกแก้ว	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่	คณะทำงาน
๑๓. นางกนกวรรณ มะลิ	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่	คณะทำงาน
๑๔. นางดวงฤทัย ยะดู่	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน	คณะทำงาน
๑๕. นางสาวธนรัตน์ วงษ์ศิริโชติ	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวอัจฉรา อินตะวิน	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน	คณะทำงาน
๑๗. ว่าที่ร้อยตรี ธิติพัทธ์ ศรีจำปา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา	คณะทำงาน
๑๘. นางสาววรฤทัย ยินดี	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา	คณะทำงาน
๑๙. นางสาวนงไฉ ชวนคิด	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา	คณะทำงาน
๒๐. นางสาวลักษณ แก้วตา	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑	คณะทำงาน
๒๑. นางลัดดาวรรณ ไพเชษฐศักดิ์	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๒	คณะทำงาน
๒๒. นางสาวณัฐนันท์ นกหล่อ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๓	คณะทำงาน

๒๓. นายภุชงค์ การเกตุ	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔	คณะทำงาน
๒๔. นางสาววราภรณ์ พินิจสุวรรณ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๑	คณะทำงาน
๒๕. นางนิตยา กันทาสุข	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต ๑	คณะทำงาน
๒๖. นายวรวิทย์ ขาวฟอง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย	คณะทำงาน
๒๗. นางสุพรา เชียงแสน	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา	คณะทำงาน
๒๘. นายฉัตรชัย สุวรรณดี	ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงราย	คณะทำงาน
๒๙. นางสมศรี แสงศรีจันทร์	รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ วิทยาลัยเทคนิคเทิง	คณะทำงาน
๓๐. นางสาวศุภนิชา โยปัญญา	หัวหน้างานวางแผนและงบประมาณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย	คณะทำงาน
๓๑. นายนรเทพ โพธิ์เป็ง	ผู้ช่วยหัวหน้างานวางแผนและงบประมาณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย	คณะทำงาน
๓๒. นายเจษฎา คำเรือง	ครูผู้ช่วย (หัวหน้างานวางแผนและงบประมาณ) วิทยาลัยการอาชีพเชียงราย	คณะทำงาน
๓๓. นายบุญมี อรุณชัย	รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ วิทยาลัยเทคนิคเชียงคำ	คณะทำงาน
๓๔. นางสาววิญญา สัตย์ซื่อ	หัวหน้างานวางแผนและงบประมาณ วิทยาลัยการอาชีพลอง	คณะทำงาน
๓๕. นางสาวภาสินี ประมูลโลก	เจ้าหน้าที่วางแผนและงบประมาณ วิทยาลัยการอาชีพลอง	คณะทำงาน
๓๖. นายวิชาญ จุดศรี	รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่	คณะทำงาน
๓๗. ว่าที่ร้อยตรี จิรศักดิ์ จันทัน	รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ วิทยาลัยเทคนิคแพร่	คณะทำงาน
๓๘. นางชุตานา สุตะวงศ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย	คณะทำงาน
๓๙. นางนรินทร์สิริ จันทร์เดิม	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา	คณะทำงาน
๔๐. นางสาวมาลัย เวียนรอบ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่	คณะทำงาน
๔๑. นางธนิดา มีศรี	รองผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดน่าน ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดน่าน	คณะทำงาน

/๔๒.นายอนุวัฒน์...

๔๒. นายอนุวัฒน์ สีโลปา	ครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพะเยา	คณะทำงาน
๔๓. นายบรรเจิด จิตเทพ	ครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแพร่	
๔๔. นายเสริมพร อาทิตะศิลป์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน สำนักงานเทศบาลนครเชียงราย	คณะทำงาน
๔๕. นางดลใจ หาญตระกูล	ผู้อำนวยการกองการศึกษา สำนักงานเทศบาลเมืองน่าน	คณะทำงาน
๔๖. นางจิรัชญ์พัฒน์ ใจเมือง	รองนายกเทศมนตรีเมืองพะเยา สำนักงานเทศบาลเมืองพะเยา	คณะทำงาน
๔๗. นางอรอุทัย บุญภา	หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา สำนักงานเทศบาลเมืองพะเยา	คณะทำงาน
๔๘. นางสาวพวงรัตน์ คมคง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานเทศบาลเมืองแพร่	คณะทำงาน
๔๙. นางสาวณัฐมน สุดแดน	ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่	คณะทำงาน
๕๐. นางมนต์ณัฏฐ์ ธีรตระกูล	ประธานคณะกรรมการประสานและส่งเสริม การศึกษาเอกชนจังหวัดเชียงราย	คณะทำงาน
๕๑. นางสาวสุพรรณิ ใจยอดศิลป์	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการประสานและส่งเสริม การศึกษาเอกชนจังหวัดพะเยา	คณะทำงาน
๕๒. นายอัศวิน จุมปา	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงราย	คณะทำงาน
๕๓. นายปิยพงษ์ กันทะกาลัง	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน	คณะทำงาน
๕๔. นายพงษ์พัฒน์ ศิริวัฒน์	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา	คณะทำงาน
๕๕. นายกิตติคุณ แก้ววิเศษ	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแพร่	คณะทำงาน
๕๖. นางคณินิจ กอนใจ	นักวิชาการศาสนาปฏิบัติการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงราย	คณะทำงาน
๕๗. นางสาวธัญชนก วงศ์ไส	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดน่าน	คณะทำงาน
๕๘. พ.ต.ท.วรวิทย์ นามมนต์	ครู (สบ.๒) กก.ตชด.๓๒ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒	คณะทำงาน
๕๙. ข้าราชการ และลูกจ้าง	สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖	คณะทำงาน
๖๐. นายสุทัศน์ หน่อเรือง	ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖	คณะทำงานและเลขานุการ

/๖๑.นางประสพสุข ...

๖๑. นางประสพสุข บุญเรืองศรี	นักวิชาการศึกษาคำานการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๖๒. นางสาวธัญชนก สว่างจิตร์	พนักงานวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๖๓. นางสาวอัมพร นันตา	พนักงานจ้างปฏิบัติงานวิชาการคอมพิวเตอร์ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ

๑. ศึกษาข้อมูล นโยบาย กรอบแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติระดับภาคของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค/กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒
๒. จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา หรือยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาระดับภาค ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ รวมถึงแผนปฏิบัติการด้านการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒
๓. ติดตาม สรุป และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติระดับภาค ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒
๔. ดำเนินงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๙

(นายวัลลภ ไม้จำปา)

รองศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕

ปฏิบัติหน้าที่รองศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖

ปฏิบัติหน้าที่ศึกษาธิการภาค ๑๖

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นางยุพิน บัวคอม

ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ปฏิบัติหน้าที่ศึกษาธิการภาค

สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖

นายวัลลภ ไม้จำปา

รองศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕

ปฏิบัติหน้าที่รองศึกษาธิการภาค

สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖

คณะทำงาน

นางสารภี แดนวงศ์

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

นายพีระพงษ์ ชมภูพิทักษ์

นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ

นายสุทัศน์ หน่อเรือง

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

นายกฤษณา สีไพธ

นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

นางวิลาวัลย์ สิทธิประเสริฐ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นางประสพสุข บุญเรืองศรี

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นายกฤษณนัยน์ แก้วคำอ้าย

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นางเยาวภา เชื้อนเพชร

นักวิชาการพัสดุชำนาญการ

นางสาวพิชญนันทน์ วงศ์หาญ

นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ

นายสุชาติ มณีโชติ

นิติกรชำนาญการ

นายอิสระ หลวงจินา

นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ

นางสาวอุษา คลังวิเชียร

พนักงานจัดการงานทั่วไป

นางสาวธัญชนก สว่างจิตร

พนักงานวิเคราะห์นโยบายและแผน

นางสาวอัมพร นันตา

พนักงานจ้างปฏิบัติงานวิชาการคอมพิวเตอร์

จัดเก็บรวบรวมประมวลผลข้อมูล วิเคราะห์ สรุปและเขียนรายงาน

นายสุทัศน์ หน่อเรือง

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

นางประสพสุข บุญเรืองศรี

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นางสาวธัญชนก สว่างจิตร

พนักงานวิเคราะห์นโยบายและแผน

เผยแพร่และประชาสัมพันธ์

นางสาวอัมพร นันตา

พนักงานจ้างปฏิบัติงานวิชาการคอมพิวเตอร์

สำนักงานศึกษาธิการภาค 16